Wij
vlaams nationaal

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16, pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1 - Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 fr.

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers.

VOLKSUNIE

Weekblad — 13de jaargang — nr 34 — 26 augustus 1967

"GEVAARLIJKE MODDERSPATTEN"

« Laat België beginnen voor eigen deur te keren en door het verlenen van politieke amnestie zich zelf bevrijden van de nasleep van de "justice de rois nègres" die hier na de oorlog heeft gewoed. Waar terecht verontwaardiging heerst over wat onze landgenoten in Kongo aangedaan wordt, dat België even terugdenke aan de uitspattingen die wij hier in 1944 en 1945 hebben gekend en die het werk waren van zogenaamde beschaafde lieden, doch die voor de kongolese in niets onderdoen ».

Diksmuide
20 augustus 1967

VAN LEOPOLD NAAR KAREL

Het belgisch vorstenhuis heeft werkelijk geen geluk. Nauwelijks twintig jaar geleden werd ex-koning Leopold letterlijk door het slijk gesleurd en ontstond de koningskwestie, waarvan we allen de afloop kennen. Voor het eerst sinds de tweede wereldoorlog kwam toen duidelijk de tegenstelling Vlaanderen-Brussel-Wallonië tot uiting. Al de tijd dat Leopold « door toedoen van de vijand in de onmogelijkheid tot regeren was » (een goede grap !) verving zijn broer Karel hem als staatshoofd. Vanuit die tijd dateert

de vete, die meteen een der redenen is, die mede de wijze heeft bepaald waarop Karel van België zijn persoonlijk fortuin heeft beheerd : door belegging in buitenlandse banken en waarden de min geliefde verwanten van een normaal te verwachten erfenis beroven. Voor zijn broer, zuster, neven en nichten wou Karel geen suikeroom zijn.

Vandaag kan de ex-koning misschien grijnzen om de lotgevallen van zijn onfortuinlijke broer. Elk zijn beurt is niet te veel. De ene werd als « roi félon » door het links-frankofone front gedoodverfd en ondanks een demokratische meerderheid in de volksraadpleging tot troonafstand gedwongen, de andere wordt er vandaag van verdacht een belastingsontduiker en grondspekulant te zijn. Ook dat hij zijn kapitaal niet in België heeft belegd, terwijl de belgische nijverheid om eigen kapitaal schreeuwt. Schoon voorbeeld voor een ex-staatshoofd ! Het minste dat men kan zeggen is dat Karel van België — dat graaf van Vlaanderen laten we over aan de liefhebbers van folklore — op een lichtzinnige wijze zijn fortuin heeft beheerd, wat meteen niet pleit voor zijn talent als regent van het koninkrijk. Over de grond der zaak kunnen we ons bij gemis aan kennis van het dossier — wie kent het eigenlijk ? — hier niet uitspreken. Met de gekende saksen-koburgse stijfhoofdigheid heeft Karel niet willen luisteren naar hen, die hem aanraadden het potje gedekt te laten. Hij moet dan ook vandaag gedogen dat er publiek in binnen- en buitenland over zijn « onkans » geroddeld wordt.

We willen nog eens onderstrepen dat de belgische dinastie niet de tekenen van de tijd heeft begrepen. Al te veel van haar leden brengen zich in opspraak door hun persoonlijk gedrag, door hun wereldvreemdheid, door hun kostelijke grillen en door hun oppervlakkigheid. De jonge generatie maakt daarop geen uitzondering en drukt de sporen van de eeuwige vrijgezel. We hoeven dus niet aan te dringen wat de huidige troonopvolger aangaat noch wat de zoon betreft uit de tweede, zo besproken echt van de derde Leopold uit de unitair-belgische geschiedenis.

Wij Vlamingen hebben geen redenen om deze prinsen in het hart te dragen. Stuk voor stuk waren en zijn ze de simbolen van een volksverdrukkende staat. De ene beloofde gelijkberechtiging en hield zijn belofte niet. De andere zag zijn dinastie voor het unitaire België gered door een vlaamse meerderheid, doch hij noch zijn opvolgers betuigen daarvoor enige dank. Meer bepaald de ex-regent heeft zich als een Vlaminghater leren kennen, grotendeels uit ivorentorenmentaliteit en als zoon van een moeder, die een zeer lang leven lang nooit tijd heeft gevonden om ook maar één woord van de taal der meerderheid te leren of voor de kulturele uitingen van ons volk belangstelling te betonen. Het blad valt niet ver van de boom. Toeval of niet, maar juist in de dagen dat weer eens amnestie gevraagd en aan « justice de rois nègres » herinnerd wordt verschijnt een prins in de dubieuse aktualiteit van een financieel schandaal, die als staatshoofd een Alvakompleks botvierde op de vele slachtoffers van de antivlaamse heksen- en ketterjacht der late veertiger jaren. Hoe zouden wij als vervolgd volk voor deze volksvreemde prins enig gevoel kunnen opbrengen ? Zijn persoonlijk lot kan ons slechts onverschillig laten. Er valt overigens nog niet voor hem te bidden...

Vermits prinselijke vermogens doorgaans gedeeltelijk opgebouwd worden uit inkomsten, voortspruitend uit al dan niet goed beklede openbare funkties menen wij het recht te hebben, verschillende vragen te stellen. We zijn daarin in goed gezelschap vermits de huidige minister van Financies van plan zou zijn, de rechten van de fiskus in het geval Karel te doen vrijwaren, voor het geval er aan fiskale ontduiking werd gedaan. Hoe zit dat met die dotatie ? Op grond van wat heeft men Karel van België opnieuw een dotatie toegekend, nadat hij deze uit hoogmoed en broedernijd jarenlang had geweigerd? Waarom werd een voorschot gevraagd als zou blijken dat de prins niet zo geruïneerd is als hij beweert te zijn ?

Jos Van Eynde, die de «prins van het maquis en van de linkerzijde » even hardhandig dreigt aan te pakken als destijds de « rechtse Leopold » stelt de vraag of « mensen van andere partijen geen belangstelling voor de staatszaken hebben », nl. voor een interpellatie over deze onverkwikkelijke zaak. Wij kunnen hem verzekeren dat de Volksunie deze belangstelling heeft en niet zal aarzelen in het parlement opheldering te vragen. Prinsen mogen dan boven de wet staan, ze staan o.a. niet boven de fiskale verplichtingen wat hun persoonlijk fortuin betreft. De regering is ons uitleg verschuldigd over het geval prins Karel, zijn dotatie en de fiskus ! Wat de morele en politieke facetten betreft kunnen wij haar uitleg missen !

Wij en gij

vlaams nationaal

LATIJNEN

Verdelen om te heersen is altijd de politiek geweest van geslepen diplomaten van de tegenpartijen. Wij hebben die nooit gehad !

Maar elke Vlaming moest tot het bewustzijn komen dat hij stamverwant is met de Skandinaven, Angelen, Saksen, Noormannen, Duitsers, door zijn germaanse inslag en als dusdanig in de lage landen gevestigd, de benaming Nederlander draagt.

Dan zouden we veel sterker staan dan diegene die zich op de Latijnen beroepen en in feite Galliërs, Kelten, Boergonden, Alemanen, Noormannen, Nederlanders en Basken zijn.

Dat het imperialistische stelsel, dat deze mensen vervormd heeft tot latijnse kultuurdragers, voorbijgestreefd en zonder toekomst is, kan alleen de samenleving in Europa ten goede komen, alsook onze eigen aard.

J.S., Mol.

11 JULI EN BRT

Zondag 9 juli 1967, op de Gulden-Sporenviering in het brusselse Paleis voor Schone Kunsten, zijn honderden vlaamse Brusselaars met de ondergetekende er getuige van geweest, hoe de vlaamse eer gered werd uit een ei zo na beschamende elf-juli-viering (afgezien van het zeer keurige optreden van voordrachtkunstenaar Gerard Vermeersch en van de koren en orkesten onder de meesterlijke leiding van dirigent Frederik Devreese).

Het ligt geeszins in mijn bedoeling daarover te pennetwisten ; desniettemin dient onderstreept dat geen enkele, zelfs niet de meest gematigde Vlaming zich een vlaams-nationaal feest (zo noemde de feestredenaar en eeuwige « Brussel-niet-loslater » Craeybeckx, die viering toch) kan voorstellen zonder de bekronende « Vlaamse Leeuw ».

Daar de ondergetekende reeds vóór de aanvang uit het hem aangeboden programma had opgemaakt dat het vlaams-nationale volkslied er niet in voorkwam, heeft hij onmiddellijk het plan opgevat om desnoods zelf de (onmisbare) hoofdschotel op te dienen.

Nadat, bij het (officiële !) einde van de viering, zijn geroep om de « vlaamse leeuw » door het handgeklap en het rumoer onverstaanbaar werd gemaakt, stond hij op en hij hief het genoemde lied aan, wat aanstekelijk werkte op het publiek (koren en orkesten inbegrepen, zonder dirigent) dat het strijdlied deed aanzwellen tot het dreunende en waardige orgelpunt van het feest.

G.G., Brussel 4.

TAKTIEK

Het artikel « Brusselse Koncentratie » dat handelt over het nieuwe verfransingsoffensief in Vlaams-Brabant, is weer eens een tipisch vlaams artikel zoals er reeds duizenden geschreven werden.

Wij weten reeds op voorhand dat dit franskiljons offensief niet gestopt wordt noch door moties, noch door interpellaties, noch door betogingen. Daar zijn zwaardere drukkingsmiddelen voor nodig.

Alles verloopt weer volgens het gewone scenario : een zet van de franskiljons, geweldig gebrul van de Vlamingen, alles valt stil en de vijand haalt zijn slag thuis. Wat is er in huis gekomen van het gehuil na de brief van de bisschoppen ? Er is niemand die er iets ernstigs tegen onderneemt !

Sinds vele jaren weten wij dat Brussel bedreigd wordt. Maar de vlaamse leiders hebben nog nooit een plan opgesteld om zich daar te handhaven en om verbetering van de toestand te bekomen. Nooit heeft de leiding een ernstige en volgehouden poging gedaan om te Brussel het tij te doen keren !

Uit alle feiten blijkt dat wij, op dit ogenblik, onmachtig zijn het tij te doen keren. Hieruit is slechts dit besluit te trekken :

Ofwel bekennen wij dat wij machteloos zijn en geven wij het op en maken een kruis over de vlaamse beweging.

Ofwel moeten wij van taktiek veranderen.

Als de taktiek moet veranderen dan moet ook de leiding van de beweging veranderd worden, want de huidige leiding is niet in staat gebleken het verweer afdoende te organizeren, in de aanval te gaan en de metoden te herzien die ondeugdelijk gebleken zijn. Wij hebben er geen belang bij de huidige leiders te blijven volgen die onbekwaam zijn van zich af te bijten en zich steeds maar laten achteruitdringen. Verliezende generaals worden altijd vervangen.

H.B., Halle.

BRUSSEL

De brief van A.H. uit Brussel in « WIJ » van 5 aug. raakt inderdaad een zere plek. Op gebied van daadwerkelijke en efficiënte aktie te Brussel staan wij nog in onze kinderschoenen. Vermits wij in onze propaganda er geen miljoenen kunnen tegen aangooien zoals de kleurpartijen (via de sociale en sindikale organizaties met onze eigen duiten) zijn wij dus nog altijd op ons zelf aangewezen. Wij bezitten drie troeven : de voortschrijdende vlaamse bewustwording, de steeds groter wordende barsten in het unitaire rotbestel en onze eigen dinamische inzet die steunt op het algemeen vlaams recht.

De brusselse afdelingen vangen de zwaarste klappen op en aktie te Brussel voeren is ook geen lachje. Maar toch vraag ik me af of er voldoende koördinatie in de aktie is, of er genoeg steun komt en samenbundeling van de krachten is zowel onderling als met de andere vlaamse afdelingen. Ik heb de indruk dat er te Brussel veel te weinig wordt gewerkt. Te weinig organizatie, te weinig effektieve werkers en teveel improvizatie. Vergelijk even de aktie van het FDF dat misschien over meer geld, maar alleszins over minder mensen beschikt en zeker over minder idealisme.

Enkele propagandisten en een zeer bekwame en dinamische volksvertegenwoordiger als dr. Anciaux, kunnen ook niet alles. Met een betere aktie hadden wij te Brussel wellicht drie in plaats van één volksvertegenwoordiger behaald. En de vlaamse Brusselaar staat tegenover ons niet zo vijandig als wij wel denken.

V.V.D.V., Brussel.

HOE ZE BEZUINIGEN

Bij 't oprichten onzer jongste regering zaagden de nieuwe gezagdragers ons de oren af met het geklets over « Operatie waarheid, drastische bezuinigingen, besparingen, enz. Maar inmiddels kregen we 28 ministers (het hoogste getal ter wereld voor een landje dat men niet eens vindt op de platte wereldkaart) en verdubbelden ze schaamteloos hun wedde. De gevallen van ware verspillingen zijn legio.

Hier één geval uit de 10.000 :

Aan de sluis te Astene staat een kloekgebouwd staatshuis effenaf te rotten. Sinds vóór de jongste oorlog was dit huis verhuurd aan een zorgzaam en zeer zindelijk gezin. Alles werd er kraaknet en flink onderhouden. In 1947 kregen deze mensen, tot hun groot spijt, hun opzeg. Ze moesten hun huis ter beschikking stellen van een nieuw benoemde rivierwachter.

Deze is er nooit gekomen ! En dra begon de ontbinding van dat gebouw, ten prooi aan regen, rukwinden, hagel, sneeuw : gebroken ruiten, opengevlogen ramen en zilt in de muren. De verliezen aan huurgelden en innerlijke waarde bedragen reeds ruim 400.000 fr. Is het dan in ons land regel dat de hogere staatspieten geen verantwoordelijkheid meer moeten dragen en mogen ze aan dit alles hun frak vegen ?

Wat een aanfluiting tegenover hun bezuinigingsgekraai !

M.D., Astene.

VAKANTIE

De laatste tijd is het in de Wetstraat heel kalm. De regeringsleiders nemen vakantie en verbruinen zich in zonnige oorden. Ik zeg verbruinen zich, omdat ze moeilijk nog rood kunnen worden na al die volmachtsbesluiten in een geel-blauwe verpakking.

De met bombast geproklameerde welvaartstaat schijnt niets meer te zijn dan een reus op leme voeten. Ekonomisten maken zich zorgen over het groeiritme van ons nationaal produktievermogen. Reeds zijn er tekens die wijzen op een algemene recessie. Ondanks dit alles, ondanks het knoeien met het indekscijfer (om te beletten dat al te grote loonschommelingen zouden ontstaan) blijven de heren bewindvoerders het hebben over een welvaart, die echter meer schijn dan waarheid heeft. Uit statistische gegevens blijkt dat vele loontrekkenden zich moeten vergenoegen met een inkomen dat maar een tiende bedraagt van een ministerwedde. Betitelt men deze loontrekkenden als welvarend, wat zegt men dan van degenen die het tienvoudige hebben ? Of menen de ministers dat onze mensen zich slechts met België-Holland-wedstrijden bezig houden ?

H.J., Kontich.

HUIS-, TUIN- EN KEUKENLIEDJES

Ik las in de « Bewegingswijzer » van uw nummer van 12 augustus het verslag over de Sporenviering van 11 juli in het Casino te Blankenberge. Daarin komt de passus voor : « W.D.M. hield zich aan een repertorium van huis-, tuin- en keukenliedjes ». Ik ben zo vrij krachtig te protesteren. Als samensteller van gans het programma had ik afgesproken met de leiding van de « Fro-groep » dat zij minstens 2 nummers zouden verzorgen van vendelspel, dans en ritmisch gebarenspel op oude zeemansliederen, oude en nieuwe vlaamse volksliederen. Hun slotnummer was daarbij een grootse apoteoze, die een daverend sukses oogstte en onmiddellijk en spontaan door « de vlaamse leeuw » gevolgd werd.

Mevr. Alice Van Wallegem, sopraan, hield zich uitsluitend aan een vlaams repertorium met nummers van vooraanstaande vlaamse komponisten.

Persoonlijk verzorgde ik de samenzang, rekening daarbij houdend met de samenstelling van het publiek (waartussen veel vlaamse toeristen, vergezeld door hun kinderen). De toegang was kosteloos... en zo kon gans de familie mee ! Als inleiding wezen we op de schrijnende nood aan een nationaal repertorium die we tijdens ons recent verblijf in Canada en de U.S.A. bij de vlaamse emigranten hadden vastgesteld.

Ik vertelde dat ze, naast een ganse serie van platte straatliedjes, enkel met een diepe ontroering over « Het Hutje bij de zee » konden zingen... en speelde het eenvoudige deuntje gedeeltelijk tot opfrissing van het muzikaal geheugen der aanwezigen. Daarbij aanknopend zongen we dan samen.

Iedereen bekijkt natuurlijk de zaak doorheen zijn persoonlijke bril. In een gewestelijk dagblad schreef men : « De opkomst was veel groter dan vorige jaren en het geheel verliep in een geestdriftige stemming ». Inderdaad ! Het daverend slotapplaus bracht het bewijs dat er wel «Schwung» («vaart» voor de Vlamingen !) inzat. De waarheid heeft ook haar rechten !

Willem De Meyer.

De redaktie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redaktie

Brussel, 24 augustus 1967.

We moeten ons licht niet altijd onder de korenmaat verstoppen : af en toe vinden wijzelf (en, naar we hopen, ook onze lezers) dat wij het er op het gebied van informatie niet zo slecht afbrengen en alleszins beter dan gereputeerder redakties.

Mogen we in alle bescheidenheid een paar voorbeelden noemen ?

Toen heel de dagbladpers dag na dag uitpakte met grote koppen op pagina één over het onderzoek dat prokureur Garrisson begonnen was inzake de moord op Kennedy, veroorloofden we ons de voorspelling dat heel dit luidruchtig aangekondigd onderzoek stooptrekkerij zou blijken te zijn. De feiten stellen ons, zo menen we, niet in het ongelijk !

Toen dezelfde grote pers uitpakte met de "sensationele" voorspellingen omtrent de mémoires van Svetlana Stalin, schreven we dat die mémoires van zeer weinig betekenis zouden zijn. Ondanks de publicitaire kampanje van de uitgevers blijkt vandaag reeds, dat de dochter van de diktator slechts wissewasjes heeft te vertellen.

Toen de belgische afdeling van het "wereldgeweten" nog niet eens wist dat er een Regis Debray bestond, wijdden we een lang portret aan deze merkwaardige mengeling van intellektueel, oorlogskorrespondent en guerillero. Sindsdien heeft ook de grote pers het "geval" ontdekt.

O nee : we zijn heus niet slimmer dan alle anderen ; God betere het ! Maar we mogen iets, dat op vele redakties verboden is : ons informeren, onze hersens gebruiken en onze mening zeggen.

Wij

Dit is een luchtopname van Martelange, waar op 21 augustus een tankauto met vloeibaar gas ontplofte en 12 huizen vernietigde en 30 zwaar beschadigde. Het dorp ziet er uit als na een luchtbombardement. 9 doden en een veertigtal gewonden vormen verder het droevig bilan van deze zoveelste ramp. Het blijkt dat de chauffeur van de verongelukte tankwagen slechts een paar uren geslapen had op één etmaal. Het houdt dus niet op : Inno, bejaardentehuizen, branden te Antwerpen en elders. Ons regiem past de reglementering inzake bouwen, veiligheid e.d.m. niet aan de nieuwe technieken aan. Onze wegen zijn evenmin aangepast aan het modern zwaar verkeer. Evakuatiemogelijkheden in grote gebouwen zijn niet berekend op de omvang van rampen. Ten slotte : onze brandweer en geneeskundige diensten zijn ook al niet berekend op de eisen van de moderne techniek en haar gevolgen. Ook dat is de wanordelijke en onvooruitziende eenheidsstaat België anno 1967.

● Alles voor Kongo ?

niets voor frans - vlaanderen

(red.) Het artikel van André Demets in ons Erfdeel over een Nederlands Kultureel Centrum te Rijsel en daarbij aansluitend de parlementaire vraag van senator Wim Jorissen aan minister van Elslande heeft heel wat publiciteit gekregen. Het Laatste Nieuws vermeldde uitvoerig de parlementaire vraag van onze senator en het ontgoochelend antwoord van minister van Elslande. Ook De Gazet van Antwerpen wijdde er twee artikels aan. De naam van de vraagsteller werd echter zorgvuldig verzwegen. Waarom feitelijk ? Niemand van haar lezers zal veronderstellen dat de vraag van een CVP-er kwam !

Het antwoord van minister van Elslande was ontgoochelend. De zaak wordt ingestudeerd, maar er is geen geld. André Demedts had dit antwoord voorzien en had al voorgesteld bedragen bestemd voor ver verwijderde landen — in dit geval — niet meer uit te keren en dat geld te besteden aan Rijsel.

Hoeveel geld besteedt België echter voor het aanleren en de verspreiding van het Frans ? In Kongo alleen al ?

Minister Van Elslande schijnt bevreesd te zijn voor De Gaulle.

Het is waar dat bij de jongste reis van premier Van den Boeynants en minister Harmel naar de Gaulle dat Karel de Lange de uitdrukkelijke wens uitgesproken had dat Van Elslande — toch minister van Europese Zaken ! — er niet zou bij zijn ! Het is echter een feit dat er zoveel propaganda in Vlaanderen en in Nederland voor het Frans gevoerd wordt dat een kleine tegenprestatie meer dan nodig is.

O dat minderwaardigheidskompleks van de Vlaamse CVP en van Renaat van Elslande !

● Québec achterna

franse inmenging in taalstrijd

(red) In zijn interpellatie over die officiële reis van de toenmalige nieuwe belgische minister naar Parijs had sen. Ballet dit veto van de Gaulle tegen de « vlaamse » minister Van Elslande onthuld. Eveneens maakte hij gewag van het feit dat generaal de Gaulle zijn ontstemming meegedeeld had aan Van den Boeynants over het feit dat in België hinderpalen zouden in de weg gelegd worden aan de imperialistische franse taalpolitiek te Brussel en in Vlaams-Brabant. In zijn antwoord zweeg minister Harmel er angstvallig over !

Deze franse immenging in onze binnenlandse politiek zal na Quebec niemand meer

(Vervolg blz. 3)

beroepsHALVE bekeken

Het aanzien van de belgische unitaire staat krijgt het dezer dagen hard te verduren Kongo, de zaak van de « comte de Flandre » die ook « les comptes du comte » kan genoemd worden en de IJzerbedevaart, die kort en goed nog eens de eis tot federalisme stelde, het is een trio dat de barsten in het unitaire keurslijf extra verwijdt.

Over « Charles de Flandre » die ondanks het feit dat naar hij zelf zegt, de kleren die hij draagt niet eens zijn eigendom meer mag noemen, geld vond om een franstalige krans voor wijlen Cardijn te bekostigen en van de vier miljoen dotatie die hij zopas van VDB kreeg ook nog een reis naar Nice kan betalen, handelen we op pagina één van dit nummer. Een triestig en kras geval als u het ons vraagt. Dat trouwens VDB met ondank door de prins der boemelaars beloond wordt moge blijken uit een van de vele losslippigheden van Karel van Lombardsyde (nu ook al : ex-Lombardsyde) over de premier van Brussel. Toen deze nog schepen van openbare werken van « la capitale » was zou hij een partij gronden, waarop Karel de Onvoorzichtige optie had genomen, van onder diens neus weggegraasd hebben, wat onze Karel boze en venijnige woorden aan het adres van Paul in de mond heeft gelegd De duistere praktijken in deze zaak, sommige andere asnekten (een gewezen regent die ondanks al zijn vrije tiid niet eens de tijd vond om zijn reusachtig fortuin naar behoren te beheren, hoezeer hij zich anderzijds voor grondspekulatie scheen te interesseren) de mogelijke politieke gevolgen de onvermijdelijke korrelatie met de dinastie, het fiskaal asnekt en dan het klakkeloos op simpele aanvraag terugschenken van een miljoenendotatie, dit alles werpt een schril licht in deze tiid van bezuinigingen, die naar citroenperserii ruiken, op het scheefgezakte gebouw van de staat, waarvan de prinsen het cement beten te zijn, in werkelijkheid slechts schaamteloze profiteurs. Eigenaardig intussen dat Karel die tiidens de koningskwestie door de linksen als hun man werd beschouwd tegenover Leopold, die als een man van rechts werd betiteld, tans het scherpst wordt aangevallen Omwille van het oppositiesmeer likt de sociali tische kat de kandeleer Om kort te gaan : een goede beurt maakt de dinastie via haar besprokken oom niet, en van de weeromstuit valt de modder op de cimentaire dinastie terug op de unitaire staat, die met al te poreus geworden cement ook niet meer bijeen te houden is.

In de kwestie Kongo is het al niet veel beter. Om het bondig te zeggen : de regering van de brusselse machtswellust slaat een modderfiguur. Het is net alsof de tegenover de vlaamse gemeenschap zo hooghartige CVPVV-pronkhanen bange wezels geworden zijn, telkens een kongolees machtshebber zich gewaardigt, de mond te openen. Na de plundering van de belgische ambassade te Kinsjasja kwam er geen verontschuldiging. Integendeel Moboetoe vindt deze « diplomatieke zeden » hoogst normaal. Men versliit de kongolezen voor onnozelaars. We beginnen te denken dat ze slimmer zijn dan we veronderstelen. Ze zijn blijkbaar bij de Gaulle in de leer gegaan. Wanneer deze te Québec de britse Kanadezen voor de kop stoot doet hij er nog een schepje bij en denkt er helemaal niet aan zich te verontschuldigen. Het is een sisteem als een ander, waarmee men de tegenstander door onbeschaamdheid en quasi-dikhuidigheid monddicht maakt. Moboetoe vindt dat de plundering van de ambassade duidelijk heeft bewezen dat de Kongolezen de neokolonialistische drijverijen van België beu zijn en met deze waarschuwing hopen, dat de les zal geholpen hebben ! Het is begrijpelijk dat tegenover dergelijke reaktie een Harmel met de mond vol tanden staat. De eerwaarde Harmeliet is inderdaad niet opgewassen tegen dergelijke situaties. Daartoe ontbreekt nu eenmaal de opleiding. Men moet uit ander dan luiks-klerikaal of brussel-eigenwijs hout gesneden ziin om daar een passend antwoord op te vinden. Eens te meer zien we dat ons leidend (?) politiek personeel buitengewone toestanden eenvoudig niet aankan. Waar blijft de kordate opschorting van de technische hulp ? Zopas werden drie jonge landgenoten nabij de boeroendese grens als « huurlingen » terecht gesteld, nadat ze zich van weg vergist hadden. De officiële lijst van vermoorde landgenoten sinds 1960 nadert de 500. Hoe de werkelijkheid er uit ziet kunnen we slechts bij benadering weten, want een groot gedeelte van de buitenlandse journalisten werd uit Kongo gewezen. Dat maakt het verzwijgen van de waarheid voor de kongolese regering des te gemakkelijker. Het is dan ook onverantwoord de leerkrachten, met verlof, terug naar Kongo te laten gaan, tenzij op eigen riziko. Nog minder aanvaardbaar zou zijn dat men er nog vrouwen en kinderen laat heengaan. Waarop wacht de verlofnemende regering om hier duidelijke taal te spreken ?

Of is de Nice-zon en het uitblazen belangrijker dan deze zaak, waarin de regeringsverantwoordelijkheid kolossaal is ? Tegenover eventuele amerikaanse eisen zou Brussel eveneens desgevallend kordater taal moeten spreken. Kan deze patapoefkliek dat echter wel ? We weten immers niet welke financiële en andere verbindingen en verplichtingen er tussen Brussel en Washington bestaan. Maar uiteindelijk is de verdenking groot dat er andere machten dan brusselse het belgisch kongolees wanbeleid bepalen.

Beide voorgaande « patalogische gevallen » halen het aanzien van deze staat naar omlaag. De (pozitieve) bevestiging daarvan bracht de veertigste IJzerbedevaart, met een nooit geziene volkstoeloop w.o. een zeer talrijke jeugd, een benijdenswaardig geworden stijl, een gegroeide tucht, een openheid, een volwassenheid en misschien een tikkeltje te weinig strijdlust. De rede van Borginon bracht niets nieuws, ook al beweert een zekere Cl. in « Het Volk » dat er momenteel geen vraagstukken zijn, die het vlaamse volk sensibilizeren, zoals deze schrijvelaar met oogkleppen zo « geleerd » formuleert. Hij woont waarschijnlijk op de maan, deze tipische voetknecht van een partij, aan wiens hoofd eens de man stond die zei « Hij ligt er en hij ligt er goed ». Intussen ligt Theo er zelf en staat de nieuwe toren er en hij staat er goed ! Als een der simbolen van een reeds bestaand federalisme, waarvan diezelfde Theo het ene jaar beweert dat het nonsens is en het andere jaar « dat men er toch rekening zal moeten mee houden in een of andere zin ». Wij hopen na de stijlvolle bezinning van 20 augustus jl. op een hard vlaams offensief tegen de brusselse machtswellust. Dat de CVP-bladen op één uitzondering na geen melding maken van de « snuif » die mr. Borginon de exhertoginnedalers en beroepskapitulards meegaf zal daar niets aan veranderen.

Op zuiver partijpolitiek vlak deden geruchten de ronde dat de PVV zou weigeren de vierde trein volmachtwetten uit te vaardigen ondanks het bevel (sic) van VDB vooraleer deze met (onverantwoorde) vakantie ging. Hij is intussen al terug, onze mislukte de Gaulle. Deze vierde trein houdt nl. fiskale besluiten in, die bevoorrechten zouden kunnen pijn doen. Men knoopt daaraan in socialistische middens zelfs de wensdroom vast, dat de regering in oktober zou kunnen uiteenvallen...

De ramp van Martelange — de zoveelste — geeft opnieuw de pers stof tot beschouwing over gemis aan veiligheid. Een staat in volle ontbinding heeft echter geen tiid meer om aan normaal vooruitziend beleid te doen. Evenmin kan men verwachten dat deze staat een pensioenhervorming of een sociaal statuut voor zelfstandigen uitwerkt zoals het hoort. Het ene komt neer op diefstal, het andere op het versterken van de partijpolitieke nevenorganizaties. Zelfs de plaaster op het been van de Union Cotonnière is een simptoom van de snel stijgende onmacht van het unitaire regime. Onmacht ,wanorde, in alle geledingen, van hoog tot laag. Wie zou nog kunnen warm lopen voor een dergelijke karikatuur ?

P.D.

(Vervolg van blz. 3)

verwonderen. Ten tijde van Hertoginnedal schreef de toenmalige « (Vlaamse) Linie » dat de Gaulle geëist had dat St. Genesius-Rode tweetalig zou worden en dat de korridor Brussel-Wallonië zou verwezenlijkt worden ». Er werd toen daaraan niet de nodige aandacht geschonken.

Oud eerste-minister Ehrard onthulde onlangs dat de Gaulle hem voorgesteld had een bondgenootschap Frankrijk-Duitsland aan te gaan om de kleinere landen in het Europa van de zes te overheersen. Lees voor kleinere landen in de eerste plaats de Benelux-landen vooral België en Luksemburg eerste gebied voor franse expansie. Dat Engeland niet bij het Europa der zes mag sluit daarbij nauw aan. Frankrijk zou niet meer de eerste viool spelen en het Frans als taal ook niet meer.

Herinneren wij aan de onthulling onlangs dat het FDF en andere gefanatizeerde pro-franse groeperingen in ons land royale financiële steun krijgen uit Frankrijk.

In dit licht gezien is het klaar dat het nieuwe taalrassistisch offensief van de franstalige Brusselaars rechtstreeks vanuit Frankrijk ingezet werd en gespijsd wordt met frans geld !

Het wordt dan ook tijd dat men in de vlaamse strijd meer melding zou gaan maken over de rol van het buitenland in de belgische taalstrijd. De tijd dat men de Vlamingen verweet dat het geld uit Berlijn kwam is voorbij. Het was een leugenachtige verdachtmaking.

Het feit dat de brusselse patriotten en civieken echter met frans geld werken en opgehitst worden door een vreemde mogendheid zou voortaan geregeld moeten naar voor gebracht worden.

Zogezegde patriotten in hun vuil hemd zetten is een civieke plicht bij uitstek !

● **Kort spionnenverhaal**

minister bespiedt kollega

(j.c.) Wij zijn in Limburg al iets verder gevorderd dan vroeger. In de belgische kringen weet men nu alleszins dat er ook een negende provincie bestaat, waar mogelijk aandacht aan moet besteed worden. Door Zwartberg wat opgeschrikt kwam het zelfs zover dat men het wenselijk achtte, wat beloften te formuleren. Beloften waarin woorden als « rekonversie » en « industrievestiging » en « bijzondere inspanning » voorkwamen.

U ziet : in de officiële bla-bla zijn we een stukje vooruitgekrabbeld. Tot dit besluit moet men tenminste komen als men volgende feiten voor ogen houdt.

Niet zo heel lang geleden — wij stipten het vroeger reeds aan — schreef «Het Volk» in zijn limburgse uitgave, dat het maar al te vaak gebeurde dat in de belgische ministeries industrievestigingen, voorbestemd voor Limburg of het vlaamse land, afgeleid werden naar Wallonië. Hetgeen reeds een schande op zichzelf en een grote bekentenis was van deze A.C.V.-krant.

Dit alles bedenkend, schotelen wij U een beknopt spionage-verhaaltje voor.

Een limburgs (A.C.V.-)minister is — zoals U met recht en reden zoudt denken — uitermate goed geplaatst om te Brusssel een hartig woordje voor Limburg te plaatsen.

En wat vernemen wij nu uit betrouwenswaardige bron ? Het is nl. een geheimpje in de ingewijde CVP-kringen dat zelfs een limburgs minister zich verplicht ziet in o.a. het kabinet van Ekonomische Zaken een « betrouwbare » binnen te loodsen. Opdracht : ogen open voor mogelijke « interessantigheden » voor Limburg. Of wilt U dit spionage noemen ? Een eigenaardige manier om werken...

Het hierboven bedoeld bericht van « Het Volk » zal aan deze wetenschap wel niet vreemd zijn...

Maak de CVP sterk, jongens, en wij hebbens kans hier en daar een spion binnen te loodsen.

● **Roofdieren in aktie**

borms bestelen tot in het graf ...

(h. van altena) Een bestseller is het nog nooit geworden, het parlementaire stuk met de lange titel « Algemene stand van de Schatkist per 31 december 19... (naar gelang van het jaar), voorgelegd door de minister van financiën ».

We hebben ditmaal in handen het pas verschenen dokument nummer 452 (1966-1967), Kamer van Volksvertegenwoordigers, met de algemene stand van de Schatkist per 31 december 1966.

Men vindt in dit dokument een paar wrange of tragi-komische anachronismen : spinnewebben van het departement van financiën.

Tweemaal vinden we de naam van dr. Borms terug. Wij zijn een van die zeer vele Vlamingen wie het wrang in de keel wordt als ze die naam horen of lezen, omdat er een stuk volkse tragiek is die we niet kunnen vergeten.

In het dokument in kwestie lezen we onder de ontvangsten voor het dienstjaar 1965 onder de sektie III van het vierde hoofdstuk : « Ontvangsten voortvloeiend uit de oorlog; Opbrengsten van de Registratie », onder nummer 4, littera a : « Invordering van het bedrag van toelagen getrokken door de bevoordeligden der beschikkingen van de duitse ordonnantie van 5 september 1940 (Borms-Kommissie). Einduitslag van het dienstjaar : 243.000 fr. » Einde van het citaat.

Dat is minder dan er voor dit artikel geraamd was : 400.000 fr. had ergens een ambtenaar voor de raming koel-weg ingevuld.

Bij de ontvangsten van het daaropvolgende dienstjaar (1966) vindt men deze artikel 501 steunende ramingen en boekingen terug. We vrezen dat ook onze kleinkinderen die tekst nog zullen terugvinden.

Voor het dienstjaar 1966 had die koele ambtenaar 300.000 fr. (100.000 fr. minder) geraamd « als invordering van het bedrag van toelagen getrokken door de bevoordeligden der beschikkingen van de duitse ordonnantie van 5 september 1940 (Borms-Kommissie) ». In 1966 werd op die bazis nog maar eens 71.000 fr. geïnd. Betaald door wie ? Door welke onderworpen of in de knel geraakte of onder druk gezette Vlaming ? We weten het niet. Misschien kan er eens een parlementaire vraag over gesteld worden.

Voor éénmaal werd in 1940 aan Vlamingen financieel iets vergoed voor het onnoemlijke leed dat ze voor de gemeenschap gedragen hadden. Voor éénmaal werden er geen miljarden franken geschonken een officiële belgische « helden », maar enkele miljoenen aan oud-aktivisten die — zoals Borms — jarenlang door de machthebbers gekerkerd waren. Die éne keer is blijkbaar te veel geweest. Twintig jaar na de tweede wereldoorlog treedt de Staat nog op om aan die stokoude aktivisten of hun nabestaanden de vergoedingen af te nemen die bij uitzondering, slechts éénmaal in de geschiedenis van deze Staat, aan Vlamingen werden uitgekeerd, als een zeer bescheiden financiële erkenning van een onschatbare ere-schuld.

Twintig jaar na zijn dood wordt Borms nog niet met rust gelaten, en lezen we zijn in Vlaanderen nog steeds door ontelbaren vereerde naam in een dokument van het belgische ministerie van financiën...

JEAN-MARIE SCHRAMME

« Zieje-gi van Brugge, zet joen vanachteren ». De Bruggeling Jean (en asjeblief niet Jan) Schramme heeft nu eens radikaal gebroken met de plaats « vanachteren » die traditioneel aan de inwoners van het Venetië van het Noorden wordt toegewezen : met een Lange Marsj en enkele fikse stoten uit zijn mitraillette heeft hij zich op de voorste plaats van het nieuws gebokst.

Onze waarde landgenoten, zowel die van boven als beneden de taalgrens en vooral die uit de Wetstraat, zitten met het geval Schramme danig verlegen. Ze weten niet goed, welke houding aannemen.

Aan de ene kant is het niet « de bon ton », het op te nemen voor huurlingen. Maar aan de andere kant beleeft de romantiek van sergeant De Bruyne (« neen, neen, ik wil bij Lippens blijven ») een kortstondige heropflakkering. Als men de verslagen over Schramme's ekspeditie naar Boekavoe leest in onze vaderlandse pers, dan snoept men — doorheen alle politieke rezerves — een proza dat eigenlijk evengoed uit de dagen van Stanley en Livingstone kon stammen. Eén enkele Schramme, met minder dan honderd blanke huurlingen rond zich, draagt the white mans burden doorheen het hele vijandige strand als een wereld zo groot waar ons' vlag stond geplant. Deze (min of meer verdoken) bewondering voor de condottiere heeft al geleid tot gekke situaties. Zo verkondigde de onbetaalbare d'Ydewalle (broer van de westvlaamse goeverneur) in « Le Soir », dat de Vlamingen beleefd verzocht werden Schramme niet onder de hunnen te rekenen : Jean is de fiston uit een franskiljonse familie van Brugge en dus « du même bord » als d'Ydewalle zélf. De snobjoernalist was voor één keer bereid, de niet-adellijke Schramme op te tillen tot op het peil van het Ydewalse blazoen, omwille van het franskiljonisme.

De op 5 maart 1929 geboren Jean Schramme is inderdaad een loot uit een brugs franskiljons geslacht. De Schramme's behoren in de westvlaamse hoofdstad tot « les gens qui sont bien ». De advokaterij wordt er van vader op zoon (met uitzondering van het zwart schaap Jean dan) beoefend; de onlangs overleden vader van de huurlingenkolonel bracht het tot stafhouder. Een eerbiedwaardige familie, stijfdeftig en konservatief, maar met haar goede kanten. Zo wordt er in flamingantische milieu's wel eens aan herinnerd dat na 1944 vader en zoon Schramme hun werk mieken van de verdediging van « incivieken ». Zij het dan tegen goede betaling...

Zoals reeds gezegd : Jean Schramme schijnt het klassieke zwarte schaap, waaronder geen enkele fatsoenlijke familie het blijkbaar kan stellen, geweest te zijn. De gevoelens van de Schrammes moeten momenteel zowat heen en weer slaan tussen ambetant lopen en trots zijn : de verloren zoon heeft het dan toch hogerop geschopt, zij het in uiterst merkwaardige omstandigheden. Jean Schramme's levensloop ~~is~~ te Brugge gauw verteld : als zeer jonge knaap nog verliet hij het ouderlijk dak en al wat er onder zat, om zijn geluk in de wijde wereld te gaan proberen. Hij diende een paar jaar in Kongo's « force publique ». Rond de jaren 1954 moet hij in Maniema terechtgekomen zijn, waar hij een plantage begon. Een « colon » die blijkbaar wist van aanpakken, want naar het schijnt boerde hij niet al te slecht. Dat deed hij dan beter dan in het Collège Saint Louis de Bruges.

Hoe hij in de « politiek » verzeild geraakt is, weten we niet en daar zal voorlopig nog wel een tijdje het raden naar zijn. Hij simpatizeerde met de katangese secessie; wellicht zag hij — zoals zovele blanken in en buiten Kongo — in dat avontuur de enige gelegenheid om tenminste toch dié hoek van Kongo buiten de chaos te houden. In ieder geval behoorde hij tot de colons die kortweg overgingen tot het oprichten van een eigen legertje om de orde in hun streek en in de buurt van hun bezittingen te handhaven. Wellicht kreeg hij zo de smaak van het huurlingenbedrijf te pakken.

Zijn katangese liefde blijkt niet lang geduurd te hebben : hij ging goed en wel over in de solde van Moboetoe en droeg definitief bij tot de uiteindelijke nederlaag van de katangese gendarmes die uit Kisangani naar het zuiden wegvluchtten. Jean Schramme bleek echter niet alleen een goed taktikus, maar tevens een uitstekend psicholoog te zijn; daarenboven was hij een meester in het voeren van dat tipisch mengel van strijd en palavers, dat in Kongo « oorlog » moet heten : toen hij de katangese gendarmes verslagen had, nam hij ze doodgewoon in zijn expeditiekorpsje op. Hij beschikte voortaan over een aanzienlijke strijdmacht.

Zo aanzienlijk, dat Moboetoe schrik kreeg. De kongolese premier stuurde een andere huurling, de Fransman Bob Denard, er op af om Schramme te ontwapenen. Het vervolg hebt u de jongste dagen in de bladen gelezen.

We vragen ons af, of Schramme zélf wel weet wat hij uiteindelijk wil. En of hij zélf weet, in wiens dienst hij eigenlijk staat en voor wiens belangen hij vecht. Zijn marsj op zichzelf mag dan al spektakulair zijn : maar waarheen leidt ze en welke belangen dient ze ? Wat ons betreft : hij had gerust « van achteren » mogen blijven zitten, want vechten of sterven voor Kongo zegt ons helemaal niets. En voor de Union Minière nog minder !

dio Genes.

● **Belgisch evenwicht**

oorlogswoeke-raars voor verraad beloond

(h. van altena) In hetzelfde hoofdstuk IV, sektie III, « ontvangsten voortvloeiende uit de oorlog », vinden we een tragikomische anachronisme terug dat al sedert meer dan 40 jaar terug te vinden is in het dokument dat ons hier bezighoudt : « Invordering van sommen aan oorlogswoekeraars terugbetaald bij verkeerde toepassing van de wet van 19 januari 1929. Oorlog 1914-1918. Pro memorie ».

Het gaat inderdaad in dit geval over de eerste wereldoorlog. In de twintiger jaren werd een wet bij vergissing verkeerd toegepast. Er werden aanzienlijke schadevergoedingen uitbetaald o.m. ook aan personen die zich als oorlogswoekeraar verrijkt had. den. Het was nog niet voldoende dat ze het met de belgische justitie op een akkoordje hadden kunnen gooien. Ze kregen — bij vergissing weliswaar ! — ook nog een schadevergoeding. Om de schijn te redden beloofde de regering dat de woekeraars die schadevergoeding zouden terugbetalen. Het was natuurlijk een ijdele belofte.

Het betreft hier een vordering « pro memorie ». D.w.z. de vordering bestaat juridisch nog altijd, maar de ministers van financiën die elkaar sedert 1929 opgevolgd hebben weten dat er nooit een cent zal binnenkomen.

We vermoeden dat de oorlogswoekeraars van de eerste wereldoorlog meestal begraven of zeer oud zijn. Ze hebben in de tweede wereldoorlog allicht de gelegenheid gehad om zich de ervaringen, opgedaan tijdens een eerste duitse bezetting, ten nutte te maken. Velen van hen werden nadien als officieel verzetsman erkend, gehuldigd en vergoed.

Aan de ene kant de aktivisten, vervolgd tot in het derde geslacht, en nog altijd gebrandschat. Aan de andere kant de oorlogswoekeraars, in één adem genoemd in, maar zeer verschillend behandeld door paragraaf 3 van sektie III, hoofdstuk IV van de « Algemene stand van de Schatkist per 31 december 1966 voorgelegd door de minister van financiën »...

Wij nazijn

Vlaams nationaal

IDIOOT

De nieuwsdiensten van de BRT (waalse radio en televizie) kunnen engelse en zelfs amerikaanse woorden uitspreken zoals het hoort. Maar van zohaast ze een nederlands woord moeten citeren maken ze er in hun fransdolle monden kipkap van. Geen enkele gelegenheid wordt gemist om « les frères flamands » belachelijk te maken : vlaamse renners frans doen radbraken en erover grinniken, nederlandse namen radbraken. Snobisme vroeg de Libre die ze er over ergerde (matante heeft ook haar goede kanten)? Onbenulligheid zei het Laatste Nieuws. We menen : idiote haatfrustratie.

ZUID-AFRIKA EN GENT

Zes rektoren van zuidafrikaanse universiteiten zullen in oktober aanstaande te Gent aanwezig zijn op de viering van het 150-jarig bestaan van de Rijksuniversiteit, nl. van de zuidafrikaanse universiteit, van deze te Stellenbos, te Potchefstroom, van Bloemfontein en van Port Elizabeth. Bij uitzondering van de universiteit van Zuid-Afrika en deze van Port Elizabeth, die een tweetalig statuut bezitten, zijn dit allemaal afrikaanse universiteiten, doch is het mogelijk dat ook de engelstalige universiteiten vertegenwoordigers zenden. Dit bericht maar ter intentie van hen die de zuidafrikaanse kwestie louter als rassenkwestie zien en die onze stamverwantschap vergeten. Van alle buitenlandsee instanties ondervindt de vlaamse gemeenschap nog steeds het meest simpatie en begrip van Zuid-Afrika (cfr. aanwezigheid van zuidafrikaanse diplomaten op vlaamse feesten in Vlaanderen en daarbuiten tot in Argentinië) terwijl Nederland doorgaans verstek laat gaan...

EXIT SCHRAMME

Het avontuur Schramme is virtueel ten einde. Onder druk van de belgische regering, belgische mijnfirma's in Katanga en ook van de familie Tsjombé, die van Schramme's exploten geen heil verwacht voor de te Algiers gevangen stamvader, stemde een verbitterde en ontgoochelde Schramme toe in 'n wapenbestand en in onderhandelingen met de kongolese regering. Het kwam er op aan zonder kleerscheuren de plaat te kunnen poetsen. Van de grootsprakerig aangekondigde « grote kuis in Kongo », gretig en half-instemmend door de Soirs, de Pourquoi-Pas ? en Dernière Heure's in een laatste oprisping van « belgische glorie » in intervieuws en artikels opgenomen en verwerkt, is niets overgebleven. De belgische Turk Westerling gaat het lot van zijn nederlandse kollega tegemoet : de vergetelheid. En Moboetoe slaakt samen met Brussel een zucht van verlichting, want tegen een handvol avonturiers was het « grote, machtige kongolese leger », slechts een hoop hazen. Pauvre Belgique de papa, pauvre Congo ex-belge...

ERGERNIS

Het eenheidsfront (sic) der oudstrijders van Verviers heeft zich geërgerd aan een kabaretavond te Spa door het Théatre National de Belgique omdat vaderlandse liederen uit 14-18 er belachelijk werden gemaakt. Als dat het groene hout is, wat zal dan het dorre hout zijn ?

LE MONDE

Vorige week vrijdag verscheen in de « Courrier de Belgique » van Le Monde een artikel van Manu Ruys over het statuut van Brussel. De editorialist van De Standaard nam er een al te gematigd standpunt, wat hem de gedeeltelijke instemming van de Libre opbracht. Onder andere zijn we het niet helemaal eens met zijn — Monde — kijk op de vlaamse marsen te Brussel, al waren deze ook niet alles. Maar ook zonder marsen zouden de brusselse machtswellustelingen hun snode plannen uitgekiend hebben, waarde konfrater.

Dat de Monde intussen ook niet al te objektief is zoals wordt beweerd moge blijken uit het feit, dat het frankofoon standpunt i.z. Leuven en Brussel door drie vier grote heren werd belicht en het vlaamse door slechts één. De Gaulle of Le Monde, alle frankofonen koesteren ergens in hun diepste binnenste de droom van « Gross-Frankreich ».

BEDIENDEN IN STAKING

Het berucht ontwerp van minister De Paepe, om beslag te leggen op het rezervefonds der bediendenpensioenen heeft nu geleid tot een schokstakingsaanzegging vanwege de socialistische en franstalige kristelijk gesindikeerde bedienden. De LBC moet er nog een nacht over slapen om mee te doen. In moed munt het ACV in Vlaanderen nu eenmaal niet uit. Inmiddels heeft de Beroepsunie der Verzekeringsondernemingen een scherp protest tegen het regeringsvoornemen gepubliceerd, w.i. onder meer gewezen wordt op de onmogelijkheid voor de bedienden, voortaan leningen op hun pensioenrezerve aan te gaan en op de verdrievoudiging van de bijdragen tegen 1980 (van 1033 fr per maand naar 3.000 fr !) terwijl het pensioen slechts met 40 t.h. zal verhogen tegen 1980. Ook in andere middens wordt gewezen op deze schandalige operatie o.m. de ontmoediging van de meest produktieve elementen in het bedrijfsleven, nl. de kaders.

VDB en konsoorten, CVP en PVV worden de « meest geliefde » regering en partijen van het land !...

VALS OPTIMISME

De regeringspers blokletterde dat de Union Cotonnière te Gent niet dicht ging. Bij nader toekijken blijkt echter dat alleen een gedeelte van de spinnerij gehandhaafd wordt en bovendien wordt overgeheveld (dat gaat hier gemakkelijker dan met Leuven-Frans !) naar Eine. Het is dus voor de vakbonden helemaal geen zaak om er viktorie over te kraaien.

SCHERP VERZET

De prijzenkommissie heeft het voorstel van de regering, om nog maar eens de treintarieven te verhogen scherp afgekeurd. De verhoging betreft 3,5 t.h. voor gewone biljetten, eventjes 10 t.h. voor de sociale abonnementen en 20 tot 26 t.h. voor schoolabonnementen ! De kommissie protesteerde vooral tegen het feit, dat ze slechts voor de vorm werd geraadpleegd, want de beslissing was reeds gevallen. Deze regering lapt alles aan haar laars, als er maar ergens geld te roven is. Stijl, bezuinigingen, elementaire eerbied voor de regels van het spel ? Staat niet in haar woordenboek ! En zeggen dat het ACV een dergelijke asociale regering nog steeds steunt.

In de streek van Charleroi hebben de klassieke « onbekenden » tijdens de nacht op schuttingen en muren gekalkt, op onze foto te Marchienne au Pont. Deze waalse nationalisten eisen naar het gaullistisch voorstel « Québec vrij » op hun beurt vrijheid voor Wallonië. Woensdag besloot de franse regering een kultureel en ekonomisch hulpprogramma uit te werken ten behoeve van de franse Kanadezen. De zelfde dag had de kanadese federale premier Lester Pearson nog eens tegen de uitlatingen van le Grand Charles geprotesteerd... Dit alles wijst voor België nog meer in de richting dat Frankrijk frankofoon België steunt in zijn nationaliteitenstrijd, tegen de Vlamingen. Leest daarover meer bijzonderheden op bladzijde drie.

HEEFT TEKSTIELNIJVERHEID NOG TOEKOMST ?

De stille tragedie van de arbeiders en arbeidsters van de « Cotonnière Gantoise » mag ons niet met rust laten, ook wanneer met kunst- en vliegwerk dit bedrijf voorlopig en gedeeltelijk (alleen in de spinnerij en dan nog naar Eine overgeplaatst) in stand wordt gehouden. De toekomst van de tekstielindustrie is van te veel belang voor de vlaamse ekonomie en voor de vlaamse volkskracht.

Men heeft het nu zo wat overal kunnen lezen dat sedert 1944, in het Gentse alleen, 63 tekstielbedrijven hun poorten gesloten hebben, waardoor er 15.000 werkgelegenheden verdwenen zijn. De Kredietbank heeft de jongste aflevering van haar « Weekberichten » aan de tekstielkrizis gewijd en publiceert nog ergere cijfers, die dan op heel de belgische ekonomie betrekking hebben : sedert 1947 zijn 1.800 tekstielbedrijven bezweken, wat voor 40.000 mannen en vrouwen het einde van hun tewerkstelling betekende, voorlopig of voor goed. Welke menselijke en sociale spanningen achter deze cijfers schuil gaan, kan men ternauwernood raden.

Heeft de tekstielnijverheid nog toekomst, vraagt men zich in het jongste nummer van de « Weekberichten » af. Het antwoord op die beklemmende vraag lijkt tenslotte toch pozitief na een schets van de ekonomische gegevens van het probleem, die aantoont dat we nog harde momenten zullen meemaken.

Konjunktureel is de tekstielnijverheid nog kwetsbaarder dan vroeger, omdat het tekstielgebruik zich ten onzent in toenemende mate verwijderd heeft van de primaire kledingbehoefte. Tekstiel is bij uitstek een mode-artikel geworden, met een oneindige verscheidenheid in het aanbod en in de marketing.

In de laatste maanden van 1966 is heel de tekstielbranche in de knel van de konjunktuurverzwakking geraakt. De verkoopcijfers van de tekstielsektie der grote warenhuizen toont aan dat de binnenlandse afzet in 1967 nog verslecht is. Tevens ging onze export achteruit naar enkele van onze voornaamste buitenlandse klanten, voornamelijk Duitsland, dat het zwaarst door de krizis getroffen is. We zullen allicht tot 1968 moeten wachten alvorens we de dageraad van de konjunktuurverbetering zullen kunnen begroeten.

Daarnaast is er het vraagstuk van de tegen dumpingprijzen aangeboden buitenlandse tekstielwaren.

Wat dat betreft is de pozitie van de « Weekberichten » geschakeerd. Die konkurrentie had betrekking op slechts een beperkte gamma van tekstielprodukten. De regering is er tans in geslaagd die invoer te beperken, in sommige gevallen zelfs a rato van 40 %. TOCH IS DIE DUMPING-INVOER UITERST HINDERLIJK, ZOLANG DE EIGEN TEKSTIELINDUSTRIELEN EN HANDELAARS NIET WETEN WELK BELEID DE REGERING TER ZAKE ZAL VOLGEN.

Het is vooral een kwestie van zekerheid en van psychologische sfeer : welke oplossing ook uiteindelijk uit de bus komt, essentieel lijkt het voor de tekstielindustrie dat er zekerheid komt inzake anti-dumpingmaatregelen op regeringsvlak. Het bezwaar van heel wat tekstielkringen geldt niet zozeer het feit dat bepaalde tekstielartikelen tegen lage prijzen ingevoerd worden, dan wel dat zij vooraf precies zouden wensen te weten, welke die artikelen zullen zijn.

SOCIAAL EN MENSELIJK DRAAGBAAR

Of onze tekstielnijverheid nog toekomst heeft, lijkt echter vooral een kwestie van struktuurhervormingen. Ook de sektoren van de tekstielnijverheid die helemaal geen of weinig last van de konkurrerende invoer ondervinden, zijn vaak over de kop gegaan, omdat er zich een grondige verandering aan het voltrekken is in de struktuur van de tekstielbranche.

De voornaamste oorzaak hiervan is de invoer van nieuwe produktietechnieken. Veelal zijn er machines op de markt gekomen met een produktievermogen dat de kapaciteit van het machinepark der vlaamse tekstielnijverheid verre in de schaduw stelt. De aankoop en de winstgevende aanwending van dergelijke machines zijn enkel mogelijk zo men over zeer aanzienlijke financiële middelen beschikt, en zo men kan verkopen op een uitgestrekte markt. Twee eisen waaraan talrijke vlaamse tekstielbedrijven niet zullen kunnen voldoen.

Naast de nieuwe machines dringen zich eveneens allerlei nieuwe grondstoffen op en is er een scherpe strijd, met wisselend sukses aan de gang tussen natuurlijke en sintetische tekstielgrondstoffen. Ook hieruit vloeien marketingproblemen voort, die het potentieel van kleine of middelgrote ondernemingen te boven gaan.

Het besluit van dit alles is niet nieuw : er zullen altijd kleinere bedrijven overblijven, maar in haar geheel genomen moet de tekstielnijverheid de weg op van verder doorgedreven koncentratie.

Het klinkt berustend, maar er zit toch ook een grote hoop in wat de « Weekberichten » schrijven : er mag worden verwacht dat in de nabije toekomst nog meer ondernemingen hun deuren zullen sluiten en de koncentratie der produktie in enkele handen zal toenemen. Indien deze grote tekstielbedrijven rationeel geleid worden, zal de nieuwe kapitaalintensieve tekstielnijverheid met vertrouwen de toekomst tegemoet kunnen zien, op voorwaarde nochtans dat de voorafgaande psychologische voorwaarde van de dumpinginvoer geregeld wordt ».

Ekonomisch en technisch lijkt dat allemaal verantwoord. Maar dan dient een lange reeks maatregelen genomen om de overgang ook menselijk en sociaal draaglijk te maken !

H. VAN ALTERRA.

Wij nazijn

vlaams nationaal

BENOEMINGS-SCHANDAAL

Het behoort tot de « nieuwe stijl » van de regering, in de administratie nog méér politieke benoemingen te doen dan de vorige regeringen. Deze benoemingsijver — vooral van de P.V.V.-ers — en de eruit voortvloeiende miljoenenverkwisting werd reeds herhaaldelijk in ons blad en in het parlement aangeklaagd. Ondanks alle plechtige verzekeringen over « benoemingsstop » en dergelijke, gaat het spelletje rustig zijn gang.

Benoemingskampioenen zijn onder meer de ministers van Nationale Opvoeding, Grootjans en Toussaint. In de Dienst voor Schoolgebouwen, die 160 man personeel telt, werden niet minder dan 66 man (hetzij 40 % van het totale effektief) « geparachuteerd » door partijdige benoemingen. In een bepaalde afdeling heeft dit benoemings- en bevorderingskarnaval geleid tot de groteske situatie, dat er 14 direkteurs zijn voor 7 bedienden !

TREINTARIEVEN

Het geld dat de regering verspilt o.m. aan partijdige benoemingen, moet ze elders weer gaan bijeenscharrelen. De beste plaats om dat te doen is eens te meer in de zak van de belastingbetaler en van de gebruiker der openbare diensten.

Zo worden de treintarieven weer maar eens « aangepast ». De gewone abonnementen zullen 20 % duurder worden, de sociale abonnementen 10 % en de schoolabonnementen van 20 tot 26 %. Een spoorkaartje eerste klas zal voortaan 1,71 fr per km kosten; in tweede klas 1,14 fr, met een minimumprijs van 7 fr.

Daarmee wordt het belgische treintarief zo ongeveer — op Luxemburg na — het duurste van heel West-Europa !

De strijd tegen het dure leven wordt inderdaad schitterend gevoerd door de P.V.V.-C.V.P.-regering !

OVERDRACHTTAKS

De waarde landegnoten die een telefoon bezitten, hebben zopas voor de eerste keer een telefoonrekening gekregen waarop — in het kader van de nieuwe stijl — een overdrachttaks van 7 % is geheven. Dat is namelijk één der manieren waarop de regering V.D.B. het dure leven bestrijdt en de belastingen niet verhoogt !

Er is daarover een en ander te zeggen. De overdrachttaks werd voor het eerst in 1930 toegepast; ze bedroeg toen 1%. Telefoonrekeningen kwamen daar niet aan te pas; de overdrachttaks op de telefoon is een recente uitvinding van V.D.B.

Sinds haar instelling tot voor kort is er nooit twijfel ontstaan over het karakter van de overdrachttaks : ze moest toegepast worden op handelsverrichtingen tussen fabrikanten en handelaars; handelsverrichtingen door partikulieren die handelden « voor eigen gebruik », waren er van vrijgesteld.

Dat is allemaal oude stijl. De nieuwe stijl heeft de overdrachttaks op de telefoonrekeningen ingevoerd. Op alle telefoonrekeningen, ook op die van de telefoongebruikers die « voor eigen gebruik », zonder enig kommercieel doel, de hoorn van de haak nemen.

Een innovatie waarvan men weet hoe ze begonnen is, maar waarvan men nog lang niet weet waar ze zal eindigen !

VEREENVOUDIGING

De nieuwe belastingswetten voorzien dat voortaan overdrachttaks moet toegepast worden op alle fakturen die gericht zijn aan openbare diensten (administratie, parastatalen, provincies, gemeenten enz.). In zekere zin belast de staat zich dus voortaan zelf.

Zo zal voortaan een gemeente die een vuilkar koopt of een K.O.O. die zich een ziekenwagen aanschaft gewoonweg de gebruikelijke weeldetaks moeten betalen. In de terminologie van de regering «nieuwe stijl» heet dat een «vereenvoudiging» van het belastingsstelsel.

Wat zijn nu de gevolgen van deze vereenvoudiging ? De minister van Financies zal méér taxezegels verkopen dan voorheen het geval is. Wat hij wint, zal men elders verliezen. Want de begrotingen en de subsidies van alle openbare besturen zullen gewoonweg verhoogd worden met de bedragen van de te kwijten overdrachttaks. Het enige gevolg zal zijn dat de papieren oorlog in de openbare besturen nog wat intenser wordt gevoerd, dat eindeloze schrijverijen over terugbetalingen en verhoogde subsidiëring zullen ontstaan en dat méér tongen méér zegels zullen moeten likken.

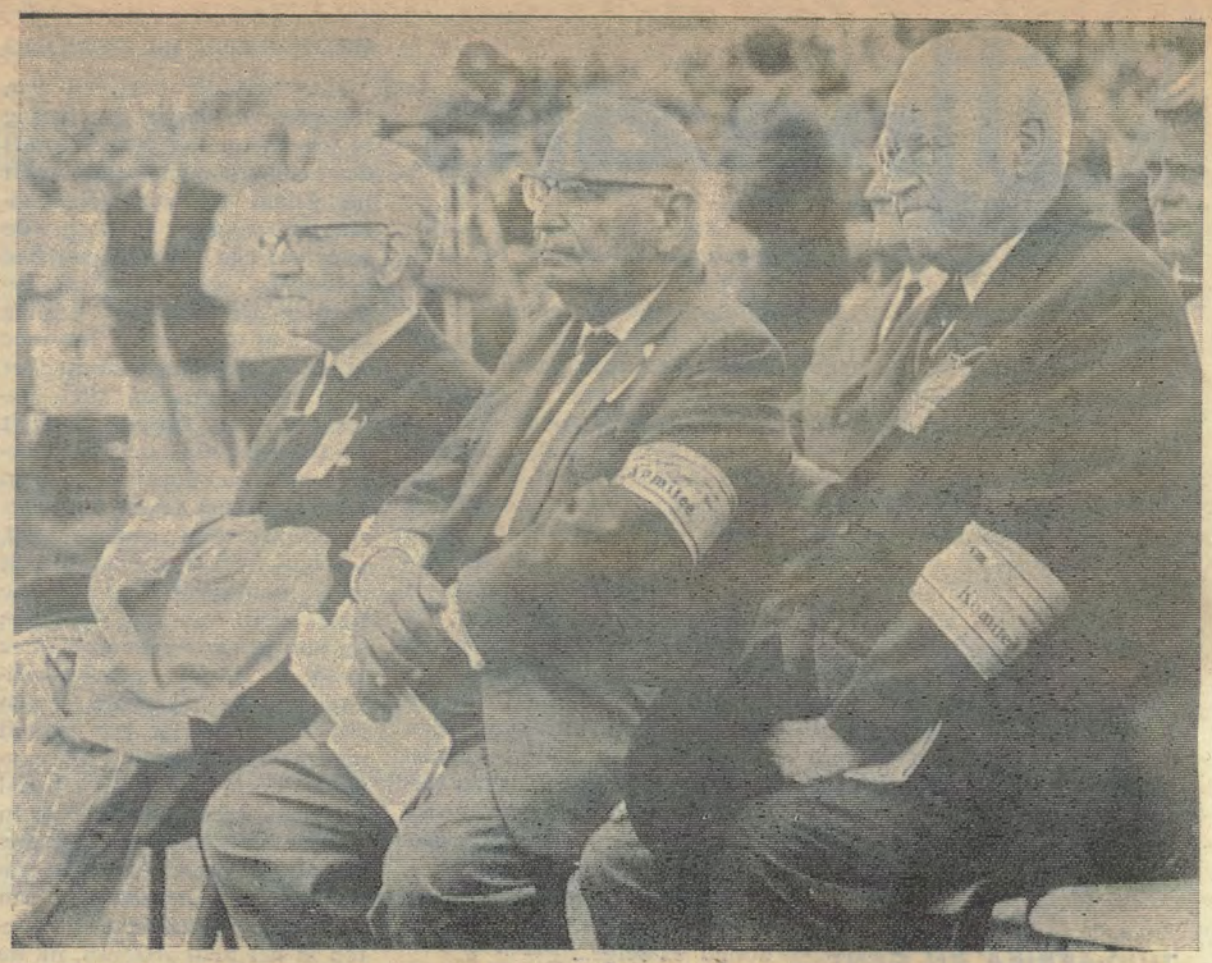

Vergrijsd in het werk voor de groei der IJzermanifestaties : voorzitter prof. Franssen en ondervoorzitter mr. Adiel De Beuckelaere.

BRUSSELS OFFENSIEF

De herneming van de parlementaire aktiviteiten zal praktisch onmiddellijk gepaard gaan met een verhoging van de brusselse frankofone druk op Vlaams-Brabant en gans Vlaanderen. Op het P.V.V.-kongres zal Vanaudenhove zijn hoerapatriottieke plannen ontvouwen, die reeds tans het Liberaal Vlaams Verbond een kreet van ongeloof en afgrijzen hebben ontlokt. De brusselse frankofone B.S.P.-ers Simonet en Cudell zullen een wetsvoorstel indienen, dat de belangrijkste punten van het akkoord der brusselse burgemeesterskonferentie vastlegt : o.m. volledige keuzevrijheid voor de onderwijstaal (de beruchte « Liberté van de peerdefamilie »), verwerping van de pariteit in de gemeentelijke administraties enz. Inmiddels heeft Van den Boeynants tijdens de vakantieperiode de nodige schikkingen getroffen, om de uitzwerming van Leuven-Frans naar de hoofdstad er door te jagen.

Over meerderheid en oppozitie in het parlement tekent zich zo een frankofoon, antivlaams eenheidsfront af dat zinnens is, een krachtig offensief te voeren.

Het najaar word voor de Vlamingen, vooral voor de vlaams-nationalisten, dan ook een periode van verhoogde waakzaamheid en strijdvaardigheid !

MENTALE REKONVERSIE

Bij gelegenheid van een studiedag van de Stichting Lodewijk de Raet hebben wij eens een sociologisch referaat gehoord over de limburgse « mentaliteit » en « psichologie ». Het lijkt ons nuttig hieruit een aantal beschouwingen en bedenkingen naar voor te brengen, al ware het maar opdat wij Limburgers, waar nodig, de hand in eigen boezem zouden steken...

Er wordt veel gesproken over de ekonomische rekonversie, maar deze is niet denkbaar zonder een mentale rekonversie. En dit laatste veronderstelt het « oudere » te kennen : de specifieke achtergronden en historische wordingen.

Het oude prinsbisdom Luik bestond uit twee gemeenschappen : het leidende, progressieve Luik en daarnaast (het « land van Loon »), het agrarische gedeelte. Aangezien te Luik de politieke leiding gekoncentreerd was en alles daar beslist werd over de agrarische Limburgers heen en aangezien dezen liet begaan, verklaart men hieruit het weinig ontwikkeld staatsgevoel, het eng gemeenschapsbewustzijn op limburgs vlak, het limburgs partikularisme.

Dat eng gemeenschapsgevoel en partikularistisch denken uit zich konkreet o.m. in de zeer slecht geplande woningbouw en in de lintbebouwing. Als pozitief wordt dan aangerekend : de werkzaamheid, het zich gaarne in groep(je) voelen, het fijnzinnige in de Limburgers.

Uit die historische situatie kan men tevens aanwijzen dat de elite-personen van Limburg elders te Luik, werd opgevoed. De leidende stand was steeds vervreemd. De bevolking had geen referentie- of richtbeeld.

Het schijnt daarom te verklaren te zijn dat men in Limburg de elite graag « alleen laat staan ». En als limburgse zonen leidend worden, dan bestaat er een sterke neiging om deze elite te ontmoedigen, af te breken en zo ze terug te brengen « in eigen rangen ». De neiging tot gelijkschakeling is het gevolg van het feit dat er nooit groot standenverschil is geweest. Anderzijds is het waar dat de Limburgers zeer moeilijk verdragen dat een « buitenstaander » het hier eens komt vertellen.

Voorwaar een lastige situatie...

Dat alle limburgse voorouders omzeggens landbouwer waren of mijnwerker werden : kan men daaraan eveneens het te lage aspiratiepeil wijten ?

Voor de toekomst bestaat alleszins de sterke behoefte aan polyvalente bedrijven, hetgeen een grotere stratifikatie (standendoorstroming) met zich mee zal brengen en dus een volwaardiger maatschappijbeleid. Een faktor waarmee een toekomstige limburgse universiteit mede zal rekening moeten houden.

Uit dat mono-agrarisch verleden komen ook enkele tipische limburgse karaktertrekken naar voor : weinig agressiviteit of weerbaarheid, zachtaardigheid en neiging tot gelaten ondergaan. Dat men zich ook wel eens kan vergissen in « de minzame Limburger » heeft Harmel moeten ondervinden. En dat Zwartberg een flinke stoot in de limburgse mentaliteitsverandering — een anders zo trage evolutie — naar meer weerbaarheid zal blijken te zijn geweest, is ook op socio-psichologisch vlak van een historische betekenis.

Soms spreekt men over de « onvolwassenheid » in Limburg, hiermee bedoelend de minder komplekse en minder up-to-date maatschappij. Door de landbouw of kolenontginning was het levenspatroon in Limburg uiteraard eenzijdig en eenvoudig. De grote stromingen trokken Limburg als geheel voorbij ; de grote (r)evoluties bleven haar rechtstreeks onverschillig.

De jongere generatie nu doorbreekt met alle moderne middelen dit rustig partikularisme. Men spreekt in Limburg van de zoveelste sociaal-ekonomische faze. Maar de oudere generatie, die t.a.v. van een moderne maatschappij in meerderheid ter plaatse bleef, biedt aan deze jongere generatie, die aansluiting wil met al het moderne, geen geldig levenspatroon. M.a.w. de afstand tussen de generaties heeft in Limburg grotere verhoudingen aangenomen : gaping en botsing tussen de generaties. Ekstreem uitgedrukt zou men kunnen zeggen dat er een omgekeerde kultuuroverdracht gebeurt : de jongeren leren de ouderen hoe het moet...

De mentale rekonversie moet in ieder geval er op beducht zijn, deze afstand tussen kultuur en mentaliteit binnen de normale perken te houden.

Als laatste bijzonderheid kan misschien aangestipt worden : het sterk schrikgevoel voor de toekomst — eveneens van agrarische oorsprong, zegt de socioloog. Het brengt mee dat de Limburgers min ondernemend zijn en weinig risiko's willen nemen. Op alle vlak. Hetgeen ook op politiek vlak zijn gevolgen heeft.

Als besluit uit dit alles kunnen een aantal richtlijnen voor Limburg gestipuleerd worden :

— noodzaak van objektieve voorlichting ;
— noodzaak van elite-vorming ;
— universiteit (mentaliteitsverandering moet mede in grote mate komen van het onderwijs).

Met een elite-leiding en een universiteit als limburgse desem is er voor de Limburgers een betere toekomst van leiden en dienen in een federaal Vlaanderen weggelegd.

JAAK CUPPENS.

COPPENS DE HOUTHULSTPLEIN...

De CVP-gemeenteraad van Klerken bij Diksmuide heeft besloten het plein aan het voormalig tramstation de naam te geven van baron Willy Coppens de Houthulst. Blijkbaar weet die gemeenteraad nog niet dat we niet meer in 1927 doch in 1967 leven. Overigens typisch dat we de laatste tijd bij de CVP-mandatarissen in West-Vlaanderen gelijkaardige uitingen van « onwetendheid » moeten noteren (o.a. het ACV - Oostende).

Willy Coppens is geboren in Watermaal-Bosvoorde doch woont te De Panne. Hij is een belgisch oorlogsvlieger van 1914-18 met een zekere faam. Daarbij had hij het kunnen laten, doch hij is ook een verwoed franskilljon die zijn pen ter beschikking stelt van het « dernier carré », o.a. in de Libre Belgique en zeer vaak in « Le Courrier du Littoral », een reaktionair-liberaal weekblaadje van de kust.

...DOOPSEL DOOR C.V.P.-ACHTERLIJKEN

Daarin laat hij regelmatig zijn hooghartig misprijzen blijken voor al wat vlaams is. Uitgerekend de naam van deze achterlijke en uitdagende franskiljon geven CVP-senator-burgemeester Vanden Bussche en zijn kwibussen uit de gemeenteraad aan een plein in hun dorp. Vinden ze soms namen als Renaat De Rudder, Gebroeders Van Raamdonck, Joe English, Lode de Boninghe, Frans Custers e.a. niet adellijk genoeg ? Weer een typisch staaltje wat wij maar hebben aan de politiekers en politiekertjes der kleurpartijen. Het woord en de daad zijn aan de bewuste Vlamingen uit de streek. Het zou wel eens kunnen dat aan dit plein de bordjes verhangen worden !

JOS REDIVIVUS

Met een artikel tegen prins Karel, waarin hij alle registers van zijn bekend « orgel » openzet heeft Jos Van Eynde onze « hartsvriend » zijn heroptreden als journalist gevierd, dinsdagmorgen. Kd Van Eynde is dus goed en wel weer op post, om de Lenaertsen en andere plaatsvervangers terug in de hoek te dringen en ons te laten genieten van zijn vitriool. Waarmee hij af en toe wel nagels met koppen slaat. Welkom in de ronde, Jos, geef maar katoen, wij zullen het ook doen, en zonodig — en om te beginnen al deze week, zie blz. 1 — de pen met U kruisen.

KAREL DE KALE

De « technische » gegevens van het geval van de ex-regent doen zich voor zover bekend

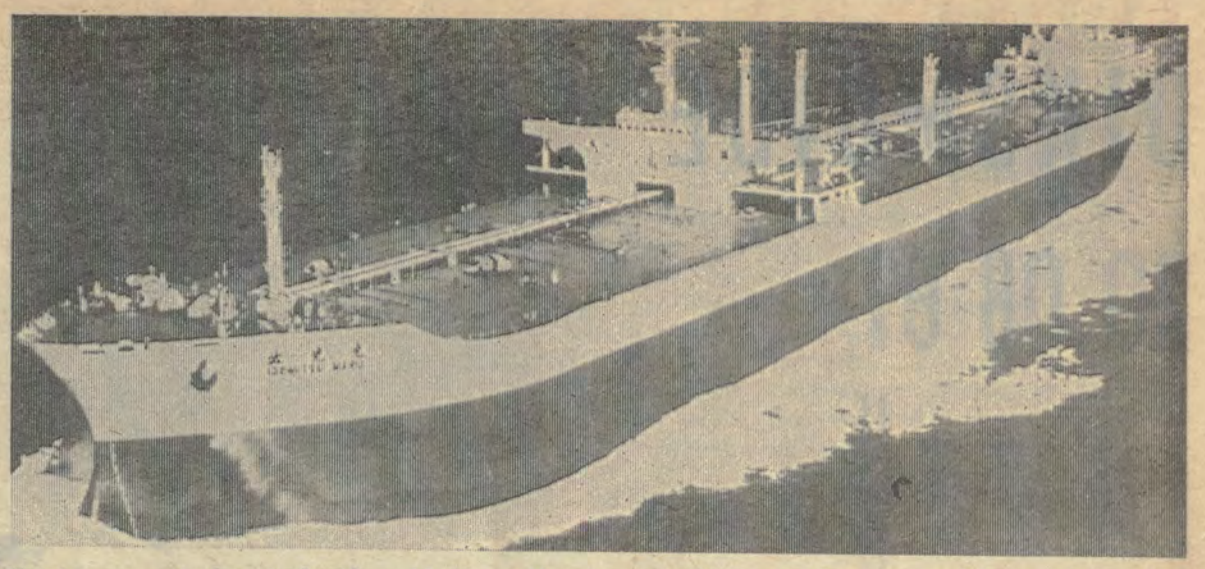

Het japanse petroleumtankschip « Idemitsoe Maroe » van 210.000 ton is momenteel het grootste tankschip ter wereld in de vaart. Het is 342 m. lang en 49,8 m. breed en kan 244.800.000 liter brandstof vervoeren. De machinekamer is volledig automatisch. Een drijvende vuurberg, die slechts in een paar havens kan aanleggen. Voor dergelijke tankers worden tans o.a. Brest en Rotterdam geschikt gemaakt. België maakt verstek ! (zie ook onze reportage verkeerde Belgische Havenstrategie op paginas 12 en 13).

als volgt voor : hij beschuldigt Ollivier Allaert ervan 370 miljoen fr. van zijn vermogen te hebben verdonkermaand. Het gerecht is reeds maanden bezig met het inwinnen van « inlichtingen », dus niet met een eigenlijk onderzoek. Dit onderzoek kan slechts beginnen wanneer de minister van Justitie en dus de regering het sein op groen zou zetten. Voorlopig moeten de financiële speurders het bij « informaties » houden, anders zouden de kosten daarvan in geval van gerechtelijk onderzoek in regel ten laste van de schatkist kunnen vallen. Niettemin is het ministerie van justitie en prokureur des konings Velu reeds geruime tijd in het bezit van ettelijke dossiers, ter beschikking gesteld door O. Allard voornoemd. Het feit, dat men talmt met een onderzoek tegen Allard schijnt er op te wijzen, dat deze over een stevige argumentatie beschikt. Hij is trouwens tot de tegenaanval overgegaan en eist van de ex-regent betaling van een zeer aanzienlijk bedrag. (124 miljoen). Allard heeft ook onthuld dat de prins jaarlijks een rente van een half miljoen uit Londen ontvangt, met de nauwelijks verzwegen aanvulling « voor bewezen diensten »... Beiden handhaven hun klachten en zullen waarschijnlijk een proces tegen elkaar inspannen. Het zal dan een proces zijn van hogere kringen, want O. Allard is niet alleen schatrijk doch is ook verwant met de hoge adel zoals de Lalaing, de Ligne enz. Mooi gezelschap dus.

SOCIAAL STATUUT...

De zelfstandigen zijn niet te spreken over het sociaal statuut waarmee de regering hen wil begiftigen. We stelden vroeger reeds vast dat in dit nieuw statuut een poging van de regerende partijen, vooral van de CVP, schuilt, om sommige CVP-gezinde pensioen- en konpensatiekassen op slag honderdduizende (verplichte) nieuwe leden te bezorgen. Om maar een voorbeeld te geven : iemand is aangesloten bij de Spaar- en Lijfrentekas voor zijn pensioen. In het nieuwe (centralizerend) stelsel wordt hij daarvoor aangesloten bij een ander organisme, waar hij voor kinderbijslag was aangesloten.

...POLITIEK BEDROG

Het sisteem, dat zogezegd een vereenvoudiging is, maar in werkelijkheid niet, werd uitgekiemd door de CVP-senator Van de Putte, die zelf een pensioenkas heeft en aldus op slag en zonder enige inspanning automatisch een goede 100.000 leden bijkrijgt. Deze leerling van wijlen vlaamse jeugd-verdelger kanunnik Dubois zal dus goede zaken doen. De operatie zal trouwens door nog andere versmeltingen onrechtstreeks voor de CVP een zeer goede zaak worden.

Bij heel deze vernieuwing heeft de CVP in de eerste plaats aan zichzelf gedacht en haar nevenorganizaties. Eens te meer zullen allelei mensen, die haar gedachten niet delen, willens nillens bij haar aangesloten worden. Met hun centen zal de CVP-propaganda trouwens wel tegen hun politieke opvattingen gebruikt worden.

PASSENDE BEDDING

N.a.v. de opstand in de Nederlandse KVP. van een doorbraakgroep o.l.v. oud-centr. minister Cals schreef Hugo de Ridder in een Standaard-artikel van 19 dezer onder de titel « Ook in België zoeken politieke stromingen naar passende bedding » : « Een partij als de Volksunie tast weliswaar de rangen van de partijen, inzonderheid van de CVP aan, maar het wezen zelf van de traditionele formaties wordt er niet door beroerd. Daarmee is de programmabazis van de V.U. te eng, haar sociaal-ekonomisch profiel te vaag ».

BLINDE EN DOVE RIDDER

De heer Hugo De Ridder gebruikt hier nog een argument, het fabeltje van gemis aan een sociaal-ekonomisch program, dat in de kringen van de politieke insiders sinds een paar jaar opgegeven werd. De stellingnamen op onze kongressen, in het parlement en in de ingediende wetsvoorstellen door de V.U. zijn allesbehalve vaag. Men kan veeleer zeggen dat men nog weinig houvast heeft aan CVP en PVV programma's als men ziet hoe die partijen in de regering het tegengestelde doen van hetgeen ze in hun programma hebben staan. Denken we aan hun geprogrammeerde decentralizatie, en aan het feit dat ze ook de universiteiten te Brussel willen centralizeren.

Het jongste kongres van de V U heeft daarbij nog eens overduidelijk aangetoond door de gedurfde stellingnamen dat ze de partij van de doorbraak is. Alle kranten hebben dit toch gezien. De Standaard in de eerste plaats. De h. De Ridder zou De Standaard moeten lezen !

Naast het sociaal-ekonomisch vraagstuk stelt zich in België echter in tegenstelling met Nederland het nationaliteitenvraagstuk dat weinige jonge intellektuëlen in Vlaanderen kunnen ontgaan en dat ze ook niet ontgaan.

En wie heeft daar de oplossing voor ? De kleurpartijen die het sinds 1830 blijven verbrodden, dan wel de Volksunie ? De vraag stellen is ze beantwoorden !

VERDERFELIJKHEID

De invloed van de dagbladpers mag beslist niet overschat worden. Zelfs zij die nooit meer dan een, en nog wel altijd dezelfde krant in handen nemen, laten zich niet zo gemakkelijk meer misleiden. Het is immers al te dikwijls gebeurd dat die lezers met een minimum aan aandacht de misleiding of de duidelijke leugens en het uitgesproken bedrog ontdekken. Dit alles neemt echter niet weg dat wat als het ware een « schoolvoorbeeld » kan genoemd worden van niet-vlaamse en handige anti-vlaamse berichtgeving en kommentaar nuttig kan aangewezen worden.

Het persoverzicht zowel van de BRT als van de RTB wees er maandagmorgen op dat naast de onvermijdelijke kommentaren van de in hun patriottisme verdronken franstalige kranten het grote leidinggevende en diepdoordachte dagblad « Het Volk » enige aandacht zou verdienen. En inderdaad, niet enkel de kommentaar, ondertekend J.Cl., maar ook de gehele opmaak van de krant en de keuze uit de rede van Borginon zijn zéér « merkwaardig » !

Wat de heer J.Cl. zelf denkt kunnen we natuurlijk niet raden, maar een échte Janklaassen (een klassieke figuur in het poppenspel) kon geen beter werk afleveren. Onze Janklaassen heeft ontdekt dat er eigenlijk geen brandende problemen meer zijn waarvoor de Vlaamsgezinden zich werkelijk en grondig interesseren ! Er werden natuurlijk wel heel wat punten vermeld, maar geen enkel dat van een Janklaassen misschien opnieuw een mens zou kunnen maken. Blijkbaar zelfs niet het probleem van de universiteit te Leuven en van de verfransing van Vlaams-Brabant, hoewel Janklaassen daar toch wel ten dele zijn poppendansen uitvoert. Eigenlijk zijn in de Vlaamse strijd zelfs alle woorden overbodig : het zou goed, voorbeeldig en vooral rustig zijn als dat onbelangrijk aantal « stoute » Vlamingen ook eens alles zou overlaten aan die verstandige en rustige mensen die voor alles een oplossing hebben en die zelfs menen dat ze daar maar één enkele (de) «Somer» voor nodig hebben ! Want volgens Janklaasen was de ene toespraak te lang... Het is natuurlijk niet de moeite waard over een paar minuten of enkele zinnen te redetwisten, maar de enige toespraak die onze Janklaasen zou kunnen hebben : « Lees « het Volk » en slaap gerust », die toespraak zou heel zeker veel te lang geweest zijn !

In het marionetten-hart van Janklaassen is er echter ook een zeer grote vreugde : de IJzerbedevaart is vooral een «kijkspel» geworden en heeft dat onaangename meeting-karakter verloren... Het antwoord op die bewering is zeer eenvoudig: de Janklaassen van het ACV en dergelijke verenigingen hebben vroeger al eens gemeend dat zij een bepaald element uit een Vlaams-nationale gebeurtenis konden losmaken uit het geheel om zo het Vlaamsnationale te bestrijden : het Vlaams-nationaal Zangfeest zou vervangen en verdrongen worden door de, nu al lang vergeten, « Dag van het Vlaamse Lied ». Janklaassen kan datzelfde spelletje ook eens beproeven met de IJzerbedevaart ! Alle Janklaassen samen kunnen eens een CVP-kijkspel inrichten, dat zal hen trouwens niet moeilijk vallen vermits het hun niet ontbreekt aan « grote toneelspelers » en de marionetten ontelbaar zijn. Volgend jaar beginnen, heren en uitzien naar wat er na vier jaar (niet na veertig jaar !) nog van overblijft.

En de informatie ? Op de titelbladzijde haalt de IJzerbedevaart het heel even op een stierengevecht ; maar in de keuze uit de rede van Borginon bleef de meest toegejuichte zin weg ! Nl. deze : « Maar zullen de vlaamse parlementsleden zich eens te meer laten vangen ? Het ware een zwarte dag voor Vlaanderen, maar wij verwachten dat het dat niet minder zou worden voor de politieke loopbaan van menigen onder hen ».

Dit alleen al zou voldoende zijn om elk méns te doen inzien hoe verderfelijk een abonnement op dit Janklaasen-blad zijn kan !

NEMROD.

DIKSMUIDE 20 08 67

KORT GENOTEERD

Kinderen van alle naties en rassen, simbool van « Alle Menschen werden Brüder »...

SCHOONSTE IJZERBEDEVAART

De 40e IJzerbedevaart is een der schoonste die we ooit meemaakten. Inhoud en vorm dekten mekaar op voortreffelijke wijze, de regie heeft de lessen van de eerste vernieuwing van vorig jaar ter harte genomen en slaagde er vorige zondag in, een harmonieus en uitgebalanceerd programma af te werken, niet te lang, niet te kort, precies zoals het hoort. Rik Borginon zei wat moest gezegd worden, bondig, helder, zakelijk en ook duidelijk. De veeg uit de pan aan de parlementsleden die in de toekomst Vlaanderen een nieuwe zwarte dag zouden bezorgen doch daarmee zeer waarschijnlijk hun eigen carrière een zwarte periode zouden bezorgen, was zeer duidelijk gericht in de eerste plaats aan het adres van de weekdieren uit de Vlaamse CVP, in tweede instantie aan de vlaamse socialisten. Deze passage kon in geen geval aan ons adres gericht zijn...

« Gij bevolkt mij met liederen,
augustus kleedt mij in geel-
[zwarte wimpels.
Ik ben uw toekomst,
uw wil om te leven ».
Bindtekst - Toren.

ONTROERENDDICHTERLIJKE BINDTEKSTEN

Antoon Van Wilderode slaagt er telkens weer in, de bindteksten tot echte poëtische parels te doen uitgroeien, zonder vals patos, doch recht naar het hart gaand, in een sobere en zeer mooie taal. Deze kernachtige, zeer gevoelige en de juiste snaar treffende teksten zijn waard gebundeld en uitgegeven te worden. Wanneer ze dan bovendien door stemmen worden voorgedragen (met een zeer adekwate geluidsversterking, ook op dit gebied is grote vooruitgang geboekt) die als geknipt zijn voor deze tekst en deze gelegenheid dan is het niet te verwonderen dat velen zondag weer even een krop in de keel kregen. Vooral de dialoog tussen het puin en de nieuwe toren was een vondst.

MIME EN GEBAREN

De uitbeelding door M.A.J. Hoste, het Sabattini-teater, Dansa Rittmica, was deze keer sober en beperkt. Sommigen menen dat mimespel niet goed tot uiting komt op de IJzervlakte. Dat hangt ervan af waar men staat of zit. Toch is het o.i. een winstpunt dat men vrijwel geheel de zogenaamde koreografie heeft laten varen in ruil voor moderne, expressionistisch aandoende gebaren en houdingen die als simbolen van hetgeen gezegd wordt bedoeld zijn. Wij menen dat deze formule, nog wat meer gedacht in funktie van de grote massa en de wijde ruimte, het best geschikt zijn. Het feit dat het publiek de evolutie zeer goed kon volgen en naar waarde schatte en dat de kritiek al heel wat gezapiger is dan vorige jaren wijst in die richting.

HET WOORD VOEREN

Past de vrouw. Prezentatice Marga Neyrinck deed het best : volle, heldere, vèr-dragende stem, met passende gevoelsintonaties zonder vals patos doch met overtuiging Ook dat was zondag te Diksmuide een winstpunt,

« Maar zullen de vlaamse parlementsleden zich eens te meer laten vangen ? Het ware een zwarte dag voor Vlaanderen, maar wij verwachten dat het dat niet minder zou worden voor de politieke loopbaan van menigen onder hen ! Tegen deze nieuwe en onheilspellende bedreiging moet en zal Vlaanderen zich met alle kracht verzetten !
Mr. H. Borginon.

GEEN APOTEOSE

Vrijwel iedereen is het er over eens, dat de apoteose zondag figuurlijk in het water is gevallen, al viel er geen druppel regen. Na de « zondvloed » der laatste dagen vóór 20 augustus profiteerde de 40e IJzerbedevaart zelfs van een ideaal betogingsweer : niet snikheet maar droog en met een halve zon, die tegen de middag haar wolkenkamoeflage prijsgaf. Daardoor was het jongste vernieuwingssnufje ook goed te volgen : het overvliegen met boodschap aan de bedevaarders en bloemen voor « hun graf » door vier vliegtuigen van de VTB-Luchtvaartafdeling: de Blauwvoet, de Leewerk, de Stormvogel en de Jan Van Gent. Iedereen stond echter bij het herhaald overvliegen zodanig in de lucht te kijken naar dit jongste bewijs van Vlaanderens ekonomische vooruitgang dat het zingen der drie nationale liederen niet tot zijn recht kwam. Overigens : vorige zondag is er van massazang te Diksmuide niet veel terecht gekomen. Dat is o.i. fout. Al begrijpen we dat de inrichters de ellenlange bedevaarten willen vermijden en daarin slagen - toch zou wel wat meer gelegenheid aan de massa tot meezingen mogen geboden worden. Tja, er was nu eenmaal ook zoveel moois te zien en te beluisteren.

« Ik blijf staan in uw gemar-
[telde aarde
met wortels van ijzer.
Tussen mijn verminkte armen
bouwt gij een schild van
[steen,
boven mijn crypte een poort
[van vrede ».
Bindtekst - Puin.

INTERNATIONAAL

De vele kinderen van diverde rassen en nationaliteiten — die men met grote moeite bijeengekregen heeft — simboliseerden het sterkst de aansluiting van de vlaamse traditie van pacifisme op de wereldvredesbeweging. Ook dat was een vondst, waarvoor zelfs franskiljonse journalisten de spraak verloren.

NATIONAL A PART ENTIERE

Of : nationaal op gelijke voet. De uitnodiging en verwelkoming in het frans — voor het eerst op een IJzerbedevaart — van de verwanten van de gesneuvelde waalse korporaal Fièvez, samen met de gebroeders Van Raemdonck, die n.a.v. de 50e verjaring van hun sneuvelen speciaal werden herdacht — zal wel hier en daar op een tikkeltje gemengde gevoelens zijn onthaald. Men mag echter in de ze verwelkoming niet meer zien dan er in zit : een gebaar van hoffelijkheid en piëteit tegenover de nagedachtenis van een lotgenoot van de gebroeders Van Raemdonck en tevens een les in begrip en hoffelijkheid aan hen, die de elementairste regels van de fair-play en beleefdheid maar niet willen leren.

ONBESCHOFTERIKKEN

Tot deze hardleersen behoren enkele liberaal-vrijzinnige journalisten die hun « vrijgevochtenheid » zondag poogden te demonstreren door gedurende de mis ostentatief te blijven zitten tijdens het evangelie en de konsekratie, een met zijn rug naar het altaar, de andere met een sigaar in de mond. We vragen ons af, of niemand van het komitee het waagde deze « heren », die in feite slechter manieren dan boeren van 50 jaar geleden hebben, niet kon wijzen op dit schromelijk gebrek aan opvoeding. De elementaire beleefdheid eist toch dat men zich als gast gedraagt naar de normen van het milieu, waarin men zich bevindt. Juist journalisten zouden dit moeten weten, en hun lidmaatschap van de pers niet interpreteren als zou dit lidmaatschap hen vrijstellen van deze elementaire plichten. Indien ze dat niet kunnen dat ze dan te Diksmuide wegblijven. Of desnoods weggestuurd worden ! Zoals men met onopgevoede kleine broekventjes doet...

HAATPROZA

Het is dan ook niet te verwonderen dat sommigen dezer « heren » zich 's anderendaags in hun respektievelijke bladen onderscheidden door hun bekrompenheid en hun hatelijkheid. « Le Soir » schoot weer de hoofdvogel af. Zijn reporter zou zich beter houden aan zijn artikels over het belgisch havenvraagstuk, daarin is hij inderdaad kompetent. Tot een menselijk en begrijpend verslag over de IJzerbedevaart is hij niet in staat. Ook zekere Ph. R. in La Dernière Heure moest bij gebrek aan enig incident of wanklank zijn toevlucht tot potsierlijke verzinsels nemen. Wat moet men inderdaad denken van een heerschap, dat het kenteken, verkocht tegen 20 fr., verwart met een VMO-insigne, zonder hetwelk niemand, steeds volgens deze onnozelaar, de bedevaartweide mocht betreden. En dan maar zwammen over « grijze hemden », « milities » en «politie». Arm frankofonie, dat zich nu al moet laten dienen door haatzaaiers en idioten. SW

« Een alpenroos uit Tirol zal
[ik geven
aan de zeemeeuw die, landaf-
[waarts gedreven,
op bezwaarde vleugels het
[leven liet.
Ach soms is het anders als in
[zijn lied
en doet het lot een sterveling
[zo zwerven
dat wie uit zee stamt sterft in
[de bergen ».
Tien rozen voor een vlaamse ruiker - gewijd aan wijlen Cyriel Verschaeve.

ONZE PARLEMENTSLEDEN STAAN HUN MAN!

RAAD VAN ADEL

Uit het antwoord op een vraag van senator Jorissen aan de minister van Buitenlandse Zaken vernemen we dat er een Raad van Adel bestaat, ingesteld bij kon. besluit van 6 februari 1844 en bestaande uit « 7 werkende leden » en een onbeperkt aantal plaatsvervangers. Een ambtenaar van voornoemd departement vervult het ambt van griffier en neemt als zodanig de funktie waar van heraldisch raadsheer en hoofd van de dienst van adel, waarvoor hij een ambtenaarsbezoldiging ontvangt. Hij is de enige die een geldelijke vergoeding geniet.

HUISZOEKING PER TELEGRAM

Senator Jorissen wou bij vraag aan de minister van Justitie weten of het verrichten van huiszoekingen alleen op voorlegging van een telegram, ondertekend door een prokureur-generaal, zonder voorlegging van een huiszoekingsbevel, wettelijk is. De minister ontkent het verrichten van huiszoekingen krachtens een telegram van een prokureur-generaal, doch wijst er op, mocht de vraag betrekking hebben op een bevel van een onderzoeksrechter, dat in dringende gevallen per telegram wordt gegeven, een dergelijke procedure regelmatig is. Hij verwijst daarbij o.a. naar « Précis de procédure pénale » van Breas. Feit is dat er dus wel huiszoekingen worden verricht op grond van gewone telegrammen en dat daarbij het waarborgend karakter van een regelmatig ingevuld en ondertekend huiszoekingsbevel ontbreekt. Sinds de repressietijd steekt het echter bij de belgische justitie zo nauw niet meer Het steekt zelfs helemaal niet nauw !

GEEN STATISTIEKEN

Het is bekend dat België een land is met zeer gebrekkige of helemaal geen statistieken. Aan statistieken hebben onze regeerders een broertje dood al kan men vandaag de dag geen gezond beleid voeren zonder statistisch materiaal. Minister Van Offelen kan dus niet antwoorden op een vraag van senator Jorissen, die wou weten hoeveel bedrijven hun aktiviteit staakten tussen 1961 en 1966. Er zijn geen officiële statistieken. Wel wordt aan het opstellen van statistiek gewerkt. We leven hoop van zegen, niet in de hoop dat er nog veel bedrijven zullen bijkomen, al is deze hoop betrekkelijk gering, o.a. met een minister die in de textielsektor weinig of niets onderneemt wat in zijn macht ligt om de bedrijfssluitingen te keer te gaan.

VEILIGHEID IN MUZEA

De minister van franse kultuur kon op de vraag van kamerlid dr. Anciaux nopens de getroffen veiligheidsmaatregelen in onze muzea slechts antwoorden op deze i.z. het muzeum van Marimont, het enige dat rechtstreeks van zijn departement afhangt. Daaruit blijkt dat de bewaking degelijk is en dat kortelings het museum rechtstreeks met rijkswachtdiensten in de omgeving zal verbonden worden. Een belangrijk deskundigenverslag over de veiligheidsmaatregelen is tans in de maak. Het komt, na de talrijke diefstallen in muzea en na de brand in de St.-Jakobskerk te Antwerpen niet voor tijd. Want ook voor ons kunstbezit in kerken ontbreekt een bindend reglement. Wat ontbreekt er hier i.z. veiligheid eigenlijk niet ?

TAALTOESTANDEN IN KONSERVATORIUM

In een niet tijdig beantwoordde vraag van kamerlid Coppieters werden taalwantoestanden in het koninklijk muziekkonservatorium Brussel aan de kaak gesteld (juryberaadslaging voor nederlandstalige kandidaten in het Frans, eentalig franse getuigschriften en diploma's aan nederlandstalige leerlingen, uitsluitend rechtsgeldigheid voor franstalige diploma's enz.). Intussen is een Kon. Vlaams Muziekkonservatorium opgericht, wat niet belet dat de vorige toestanden onduldbaar waren en voor nederlandstalige laureaten nog steeds onaangename gevolgen konden hebben. Daarom verkoos de minister van Franse Kultuur waarschijnlijk de antwoordtermijn op deze vraag zonder reaktie te laten verstrijken. Een zelfde vraag, gericht tot de minister voor nederlandse Kultuur werd wel tijdig beantwoord. Deze grijpt gretig de oprichting van dit eerste vlaams konservatorium aan om de h. Coppieters gerust te stellen en beaamt voor het overige de juistheid van de aangeklaagde toestanden. Voor de benadeelden worden wettelijke schikkingen getroffen opdat zij voor een kommissie het bewijs zouden kunnen leveren van hun kennis van het Nederlands, wat hen zal toelaten onderwijs in onze taal te verstrekken. In België ontbreekt het niet aan kommissies allerhand. Men is te Brussel immers van oordeel dat het beter is, de zaken moeilijk te maken dan gemakkelijk.

FRANSTALIGE SABENA

Kamerlid dr. Anciaux kreeg van de minister van Verkeer gelijk wat zijn vraag betrof, of de jongste publicitaire film van de Sabena uitsluitend in het Frans was gemaakt. De minister wees in zijn antwoord op het bestaan van talrijke films van de Sabena in beide landstalen doch gaf toe dat de recentste film omwille van de kosten (60.000 fr.) niet in het Nederlands werd gedubt ! Bij wijze van troost kondigt de h. Bertrand aan dat de volgende Sabenafilm uitsluitend nederlandstalig zal zijn, met franstalige ondertitels. Eens zien, of de minister nu een bult zal krijgen of niet...

EXPANSIE ONDERWIJS

In een bladzijden lang antwoord geet de minister van Middenstand de lijst van de vormingsinstituten, leersekretariaten, centra voor patroonsopleiding e.d.m. per provincie, op vraag van kamerlid Coppieters. De h. Coppieters stelde deze vraag n.a.v. de opmerking van kamerlid Lauweryns over de zgn. « derde keten onderwijs » en over « een onderwijsvorm, die achterhaald is ». Vele dezer instellingen zijn opgericht door kristelijke middenstandsorganizaties en andere met de CVP verbonden instellingen. In de begroting 1967 was voor de scholingsinstituten een krdiet van 99 miljoen voorzien, voor de patroonsbekwaamheid een krediet van 36,5 miljoen fr. Er werd geen onderscheid gemaakt volgens het taalstelsel. Een gelijkaardige vraag betreffende inrichtingen, scholen, klassen enz. voorbehouden aan militairen en anderen, gericht tot de minister van Nationale Opvoeding bleef onbeantwoord. Idem wat een vraag aangaat, gericht tot de minister van Volksgezondheid.

ACHTERPOORT

Hoe weinig sluitend de taalwetten van 1963 zijn en hoe klakkeloos vooral de vlaamse CVP zich bij deze opzettelijk slordige taalwetten heeft neergelegd, blijkt dagelijks uit de praktijk, voor zover voor alle wetten reeds besluiten zijn uitgevaardigd. Eens te meer blijkt zulks uit een antwoord van minister Grootjans op vraag van dr. Anciaux. Deze klaagde het feit aan, dat door het ateneum te Vilvoorde tweetalige toegangskaarten voor een fancy-fair werden aangeboden en dat de leerlingen van bedoelde scholen verplicht werden 10 tot 20 kaarten aan de man te brengen. De minister loochent de feiten niet en wijst er op dat de wet zowel het ene als het andere verbiedt. Doch vermits het schoolfeestje werd ingericht door een oudleerlingenbond verklaart hij zich onmachtig in te grijpen, daar het om privé-personen gaat!? Daar hebben we weer een der beruchte achterpoorten van Verrokens hertoginnedaalse overwinning ! De kwestie is echter of een oudleerlingenbond leerlingen via de schooldirektie (of zonder haar) onder druk kan zetten om hen als kaartenverkoopers te misbruiken. Men zal ons niet wijsmaken. dat de minister hier niet zou kunnen ingrijpen,minstens door de schooldirekties uitdrukkelijk te verbieden, dergelijke praktijken te dulden of in de hand te werken. Of speelt de oude schoolsolidariteit nog een rol in het gedrag van de minister?

KOMMISSARIAAT-GENERAAL TOERISME

Ons onvolprezen KG voor Toerisme blijft de bokken opeenstapelen en is nog steeds een burcht van verfransende onwil en dito verdraaiing der verhoudingen. Kamerlid Babylon, gedeeltelijk aansluitend bij een vroegere vraag van zijn kollega Lootens, stelde minister Piers tans opnieuw een vraag, Hoe komt het, aldus onze Benjamin, dat «Camping 1967 » viertalige brochure met gegevens over kamperen in België, in mei 1976 nog niet te verkrijgen was, hoewel dergelijk dokument reeds in april moet kunnen geraadpleegd worden, wat men in het buitenland wel inziet, doch niet in ons land. De h. Babylon informeert naar de drukker, naar de instantie die het kontrakt afsloot, hoeveel offerten er per taalgebied werden gedaan, data van aanduiding, bestelling, levering en verzending. Hij wijst ook op flagrante onnauwkeurigheden : de streek van Landen behoort volgens de verlichte of kwaadwillige geesten van het KG voor Toerisme nog steeds tot Luik, terwijl het gebied van Eben-Emaal niet bij deze provincie is gevoegd. Op 24 januari stelde kamerlid Lootens dergelijke en andere onjuistheden aan de kaak. Er werd toen geantwoord dat er nieuwe clichés in de maak waren, Dat heeft men blijkbaar andermaal « vergeten ». Het cliché van Limburg met Voerstreek is trouwens vermoedelijk ook vandaag nog in de maak, want volgens « Camping 1967 » bestaat er zelfs geen Voerstreek meer !

Eveneens naar een vraag van senator Jorissen verwijzend nopens de samenstelling van de afdeling propaganda vraagt de h. Babylon wie de kontakten tussen het KG en de drukker verzekerde.

Op al deze vragen blijft minister Piers het antwoord schuldig « omdat zulks van de administratie te veel tijd vergt. »! Hij heeft de vraag echter « met de grootste belangstelling gelezen, en » zal het geachte lid rechtstreeks antwoorden ». De waarheid is dat Piers niet durft ingrijpen en dat het KG o.l.v. Haulot voortgaat de vlaamse opinie te tarten op allerlei manieren. Il faut, en effet, que la Flandre se sente aimée...

DOKUMENT

-|-

Paroisse SS. Pierre et Paul
Ostende

Monsieur Madame, Mademoiselle,

A mon grand regret, je ne vous ai pas trouvé lors de mon passage.

Si vous désirez faire plus ample connaissance avec votre paroisse ou si nous pouvons vous rendre un quelconque service il vous suffit de me envoyer la carte ci-jointe.

Avec mes salutations les plus cordiales

Devos de Moldergem,
vicaire.
téléphone : 7.19.21

DEVOS de MOLDERGEM
Onderpastoor,
Sint Jorisstraat, N-
OOSTENDE

de WIJ de wereld
vlaams nationaal

ROOD EN ZWART GEWELD

China is momenteel ten prooi aan een chaos, veroorzaakt door de strijd om de macht tussen Mao Tse Toeng en Lioe Tsjao Sjoe. Administratief, politiek en militair dreigt het land der rode mandarijnen in stukken uiteen te vallen. Zoveel staat vast dat Peking in grote gebieden van het land geen gezag meer uitoefent, ook omdat het leger faalt in zijn repressie-opdrachten ofwel omdat het in bepaalde gebieden naar de anti-Mao-groep overloopt. De kommunistische partijleiding zelf verkeert in een halve staat van ontbinding. Reeds gaan stemmen op, om beide partijen samen te brengen tot het afsluiten van een kompromis. Hoe dit ook zou aflopen, men kan er slechts een nederlaag in zien voor Mao, die dan toch in de overtuiging verkeerde dat hij het pleit zou winnen, nog afgezien van de mogelijkheid dat hij er ooit mee gerekend heeft, voor zijn kulturele revolutie en opvattingen te moeten strijden.

Dit alles belet niet dat China momenteel — bij wijze van afleiding of gemeend, dat kan men niet uitmaken — op verschillende buitenlandse fronten met de drakenstaart zweept. Eerst en vooral tegen Hong Kong waar het nu hard tegen onzacht gaat. China dreigt met blokkade van water- en voedselvoorziening, doch Londen houdt het been stijf. Dat is niet het geval in Macao, waar de portugezen praktisch alle chinese eisen hebben ingewilligd. De portugese enklave heeft reeds virtueel opgehouden te bestaan. Dan zijn er de strubbelingen met de Sovjet-Unie : door een politiek van speldeprikken tegen russische schepen daagt Peking Moskou andermaal uit, waarop het Kremlin replikeert met de dreiging, de handelsakkoorden op te zeggen. Ter afwisseling wordt nog maar eens de britse ambassade te Peking in brand gestoken. Vandaag de dag lijkt het in gans de ontwikkelingswereld wel amen en uit met diplomatieke gebruiken en privileges. Londen wordt wel slecht beloond voor zijn ijver, als eerste grote westerse mogendheid Peking diplomatiek erkend te hebben. Wordt dat straks ook het lot van Parijs ?

In Vietnam breidt de eskalatie zich uit nu al tot boven de chinese grens en tot in het hart van de volkswijken van Hanoi. De luchtterreur is begonnen, zelfde sisteem zoals tijdens de tweede oorlog tegen het belegerde Duitsland toegepast. Acht Washington de rizikos tot een konflikt met China wegens de inwendige troebelen zo gering dat het deze provokatie durft aangaan ? Of is het zo dat Johnson de tijd rijp acht om een militaire beslissing af te dwingen, uit elektorale noodzaak en omwille van het negervraagstuk, dat in Amerika met de virtuele overeenkomst tussen de gematigde en radikale negerleiders in een nieuw stadium van geweld dreigt te treden, veel groter van omvang nog dan enkele weken geleden ? De tijd dringt inderdaad voor Johnson, die a.h.w. tussen de vietnamse hamer en het zwarte aanbeeld dreigt terecht te komen. Wat meteen verklaart waarom de kritiek in eigen land en in eigen partijrangen zo scherp is geworden. Dat de berekende uitbreiding tot een niet verklaard konflikt met China wel eens de chinese eenheid zou kunnen herstellen zou niet eens een verrassing zijn, tenzij voor sommige militaire diehards van het Pentagoon.

De zwarte « opstand », die deze week opflakkeringen kende te New Haven in Connecticut evolueert eveneens in een voor Johnson ongunstige zin. Het kompromis dat de gematigde negerleiders van het slag van de overigens vaak nog al te publicitair optredende Martin Luther King met de radikale leiders sloten, met als vertrekbazis hun eensgezind verzet tegen de Vietnampolitiek van de regering, zou wel eens een versteviging van het gewapend verzet kunnen zijn. Het gebeurt immers maar al te vaak dat bij samengaan het radikale standpunt het op het gematigde wint, wanneer begrip bij de tegenstrever ontbreekt en de plaats ruimt voor repressieve aktie, zoals in de USA tans het geval is. In een kommentaar liet trouwens King doorschemeren dat de macht der negerminderheid bij herstelde eenheid niet a priori het aanwenden van geweld misprijst... Het wapen van de burgerlijke ongehoorzaamheid heeft in deze strijd gefaald. De vraag is maar, of Johnson van het Kongres de gevraagde kredieten zal verkrijgen voor de sociaal-ekonomische rassenintegratie, geplaatst tegenover snel stijgende uitgaven voor een zich gevaarlijk uitbreidende Vietnam-oorlog. Voorwaar een onbehaaglijk dilemna voor Johnson.

De kennismaking met Kiesinger verliep overigens vlot (Kiesinger is de vlotheid in persoon, zie maar zijn NS-verleden) in het Witte Huis, waarvan de bewoner niet langer door alle Amerikanen beschouwd wordt als de man, die weet hoe te handelen en wat te doen. Nochtans verkreeg Kiesinger geen verduidelijking van de kwestie der niet-spreiding der atoomwapens. Een akkoord met de Sovjets op kosten van kleinere mogendheden lijkt voor als na niet mogelijk. Kiesinger verbond zich tot niets en poogde de frans-duitse vriendschap uit te spelen, wat evenwel weinig indruk maakt. De franse prezident heeft het trouwens aan de stok met de rechtervleugel en de onafhankelijken in eigen partij en trekt straks naar Polen, waarbij men zich te Bonn ietwat ongerust afvraagt, wat hij daar zal vertellen (Oder-Neisse is een zeer delikaat iets tussen Polen en Duitsland), gedachtig de Gaulle's toespraken te Québec.

Het Midden Oosten trappelt ter plaatse. Israël geeft blijk van een starre houding tegenover de arabische mogendheden, die zelf in het ongewisse verkeren over de toekomst en tot wie langzaam maar zeker de werkelijkheid doordringt. De ministerkonferentie te Bagdad heeft deze werkelijkheid moeten erkennen. Toen bij vb. het voorstel ter sprake kwam, het olie-embargo uit te breiden of tot ekonomische boykotmaatregelen over te gaan, kwam men tot de vaststelling dat men daarin niet minder dan 65 landen moest insluiten, hetgeen voor de arabische ekonomie de ekonomische dood zou betekend hebben. Gezien de hachelijke financiële en ekonomische toestand is het begrijpelijk dat zelfs Nasser tans voor het eerst, evenals sommigen zijner kollega's rekening houdt met de erkenning van Israël mits voorwaarden, die Tel Aviv tans nog onaanvaardbaar noemt. Het feit dat de Sovjets zich tot militaire leveringen beperken (de Assoeanstuw kost hen al geld genoeg) verklaart ook waarom Kaïro naar Londen en Washington (waarmee het geen diplomatieke betrekkingen meer onderhoudt) gezanten stuurde om eventuele hulp te verkrijgen. Israël gebruikt ook het wapen van de terugkeer van 175.000 palestijnse vluchtelingen uit Jordanië tegen de arabische landen, aantal dat ver beneden de groŧe massa vluchtelingen blijft doch dat door repatriëring nu door Tel Aviv als een grote toegeving wordt voorgesteld. In die zin is het begrijpelijk dat Algerië, als harde, geizoleerd geraakt, na tijdelijk enigszins de leiding van Kaïro te hebben overgenomen, zeker niet tot voldoening van Nasser, die overigens de cipier van Ben Bella niet in het hart draagt...

Nigeria en Kongo zijn verder het toneel van geweld, burgeroorlog, ekonomisch verval. Beide landen simbolizeren de barensweeën van nieuwe naties, tevens toneel van botsing tussen kapitalistische en kommunistische belangen.

We besluiten met een tragi-komische noot : de griekse regering vroeg zelf genade voor een paar wegens futiliteiten tot zware straffen veroordeelde ex-ministers. Ze was zelf geschrokken van de letterlijke toepassing door de militaire uitzonderingsrechtbank van haar eigen verordeningen. Intussen glijdt ook Griekenland langzaam maar zeker naar de ekonomische debacle af.

K.V.B.

Kolonel Ojoekoewoe, gewezen provinciegoeverneur riep zich uit tot staatshoofd van de nieuwe staat Biafra, die blijkbaar met sukses de nigeriaanse troepen bestrijdt, ondanks de sovjet-russische hulp aan de federale overheid (vliegtuigen, wapens en... advizeurs). Nigeria telt ongeveer 45 miljoen inwoners van diverse rassen en godsdiensten. De scheuring in de federatie is vooral een gevolg van stammentegenstellingen in leger en administratie. Nigeria werd door Engeland degelijk op de onafhankelijkheid voorbereid. Het was Albions trots in Afrika. Londen keek medelijdend naar de belgische « metodes » in Kongo. Nu krijgt het van het zelfde laken een broek in Nigeria.

SIC TRANSIT GLORIA ECCLESIAE

« Zo vergaat de grootheid der Kerk » luidt onze titel in goed Nederlands, maar versta ons a.u.b. niet verkeerd. Met dit vergaan van glorie bedoelen we niet de Kerk van Rome als zodanig dan wel het vergaan van de glorie der Kerk, die Kurie heette. Met de publikatie van de apostolische konstitutie « Regimini Ecclesiae » op halfoogst jl. werd vier jaar na de aankondiging van het beginsel de hervorming van de Romeinse Kurie een feit. Dat daarmee nogmaals de persoon van de huidige paus ter sprake komt is onvermijdelijk. We stellen nochtans vast — zoals reeds vroeger in dit blad — dat Paulus VI geleidelijk aan de hervormingen in de Kerk doorvoert die door het Vatikaans Koncilie II werden aangewezen, zij het dat hij als hoofd van de Kerk van zijn rechten gebruik maakt, om deze « direktieven » op blijvend soevereine wijze naar eigen inzicht te interpreteren, waarbij vooral de zorg voorzit, de gulden middenweg te bewandelen. Paulus VI heeft het inderdaad niet gemakkelijk : hij zetelt niet alleen boven de diverse strekkingen in de Kerk, hij geraakt er af en toe wel eens tussen, al kan men niet ontkennen dat hij er in slaagt, zijn rol van soevereine scheidsrechter en herder te handhaven. Zijn enciklieken, zijn reizen, zijn beslissingen in bepaalde brandende kwesties (het celibaat bij vb.), zijn œkumenische en mondiale werking, zijn vredesbemoeiingen en zijn geleidelijk doorgevoerde hervormingen, meestal in de geest of volgens de oriëntatie van het koncilie, wijzen toch allemaal in één richting, deze van de hernieuwing, van de verjonging, van de versoepeling, van de hereniging, kortom van een werkelijk begrip van het katolicisme in zijn oorspronkelijke vorm.

De hervorming van de Kurie is een der meest ingrijpende van dit nog jonge pontifikaat. Het is ook een der belangrijkste. Zeer velen, van hoog tot laag, zijn gestruikeld over het starre mekanisme van dit lichaam, dat zelfs de paus in bepaalde gevallen belette, zijn wens te vervullen. De Kurie was een staat in de staat geworden en stond aan groeiende kritiek vanwege de herderlijke Kerk bloot, zowel van de herders als van de kudde, om een verouderd beeld te gebruiken (verouderd alleszins in een tijd van medezeggenschap van de leek, voorlopig nog meer van akademische dan van praktische aard). Het tweede vatikaans koncilie zag de kans schoon, om aan dit al te star geworden centralisme en institutionalisme een einde te maken. Het verloop der debatten was vaak stormachtig. Het feit dat de paus vier jaar nodig heeft gehad om het besluit van deze hervorming te formuleren en op te leggen is een ander bewijs van de hardnekkige tegenstand die tegen deze ontmanteling bestond, niet alleen van mensen doch ook van vaak eeuwenoude instellingen waarvan de afbraak niet altijd even gemakkelijk en zelfs wenselijk is. Niettemin staan we nu voor een hervorming, die een einde maakt aan een administratieve verwarring, die niet heeft belet, dat nauwelijks enkele jaren geleden nog de Kerk van Rome door een amerikaans instituut voor efficiency als een der meest efficient werkende organizaties werd voorgesteld. De paradoksen zijn niet zeldzaam in deze wereld. We stellen ons voor, dat dit amerikaans instituut straks, wanneer de hervormingen zullen doorgevoerd zijn, nog met groter bewondering naar het administratief genie van Rome zal opkijken.

Hoe dan ook, de dooreenlopende bevoegdheden, de vermenging van uitvoeringsorganen, de wetgevende en rechterlijke vermenging, die al te vaak de romeinse kongregaties kenmerkte, hebben hun langste tijd gehad. Voortaan worden ze op voet van gelijkheid geplaatst, met strenger omschreven bevoegdheden, met kommissies, waarin de onderlinge tegenstellingen worden opgevangen en vooral met de promotie van het Staatssekretariaat tot « primus inter pares ». Deze stelling heeft het staatssekretariaat de laatste dekaden altijd gehad, doch institutioneel stond het op de laagste trap. Ten slotte komt er een soort ministerie van financies « ekonomische prefektuur » genoemd, die alle financiële diensten van het Vatikaan zal kontroleren, die tot nog toe autonoom waren en waarvan sommige zelfs de paus elk toezicht ontzegden ! De ekonomische prefektuur zal meteen beginnen met het opmaken van een jaarlijkse begroting, iets wat tot nog toe uiteraard onmogelijk was.

Een ander kenmerk van de hervorming is de beperking van de ambsduur. De ambten zullen om de vijf jaar vakant worden. Daarmee wordt de genadeslag toegebracht aan de « carrièregeest » die meteen de bazis vormde van de opvatting, dat de Kurie de werkelijke meester (na, doch vaak ook naast) de paus was. Daardoor zal het mogelijk zijn de Kurie te maken tot wat de overgrote meerderheid van het Koncilie heeft gewild : een regeringsinstrument, geen burcht van absolute macht. Bovendien wordt de macht van de paus indirekt versterkt, want hij is voor het leven verkozen. Deze hervorming zal ook een te grote veroudering van het bestuursapparaat van de Kerk voortaan onmogelijk maken, met als voornaamste gevolg: een verjonging der opvattingen in de Kurie. Ten slotte werden drie door Johannes XXIII in het leven geroepen kongregaties de jure in de Kurie opgenomen, welke Kurie tans niet meer zal kunnen beweren dat ze niet bestaan, vermits ze niet voorzien geweest waren in de kode van het kanonniek recht van 1917...

De bekroning op dit werk van inwendige kerkelijke hervorming zou de wettelijke instelling van de bisschoppelijke sinode moeten zijn, een soort kerkelijk parlement, bedoeld en gewenst als permanente voortzetting in het klein (door afvaardiging van machten) van het koncilie. Indien deze bekroning zou uitblijven dan zou het streven van Paulus VI naar evenwicht tussen het centrale bestuur van de Kerk en het bestuur ervan « in de wereld » nutteloos zijn, zoals de hervorming destijds van Pius X een operatie is geweest zonder rezultaat. Het zou verwonderlijk zijn indien de huidige paus, wiens handige politiek en wiens benoemingspolitiek pas tans duidelijk is geworden met de kuriale hervormingen, dit sluitstuk niet in petto zou houden. De eerste bijeenkomst van de bisschoppensinode in de a.s. herfst zal daarover meer uitsluitsel verschaffen.

K.V.B.

ANSCHLUSS ?

Kolonel Georgios Papadopoelos, een der leidende leden van de griekse militaire regering, verklaarde na een bezoek aan Nikosia, dat de aanhechting van Cyprus bij Griekenland nakend is. Zoals bekend verschilt daarover Cyprus'leidend duo grondig van mening. Generaal Grivas, bevelhebber van het leger is voor Enosis (vereniging met Griekenland), staatsprezident - aartsbisschop Makarios is er tegen. En vermits Makarios geen tegenbezoek aan Atene wenst te brengen na het bezoek van Papadopoelos, kan men er op aan, dat Enosis nog niet voor morgen is, ondanks ook de zwakke turkse reaktie op de verklaringen van de kolonel.

In feite is Makarios hier bontgenoot van de Turken, die met lede ogen de verenging van Cyprus met Griekenland zouden zien tot stand komen, omdat daardoor de turkse minderheid op Cyprus nog meer in de verdrukking zou geraken. Makarios zelf is ondanks zijn geestelijke staat niet bang van geweld. Zijn gouden borstkruis zou hem desgevallend niet beletten, Grivas met geweld te keer te gaan.

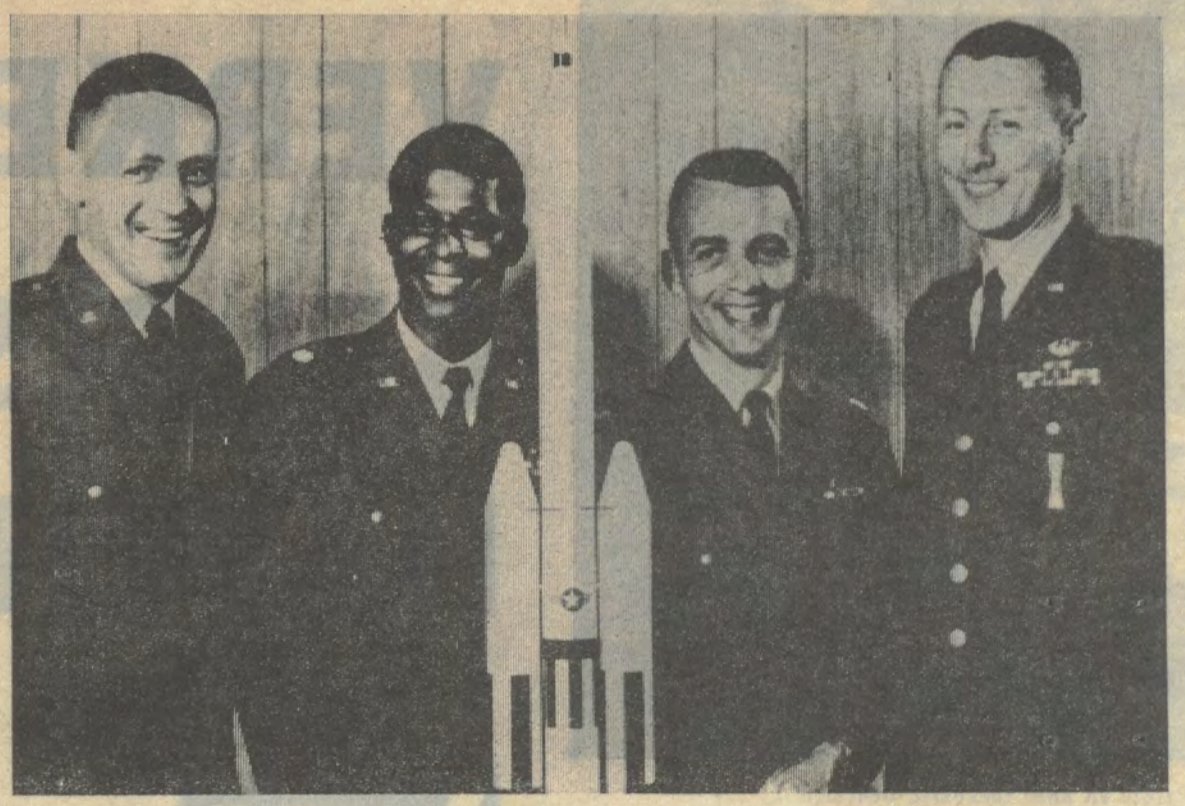

Onder de jongste lichting van nieuw aangeduide astronauten in de V.S. bevindt zich ook een neger. Misschien halen de amerikaanse kleurlingen veel sneller hun gelijkberechtiging in de ruimte dan op de begane grond !

MARIONETTEN...

Dat het met de geestelijke vrijheid achter het IJzeren Gordijn ondanks alle liberalizeringsteorie nog niet alles is, moge blijken uit de recente typisch stalinistische oprisping van de tsjechische partijbonzen tegen auteur Ladislav Mnacko. Ook in Rusland blijft de intelligentia ageren tegen de status van onvrijheid, zoals blijkt uit een heftige brief aan de « Pravda » van de bekende Sovjet-dichter Andrej Voznessenski. In dit schrijven verweet de dichter de rusissche autoriteiten met schrijvers en dichters om te springen als met marionetten. Aanleiding tot deze reaktie was het vebod, hem opgelegd, om aan het New Yorker Kunstfestival deel te nemen. Ook in Zuid-Slavië kan men van beteugeling der meningsvrijheid meespreken (Djilas e.a.). Zonderling genoeg wordt daarover in onze linkse, tegen de russische en tsjechische beknottingsmaatregelen protesterende pers niet gerept : het land van Tito is immers voor onze socialistische intellektuelen en de met linkse ideeën door dik en dun dwepende intelligentsia taboe.

...EN ANTISEMITISME

Het is nochtans allemaal één pond nat. Ook over het anti-semitische aspekt van deze houdingen en maatregelen achter het IJzeren Gordijn wordt weinig gezegd. Wanneer ergens in West-Duitsland een onbekende een hakenkruis op een sinagoge kladt dan staat de wereldpers vol zware titels. Maar wanneer in de Sovjet-Unie en in Polen scherpe antisemitische verklaringen worden afgelegd of maatregelen uitgevaardigd, dan zwijgt de pers in alle talen. Het zonderlinge van de zaak is meteen dat het wereldkommunisme zonder het grote joodse intellektuele aandeel niet denkbaar is, maar dat van de weeromstuit het antisemitisme altijd het levendigst in Oost-Europa is geweest...

MOSJE DAYAN

Tussen de persfoto's die op onze redaktie aankomen, was er onlangs een merkwaardig kiekje uit Japan : twee meisjes en een jongen in de late tienerleeftijd lieten in een straat van Tokio hun allerlaatste modesnufje, een ooglapje à la Dayan, bewonderen. De Dayan-look is niet alleen in Japan mode; het zwarte lapje heeft zijn intrede gedaan tot en met in de grote modehuizen van de westeuropese hoofdsteden. Dat Nelson en Wellington lapjesdragers waren, interesseert de mode-fans helemaal niet : het gaat hen om Dayan, de held van de Sinaï.

Het gaat hen dus om een misverstand. Want Mosje Dayan is slechts van zéér ver en uiterst laat betrokken geworden bij de jongste veldtocht in de Sinaï. De werkelijke geestelijke vaders van het invazieplan waren stafchef Rabin, generaal Chaim Barley en de stafchef van het luchtwapen, brigadegeneraal Mordechai Hod.

Het moge dan al waar zijn dat Dayan's benoeming tot minister van Landsverdediging, enkele uren vooraleer de oorlog in het Midden-Oosten begon, een groot moreel effekt had op de Israeli's, bij de voorbereiding en de uitvoering van het bliksemoffensief kwam Dayan niet van pas.

Voor de oorlog was Dayan's aanwezigheid in de regering niet nodig; voor de vrede dreigt ze fataal te worden. Want de man die zozeer tot de verbeelding van tieners en modenufjes spreekt, heeft reeds bij een vorige gelegenheid bewezen dat hij een uiterst gevaarlijk en onverstandig overwinnaar is.

Voor dat onverstand in de overwinning zijn er een aantal verklaringen en niet de minste daarvan zal wel zijn, dat Mosje Dayan zijn hele leven lang niets anders geleerd, gezien en gedaan heeft dan meppen uitdelen en er voor te zorgen dat de tegenpartij uitgeschakeld werd en uitgeschakeld bleef. Dayant is een Sabra — een in Palestina geboren Jood : stekelig en hard als de woestijnplant waaraan de inheemse generatie haar naam heeft ontleend.

Zijn ouders, vroeg-Zionisten, behoorden tot de stichters van een kibboez in Zuid-Galilea. Hij werd er in 1915 geboren. De familie verhuisde zes jaar later naar een moschav in arabisch gebied. Bij de eerste dingen die hij leerde, was geweerschieten. Op 12-jarige leeftijd werd hij reeds als verspiedertje gebruikt en als 14-jarige knaap leverde hij zijn eerste gevechten met de Arabieren. Rond die tijd werd de Haganah opgericht, die de vestiging van een joodse staat nastreefde en later zou uitgroeien tot een van de ondergrondse terreurorganizatie's in de strijd die de geboorte van Israël voorafging. Mosje Dayan was een der eerste leden van de Haganah. Als jongeman verdeelde hij zijn tijd tussen de ondergrondse en een kursus op een landbouwschool. Later kwam hij terecht in het halfduister wereldje van para-militaire organizaties die — soms met medeweten en hulp van de Britten, soms tegen de Britten in — opgericht en uitgerust werden. Hij assisteerde de britse majoor Wingate die half-illegaal joodse kommandotroepen opleidde. Toen Wingate bij een der talloze koerswendingen van Downingstreet in ongenade viel en naar Londen teruggeroepen werd, dook de Haganah helemaal naar de ondergrond. Dayan werd gevangengezet, maar in 1941 vrijgelaten nadat hij er zich toe verbonden had, de Britten te helpen bij hun strijd tegen de Vichy-Fransen in Syrië. Tijdens deze veldtocht werd hij aan het oog gekwetst en uit die tijd dateert het sindsdien beroemd geworden (en door Dayan zelf publicitair ten zeerste gekultiveerde) zwarte lapje.

Nadat Israël onafhankelijk geworden was, kreeg Dayan, in het kader van « ontwikkelingshulp » een opleiding op een britse kursus voor stafofficieren. Hij keerde in 1953 naar zijn land terug om er benoemd te worden tot stafchef van het leger. De volgende drie jaar besteedde hij aan de voorbereiding van de Sinaï-veldtocht 1956. Hij haalde zijn slag op schitterende wijze thuis : hij brak door de egyptische verdedigingslijnen, bereikte het Suezkanaal en opende de Golf van Akaba. De brits-franse expeditie tegen Israël maakte het hem wel makkelijker, maar het was desondanks een grote overwinning. Dayan was toen 41 jaar en bevond zich op het toppunt van zijn macht; reeds maakte de legende zich van hem meester. De legende rond hem belette wellicht dat men de man zélf scherp in het oog hield : na de veldtocht was Dayan praktisch de enige israëlische leider die aandrong op anneksatie van de Gaza-strook. Zelfs Ben Goerion vond dat al te gortig en Dayan's eis werd genegeerd.

Mosje Dayan keerde het leger verbitterd de rug toe, ging studeren te Jeruzalem en kwam in 1959 als irrendentist in de politiek terug. Het jongste konflikt in het Midden-Oosten gaf hem de gelegenheid terug op te duiken uit de halve vergetelheid en opnieuw zijn onverzoenlijke anneksatie-eisen te stellen, zeer tot ongenoegen overigens van heel wat gematigder israëlische leiders.

De aanwezigheid van Mosje Dayan in een israëlische regering is een ernstige hinderpaal voor een blijvende oplossing in het Midden-Oosten, oplossing die toch niets anders kan zijn dan het verzaken aan iedere anneksatie in ruil voor een erkenning door de Arabieren.

Het meest bedenkelijke Dayan aspekt berust wellicht niet eens bij de man zelf. Het is namelijk de beate geestdrift waarmee de publieke opinie zich nog steeds blijkt warm te laten stoven voor een man, wiens leven en daden in het teken staan van oorlog en geweld.

A.N. IOVANO.

Ondanks een verpletterend overwicht in de lucht, ondanks een voortdurende verhoging der effektieven schieten de Amerikanen in Vietnam niet op. Bovenstaande foto is een sterke sinteze van het soort oorlog dat in Vietnam gevoerd wordt : een helikopter met heel zijn moderne miljoenenapparatuur kwam er aan te pas om een G.I. te redden die gekwetst werd door een met gif bestreken bamboepaaltje.

VERKEERDE BELGISCHE HAVENSTRATEG

WIJ in vlaanderen
vlaams nationaal

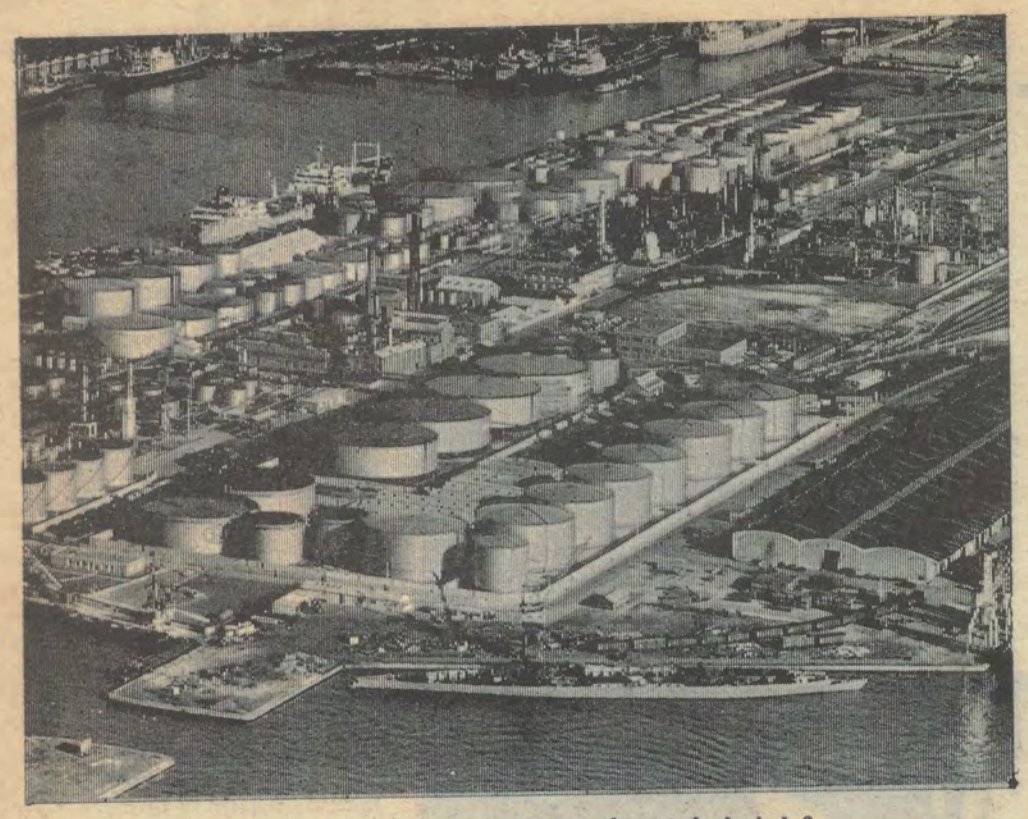

Antwerpen, onze trots en onze toekomst, bedreigd ?

Er zijn boekenrekken te vullen met de studies en uitspraken, gekommentarieerd of niet, over de verkeerde belgische havenstrategie, een gevolg van een totaal gebrek aan enig koördinerend beleid op rijksniveau en van een progressief afnemend doch te laat ingezet inzicht tot interstedelijke samenwerking van onze havens. Het is begrijpelijk dat een metropool als Antwerpen prat gaat op de eerste rang, die ze terecht gedurende eeuwen heeft ingenomen, doch het is niet langer aanvaardbaar dat dit prioriteitsbesef bij een wijziging van de voorwaarden nog langer een globale aanpak in de weg staat. Nochtans is de globale aanpak de enige uitweg voor het in het slop geraakte belgische havenprobleem. Dat dit havenprobleem uiteraard een vlaams probleem is, maakt de kwestie er niet eenvoudiger op, zoals alle belgische problematiek dubbel ingewikkeld wordt door de nu eenmaal dubbele « nationaliteit » in dit land.

Met name stelt zich tans de vraag of men een vraagstuk van levensbelang voor het vlaamse volk opzettelijk verkeerd zal aanpakken omwille van brussels onbegrip en privaat-antwerpse tegenkanting, beide steunend op 19de eeuwse begrippen of op frankofone eigengereidheid. Het besef van de ernst van de toestand is gelukkig nu al zo ver doorgedronegn, dat meer en meer stemmen opgaan tegen de noodlottige ontstentenis van enige havenpolitiek, die naam waardig, die zowel onze maritieme als industriële toekomst grondig en voor zeer lange tijd dreigt te verknoeien.

WAT IS HET VRAAGSTUK ?

Het vraagstuk is een kwestie van keuze en struktuur. De belgische havens zijn aan niet minder dan zes ministeriële departementen onderworpen, nl. Verkeerswezen, Openbare Werken, Ekonomische Zaken, Buitenlandse Zaken, Financies en Landsverdediging ! Het is gemakkelijk te begrijpen, dat bij een dergelijke versnippering er van een koördinatiepolitiek inzake havens geen sprake is.

Als bovendien een minister als De Saeger, die sommigen een bekwaam minister noemen doch die men qua havens een onwetende en dus een onbekwame moet noemen, volgende enormiteiten durft uitkramen die slechts zijn onwetendheid verklaren, dan is het niet verwonderlijk dat wij in het slop zitten. In een recent rondschrijven stelde de minister « dat havenpolitiek er moet in bestaan, kredieten voor werken te verdelen volgens het werkelijk belang van de betrokken havens, met abstraktie van iedere gekoördineerde havenpolitiek » ! Deze minister stelt zich dus op het standpunt van het verleden. zonder rekening te houden met de snelle evolutie en de mogelijkheden die ons land op maritiem gebied nog bezit om uit dit slop te geraken.

Zo hoeft men geen Schelde-deskundige te zijn om niet te weten dat de Schelde voor meer dan 65 à 70.000-tonners niet bevaardbaar is. Hoe verklaart men dan dat er te Zandvliet een sluis werd gebouwd van 100.000 ton ? Het is zeer verleidelijk prat te gaan op deze « grootste sluis van West-Europa », doch wat baat deze trots als op de waterweg tot deze sluis nooit schepen van meer dan 70.000 ton zullen kunnen varen ? Welke enorme investering werd hier blijkbaar nutteloos gedaan !

Op kleinere doch niet minder reële schaal wil men nu een zgn. kanaal Van den Daele te Temse in de Schelde doen uitmonden voor de binnenscheepvaart van 2000 ton, terwijl precies in de bocht te Temse de Schelde voor dergelijke tonnage niet bevaarbaar is !

Men meent te dromen als men dergelijke plannen verneemt en toch gebeurt dat in ons gezegend land, waar het er ondanks alle V.D.B.- en De Clercq-geblaat over begrotingstekorten niet op ettelijke verloren gegooide miljarden aankomt. Als tweede bijzonderheid over dat Van den Daele-kanaal moge nog vermeld worden dat het benoorden Waasmunster door de E-3-weg zal gekruist worden, doch dat de uitvoering der wegwerken reeds zover zal gevorderd zijn dat men pas later voor een overbrugging zal moeten instaan, vermits het zgn. kanaal Van den Daele tegen die tijd nog steeds alleen op papier zal bestaan. Dat maakt dat men ter hoogte van deze snijding later eventueel nieuwe werken zal moeten uitvoeren. Dat noemt men in 1967 een politiek van openbare werken en van infrastruktuur !

HOPELOZE VERSNIPPERING

We hadden het daar over de struktuur. Het is begrijpelijk dat sinds lang stemmen zijn opgegaan, om de belgische havens te ontrekken aan deze zes departementen en ze voor al hun aspekten onder één departement samen te voegen, zoals dat bvb. in Nederland het geval is. Een dezer stemmen was deze van onze nationale play-boy-verlofganger Albert van Luik die in 1958. toen hij senator werd, als maidenspeech een toespraak voorlas, opgesteld door een hoog ambtenaar van Openbare Werken, tans met pensioen. Deze restriktie in acht genomen waren de opvattingen van deze ambtenaar, wereldkundig gemaakt via een prinselijke mond. niet minder pertinent : « Antwerpen, Gent en Zeebrugge behoren, op europese schaal gezien, tot één zelfde kompleks. Ware het niet wenselijk alle havenaangelegenheden in één ministerieel departement te centralizeren ? ». Dat is negen jaar later niet de opvatting van expert-boekhouder en Hertoginnedaler De Saeger. Als boekhouder heet deze minister zich beter op de hoogte van havenproblemen dan ekonomisten, wetenschapsmensen, technici, waterbouwkundigen en mensen, die weten wat men met koördinatie kan bereiken.

MIDDELEEUWSE RIVALITEIT

Dit gebrek aan koördinatie op rijksniveau heeft de onderlinge rivaliteit tussen de vlaamse havensteden in de hand gewerkt of bestendigd. Hoe zou het anders kunnen ? Het is hier niet de plaats om deze rivaliteit geschiedkundig na te gaan; ze bestond en ze bestaat nog. Het zal niet een schimoverleg zijn tussen een paar autoriteiten (aan welk overleg men te Brussel de bombastische benaming van « havenkonferentie » geeft) dat aan deze stand van zaken iets zal veranderen. Een havenkonferentie is wat anders dan een teekransje van een paar burgemeesters en schepenen van Antwerpen, Gent, Brugge, Oostende en Nieuwpoort. Opvallend is nochtans, dat zelfs in deze beperkte samestelling er geen enkele havendeskundige aanwezig was. Het is dan ook niet te verwonderen dat het enige vermeldenswaardige van deze bijeenkomsten tot nog toe is, de overeenstemming om de kust via Gent met de Schelde te verbinden met een kanaal van... 2000 ton. In een vorig artikel hebben we toen de enig passende reaktie vermeld van iemand die het kon weten. nl. van een personaliteit van Sidmar, die vaststelde dat de heren teedrinkers zich van koëfficient 100 hadden vergist...

LIEVER TURKS DAN PAAPS

Geen koördinering dus op rijksniveau, ook geen samenwerking in de geesten tussen de havensteden onderling, maar een ontstellende mentaliteit van slordigheid, onverantwoordelijkheid, broekvagerij, versnippering, totaal voorbijgestreefde rivaliteit, en zeker geen enkel blijk van inzicht in de europese toekomst, waarover de heren verbaal zo kwistig uitspraken rondstrooien. Is het dan te verwonderen dat aan deze euforie van zelfvoldaanheid en van trots over bepaalde werken, die reeds vóór hun afwerking voorbijgestreefd zijn, plots een einde kwam toen uitlekte dat de grote petroleummaatschappijen er ernstig aan dachten (en dat vóór de jongste Midden-Oostenkrizis, let wel !) een pijpleiding Rotterdam-Antwerpen aan te leggen, waardoor meteen Antwerpen als oliehaven mocht afgeschreven worden. Daarbij kwam ietwat later aan het licht dat niet alleen in de petroleumtrafiek doch ook in container- en stukgoederentrafiek, ja zelfs in de ertstrafiek binnen betrekkelijk korte tijd met een aanzienlijke stijging der tonnematen moet gerekend worden, waardoor niet alleen de petroleumhaven Antwerpen in het gedrang komt, doch ook de antwerpse stuk-goederen- en ertshaven ! Na de gebruikelijke logenstraffingen en bevestigingen zijn we nu volop in de tweede faze, die zich uiteraard vooral te Antwerpen situeert en waarbij de antwerpse pers met ons de vraag moet stellen, of men te Antwerpen liever... frans of nederlands is dan vlaams (of belgisch, zo men wil). Want in leidende kringen vindt men een pijpleiding Rotterdam-Antwerpen eigenlijk niet zo erg; men beweert zelfs dat een dergelijke pijpleiding beterkoop zou zijn dan tussen Zee-

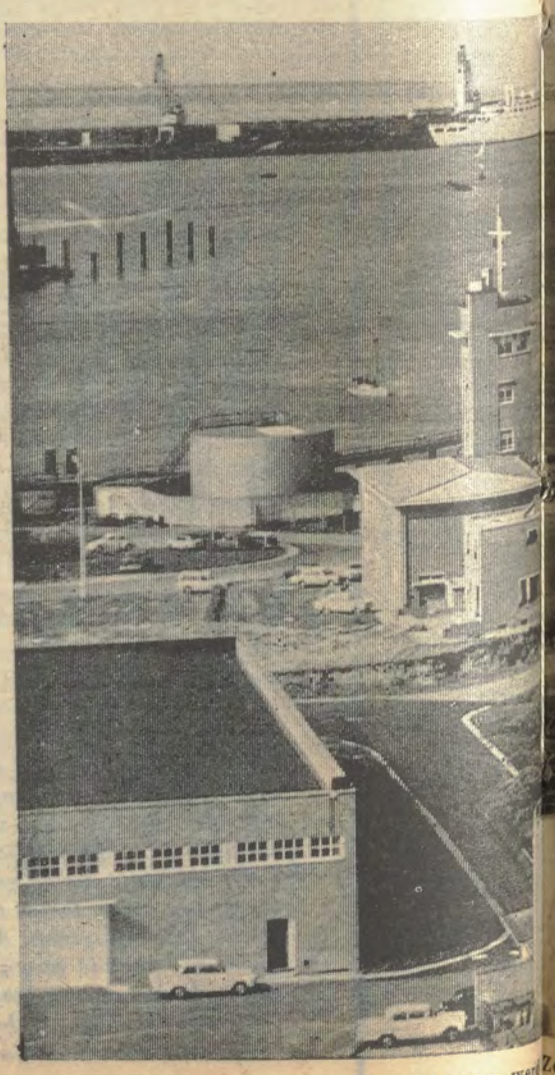

Waarom wel Zeebrug

EGIE

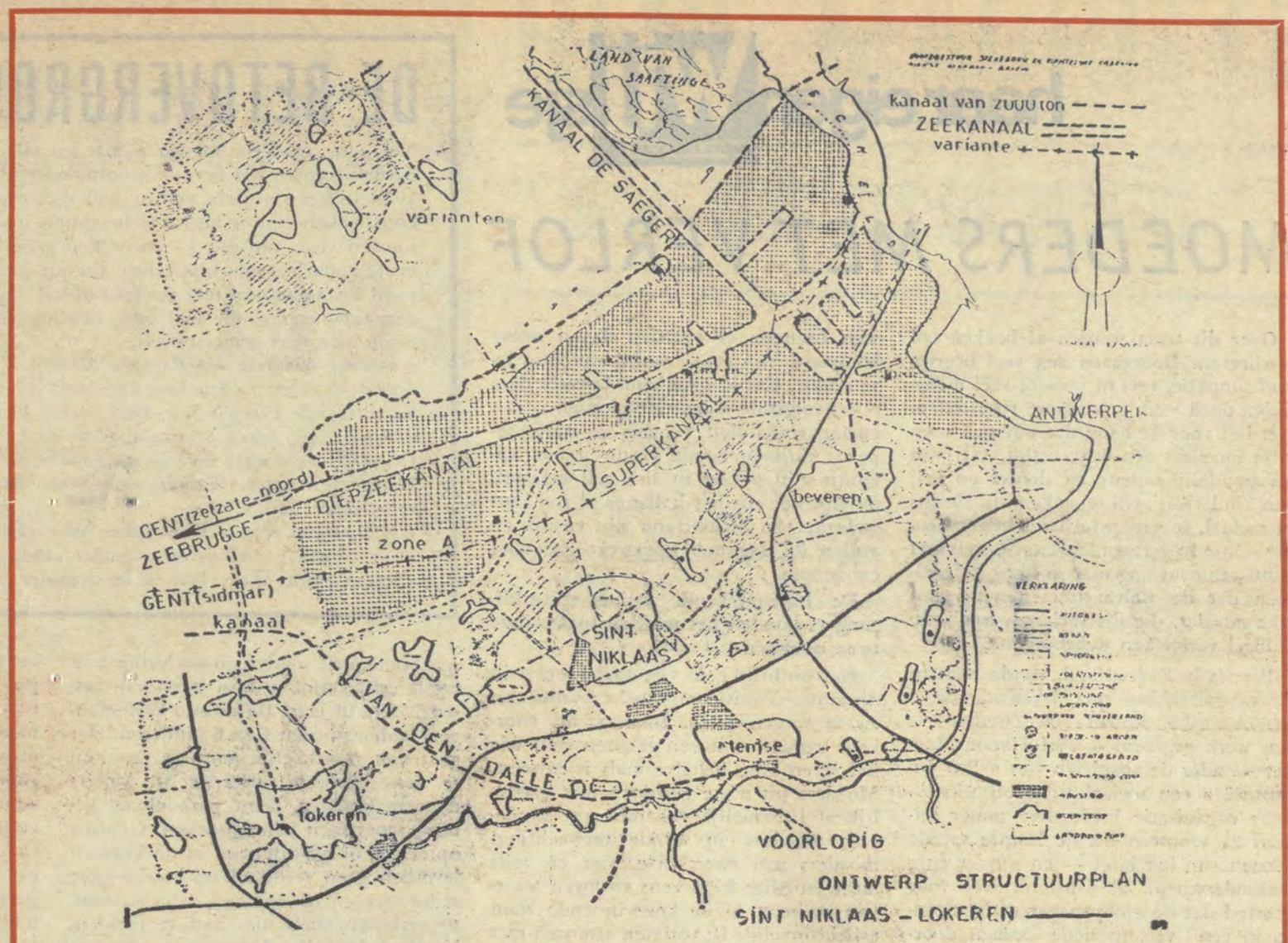

Streekontwikkelingsplan van de linkeroever der Schelde, enige mogelijkheid tot verdere industriële uitbouw van Antwerpen, maakt daarmee nog de Schelde niet toegankelijk voor 100.000 tonners en meer...

brugge en Antwerpen. Ook schijnen sommige antwerpse haven- en handelskringen geen bezwaar te hebben tegen de haven van Brest als voorhaven van Antwerpen, oliehaven waar men de petroleum uit de supertankers zou overslaan op tankers van maximum 70.000 ton die dan hun vracht naar Antwerpen zouden overbrengen. Er zijn zelfs antwerpse geesten die beide formules willen koppelen, om toch maar niet over Zeebrugge als vlaams-belgische wisseloplossing te moeten praten.

Men zal zich herinneren dat de oliemaatschappijen in antwoord op de reakties n.a.v. hun voornemen, een pijpleiding naar Rotterdam aan te leggen, o.m. stelden dat een andere oplossing eventueel de geschiktmaking van Zeebrugge als voorhaven van Antwerpen zou zijn, altans wat de olietrafiek betreft. Het was een zeer bescheiden vingerwijzing, hoewel petroleummaatschappijen niet plegen onverantwoorde suggesties te doen. Dat ir. A. Mertens op dit ogenublik precies een studie over Zeebrugge in opdracht beeindigde was een treffend toeval ! Dat overigens Brest en Rotterdam niet lichtvaardig gekozen worden ligt voor de hand, vooral omdat de belgische autoriteiten toch niets hebben gedaan om een belgische haven geschikt te maken voor de olietrafiek van de zeer nabije toekomst. Men heeft aldus zelfs uitgerekend dat Brest als overslaghaven voor Antwerpen de olie te Antwerpen nog beterkoop zou kosten dan deze uit een pijpleiding van Rotterdam. omdat deze laatste haven slechts voor schepen van 250.000 ton toegankelijk zal zijn, eens de laatste aanpassingswerken voltooid, terwijl de haven van Brest aangepast wordt voor een minimumtonnage van 300.000 ton en dus klaarblijkelijk later voor een nog hogere tonnage. Als zodanig zou zelfs olie, te Brest in tankers van 70.000 overgepompt en naar Antwerpen vervoerd, nog 50 fr. per ton beterkoop kosten dan olie via een pijpleiding van Rotterdam naar Antwerpen overgeheveld.

Er is echter zopas de verklaring van de h. Kirby, marine-koördinator van de Shell (daar weet men wel wat koördinatie is !) die stelt, dat de tanker van 200.000 ton het vaartuig is, waarmee in de gunstigste omstandigheden het olietransport kan worden verricht tussen het Midden Oosten en Europa en zelfs tussen het MO en Japan !

Zeebrugge niet tot Antwerpens voorhaven uitgebouwd ?

Is het zo vermetel aan te nemen dat Zeebrugge voor 200.000 tonners kan geschikt gemaakt worden ?

Men hoeft zich dus weinig illuzies meer te maken, de olieslag is voor België verloren en daardoor zal ons land aan de willekeur van het buitenland overgeleverd zijn i.z. aksijnzen, prijzen, voorkeur van eigen industrie in geval van nood, politiek drukkingsmiddel enz. Daarmee is echter het havenvraagstuk niet beslecht, vermits er nog andere trafieken zijn, die eveneens voor een grote verandering in de transportmiddelen staan, zij het dan dat deze veranderingen niet zo vlug en niet zo spektakulair zullen zijn als deze in die olietrafiek. Men moet echter in een nabije toekomst rekening houden met een stijging van de tonnages in de ertsen-, stukgoederen- en containertrafiek. Men hoeft slechts de gespecializeerde bladen en studies te raadplegen om daarvan overtuigd te geraken terwijl de statistieken en de geboekte orders wijzen op een betrekkelijk snelle stijging der tonnages in deze trafieken tot 80.000 à 100.000 ton. Procenten van 500 tot... 3000 zijn hier niet overdreven ! Dat betekent dat deze trafieken havens van hogere toegankelijkheid dan tans zullen nodig hebben. Voor deze vakken in de scheepvaart is het voor België nog niet te laat om zich tijdig voor te bereiden en dat kan qua belgische oplossing slechts een verbinding Zeebrugge-Antwerpen of Kust-Antwerpen zijn met een hoogzeekanaal en een voorhaven en/of overslaghaven. We betwijfelen het echter of de les van de olietrafiek zal geholpen hebben al is er nog een greintje hoop dat men ter zake de ernst van de toestand zal beseffen.

FRANKOFONE INVLOEDEN

Voor ons, vlaams-nationalisten, komt hier een aspekt voor de dag dat nog geen enkele persorgaan heeft belicht en dat nochtans een gedeeltelijke verklaring van deze ongehoord kleingeestige houding aan de hand doet : de antwerpse haven- en handelskringen staan sterk onder een frankofone invloed, die zijn verbindingen met Brussel, Luik en Parijs heeft en die als de pest een industriële revolutie vrezen. die met zekerheid kan voorspeld worden wanneer Zeebrugge de voorhaven van Antwerpen zou worden via Gent. Een hoogzeekanaal tussen deze drie steden voor 200.000 tonners zou inderdaad in Vlaanderen de industriële as van gans België doen ontstaan en dat mag niet ! De waarheid is vaak veel eenvoudiger dan algemeen gedacht. Zelfs een pijpleiding mag er niet komen !

EUROPEES BELANG

Een bijkomend aspekt is echter dat vele waalse industriebaronnen niet zo erg ingenomen zijn met deze handelwijze van de sterk verfranste en ouderwets denkende unitaristische ekonomische bovenlaag in het antwerpse. Terecht vrezen zij dat wanneer Antwerpen zijn vierde plaats in de europese havenrangschikking verliest, het waalse nijverheidsbekken te veel zal afhangen én van Nederland én van Frankrijk. Men zal zeggen : welk belang heeft dat, vermits we toch naar een verenigd Europa gaan. Juist omdat we naar een verenigd Europa gaan heeft dit zeer veel belang, want het komt er op aan een zo sterk mogelijke maritiem-industriële pozitie in te nemen, vooraleer de grote smeltkroes in werking treedt. Dat is blijkbaar nog niet tot de grijze massa van sommigen onzer regeerders, havenautoriteiten en industriekapiteins doorgedrongen. Anders zouden ze van heel wat meer verbeelding en van een grootser vizie blijk geven dan nu.

VEROORDELING VAN EEN STELSEL

Schuilt in wat voorafgaat niet een allerstrengste veroordeling van het unitair staatsbestel van ons land ? Zou een federaal België, zou de federale deelstaat Vlaanderen het zo ver laten komen hebben dat we vandaag met 90 t. h. zekerheid onszelf als havenkompleks van eerste rang in West-Europa mogen afschrijven, ten voordele van Nederland en Frankrijk en ondanks onze centrale ligging als ekonomische draaischijf ? Want een federaal bestel zou ongetwijfeld een einde gemaakt hebben aan de hierboven geschetste departementele versnippering en middeleeuwse interstedelijke rivaliteiten, zou het algemeen belang doen primeren hebben op persoonlijk belang, zou vooral de maritieme en portuaire traditie van Vlaanderen in deze moderne tijd en in de toekomst alle eer aangedaan hebben, in plaats van nu op een beschamende en het buitenland tot voorwerp van spot dienende wijze verstek te maken.

S.W.

haar eigen WIJsje
vlaams nationaal

MOEDERS MET VERLOF

Over dit tema werden al boeken vol geschreven. Doorgaans met veel begrip, veel simpatie, veel of minder veel medelijden doch weinig pozitieve voorstellen. Het ligt voor de hand dat wanneer men onze moeders een echt verlof, vrij van huishoudelijke sleur en slenter en vrij van kinderzorg, wil schenken, dit slechts in sociaal, in groepsverband kan gebeuren. Onze zo geroemde westerse welvaart is nu eenmaal nog niet zo hoog geklommen dat de welvaartsamenleving aan elke moeder, die dit verlangt, een individueel verlof kan waarborgen.

Precies in Zwitserland, vierde staat in de rangschikking qua levensstandaard (na Amerika, Kanada en Zweden), is een werk gegroeid « Verlof voor Moeder » onder de auspiciën van « Pro Juventutë » een sociaal werk bij uitstek. Deze organizatie heeft deze zomer telkens 21 vrouwen uit de laagste sociale klassen van het land — en zonder enig taalonderscheid, al wordt er wel voor gezorgd dat de groepen per taalgemeenschap een verlofperiode samen doorbrengen, zoals het in een federale staat past (met vier taalgemeenschappen) — telkens voor twee weken ondergebracht in een herenhuis te Spuondas bij Sankt Moritz. Het huis is een schenking van een gravin, die de woning ter beschikking stelde op voorwaarde dat ze zou gebruikt worden voor een te organizeren verlof voor jonge moeders, die door afkomst of omstandigheden niet kunnen genieten van de algemene welvaart in het land. In het exkluzieve St. Moritz is aldus een « moederkolonie » ontstaan, een schrille tegenstelling vormend met dit luxueuse, alleen voor rijke mensen toegankelijke vakantie-oord. De vrouwen brengen er veertien dagen onbekommerd hun eerste verlof van hun leven door. Het is opvallend, hoezeer deze opeenvolgende « moederkoloniën » van elkaar verschillen volgens de taalgroepen : duitssprekende vrouwen met vakantie zijn stil en in zich zelf gekeerd, de vrouwen uit het italiaans of romaans gedeelte van Zwitserland zijn vrolijk en vullen de dag met opgewekt gebabbel en gezang.

De franssprekende zwitserse verlofgangers houden het midden tussen deze twee uitersten.

Het ontbreekt de vier taalgroepen in dit gratis-vakantieoord nochtans niet aan zware zorgen thuis. Immers, bij voorkeur worden vrouwen gekozen voor wie het leven alles behalve mals is geweest. Moeders uit arme gezinnen met geestelijk of lichamelijk gehandikapte kinderen; moeders in blijde verwachting! moeders met twee, drie, vier en zelfs meer jeugdige kinderen; vrouwen waarvan de man of de kostwinnende zoon arbeidsinvalide is; verlaten vrouwen met kinderlast; ongehuwde moeders; in mindere mate jonge weduwen met kinderlast, kortom mensen, die door het leven niet verwend zijn. Deze vrouwen kunnen tans in het rijke St. Moritz wandelen, bij ongunstig weer op hun kamer, die ze per twee bezetten, lezen, naaien, kleine werkjes doen of eenvoudig praten. Er bestaat geen al te vaste dagindeling, met laat de gasten zo vrij mogelijk over hun overigens betrekkelijk korte verloftijd beschikken.

In 1966 konden in totaal 326 vrouwen, meestal stammend uit arme boeren- en arbeidersfamilies uit Zwitserland, van dit droomverlof genieten. Het was voor allen zonder uitzondering hun eerste echt verlof in hun leven van tussen 25 en 40 jaar. De meeste verlofgangers hadden tussen 4 en 6 kinderen. Het gaat niet gemakkelijk om deze vrouwen te bewegen, een verlof te St. Moritz door te brengen, want paradoksaal genoeg moet men hen opzoeken. Gewone oproepen of advertenties in de kranten leverden geen rezultaat op omdat deze arme mensen uit trots of valse schaamte verkozen, zich niet aan te melden. Vandaar dat « Pro Juventute » over een net van medewerkers moet beschikken, om deze nog talrijke gevallen van nijpende armoede op te sporen en de vrouwen voor een verlof warm te maken, indien ze zich niet moeten inspannen om de overige familieleden, in de eerste plaats dan de man, te overhalen. Het is uit ervaring gebleken dat reeds volwassenen kinderen geen twee keer moeten aangesproken, om moeder met verlof te laten gaan. Bij de echtgenoten verdwijnt de tegenstand wanneer men hen zegt, dat er voor een gratis-hulp in het huishouden zal gezorgd worden voor de duur van dit verlof. Want ook dit aspekt van deze arme-mensen-vakantie-organizatie neemt « Pro Juventute » ter harte. Gelukkig hebben heel wat jonge meisjes zich voor deze taak, gratis, aangemeld. In een vorige bijdrage hebben we trouwens op een ander sociaal experiment in Zwitserland gewezen, nl. de vrijwillige sociale dienst, waaraan zowel jongens als meisjes zich in de helvetische republiek onderwerpen. Uit dit experiment, dat deze zomer in nog grotere mate werd uitgewerkt, is trouwens een stroming losgekomen, om deze dienst voor alle jongelui van beiderlei kunne verplichtend te maken, ten einde de sociale struktuur in Zwitserland nog aanzienlijk te kunnen verstevigen. Het experiment van St. Moritz zal ongetwijfeld bijdragen om deze stroming nog te versterken. Daarbij wordt ook gedacht aan de mogelijkheid voor jongemannen een gedeelte van of geheel hun militaire dienst als sociale helpers te kwijten, altans volgens behoefte, hoewel niet iedereen zich tot verplicht sociaal dienstbetoon geroepen voelt.

Beide experimenten tonen aan dat er ook in Zwitserland een sociale beweging gaande is, die tot voorbeeld van andere landen kan gesteld worden, die in andere sektoren van de sociale voorzieningen misschien verder dan Zwitserland staan, doch in dit speciale verband (verplichte sociale dienst, verlof voor ekonomisch zwakken enz.) dan weer niet. Ook al staat de beweging pas in haar kinderschoenen veel wijst er op dat ze zich zal doorzetten. Dan pas zal de welvaart geleidelijk tot alle lagen van de bevolking kunnen doordringen.

H.

DE BETOVERGROOTTIJD

Nee, onze moderne magen zijn helemaal niet meer bestand tegen de keiharde recepten die betover-grootmoeder klaarstoofde voor haar gezin, dat kennelijk een grotere eetlust had dan ons eigen gezin vandaag In oude kookboeken zijn er heel wat bereidingen te vinden, waarbij twee of meer soorten vlees van pas kwamen. Een geliefkoosde kombinatie was bijvoorbeeld kalfsvlees met kippevlees. En om dat mengsel goed te doen bezinken, werd het verzwaard met geweekt brood. Het uiteindelijk rezultaat was dan een « *potayge* », die met onze lichtlopende soepen van vandaag zelfs de naam niet meer gemeen heeft.

« *Om een Maniere van Potayge. Neempt Calfvleesch ende jonghe Hoenderen, dye ontleet in Stucken. Dan doet dit stoven in eenen Pot met Swinen Smoute ende Vleesch Sop. Dan neemt Broot. Dat set te weycke. Daer na doeghet doer eenen Stramijn. Hier doet Ghumber inne en anders gheen Cruyt. Maer doeges hier eenen goeden Deel inne. Als deze Potayge aldus bereet es, so neemt Verjuis ende Stelkelbesien, dat doeter dan oppe ende es ghemaect* ».

Dat lijkt ons een zéér voedzame trog geweest te zijn. Zo worden ze niet meer gemaakt ! Alhoewel : poulet chasseur, dat men op moderne spijskaarten vindt, is een laat en beschaafder broertje van de « *Potayge* ».

GROOT OF KLEIN ?

De jeugd en wat haar aanbelangt zijn vraagstukken die ook op een damesbladzijde thuishoren, omdat wie zegt jeugd, nu eenmaal ook zegt : ouders. De jongste tijd is er trouwens een debat aan de gang over de jeugdbewegingen. Sommige pedagogen en jeugdkenners zijn van mening dat de tijd der grote jeugdbewegingen zou voorbij zijn. Ze menen dat vooral de huidige jeugd het meer zoekt in jeugdtehuizen, in kleine groepen en kringen waarvan ze de leiders kent en niet zozeer meer in grote jeugdbewegingen, weliswaar onderverdeeld in provinciale en gewestelijke afdelingen doch waarvan de top bij de bazis ongekend is. Dat schept — steeds volgens deze pedagogen — een bepaald wantrouwen en ondermijnt de leefbaarheid van grote bewegingen, geplaatst tegenover de konkurrentie van jeugdhuizen, van kleine jeugdgroepen en dies meer. Vermoedelijk is dat een te scherp of te kordaat standpunt. We beweren niet dat de grote jeugdbewegingen ten dode zijn opgeschreven, doch kunnen wel aannemen dat ze in hun huidige struktuur minder aantrekkingskracht uitoefenen op de jeugd van nu, die vooral een vrijgevochten jeugd wil zijn en daarbij ook vaak in overdrijvingen vervalt. In onze tijd stellen we vast, dat politiek georiënteerde jeugdbewegingen minder bijval hebben dan 20-30 jaar geleden, al menen we niet dat de jeugd er goed aan doet een a-politieke houding te kiezen. Ze zal er later des te moeilijker (voor haar) mee te doen krijgen. We menen integendeel dat in onze opvoedingsmetodes een pozitiever instelling tegenover de politiek zou moeten aangenomen worden, ongeacht het vaak lage peil van de praktische politiek of juist daarom : een jeugd, die een pozitiever houding tegenover de politiek aanneemt kan de praktijk ervan later gunstig beïnvloeden. Met de slogan « Geen politiek ! » komt ook zij er vast en zeker niet.

Het komt er m.i. op aan de jeugdbewegingen minder strak te maken. Het schijnt wel een belgische ziekte te zijn, alles te willen centralizeren. Deze centralizering is in elk geval bankroet gegaan in de jeugdbeweging. Ze heeft geen stand kunnen houden tegen het verlangen naar autonomie in de vlaamse jeugd, vroeger niet en nu nog minder. Vlaanderen is trouwens altijd een land van jeugdbeweging geweest, veel meer dan Brussel en Wallonië. Men moet maar eens het vlaamse aandeel in de belgische padvinderij nagaan en de groei van de padvinderij in Vlaanderen sinds deze jeugdbeweging zich geleidelijk van de belgische voogdij heeft losgemaakt. Dat komt omdat de padvinderij in de eerste plaats een vormende jeugdbeweging is gebleven en geen kweekschool werd op sociologisch of politiek vlak. Slechts wanneer anders gerichte of geleide jeugdbewegingen er in slagen de klemtoon te blijven leggen op de tipische jeugduitingen en vorming, houden ze stand. Dat we echter naar een wijziging gaan, betwisten we niet. Misschien zal men vrij spoedig tot nog grotere autonomie komen op plaatselijk vlak, een evolutie die zich nationaal reeds lang heeft voltrokken volgens de taalgemeenschap. Dat moest wel eens onderstreept worden in een debat dat dit aspekt en dit sillogisme volkomen verwaarloost.

GERDA.

Ook in Japan zijn ze knettergek aan het worden. Het nieuwste modesnufje is er een mannenschort, zeer vulgair zoals men ziet en een openlijke bekentenis van de nieuwe maatschappelijke pozitie van het mannelijke geslacht dat onder zijn voorvaderen de samoeraï's telde !

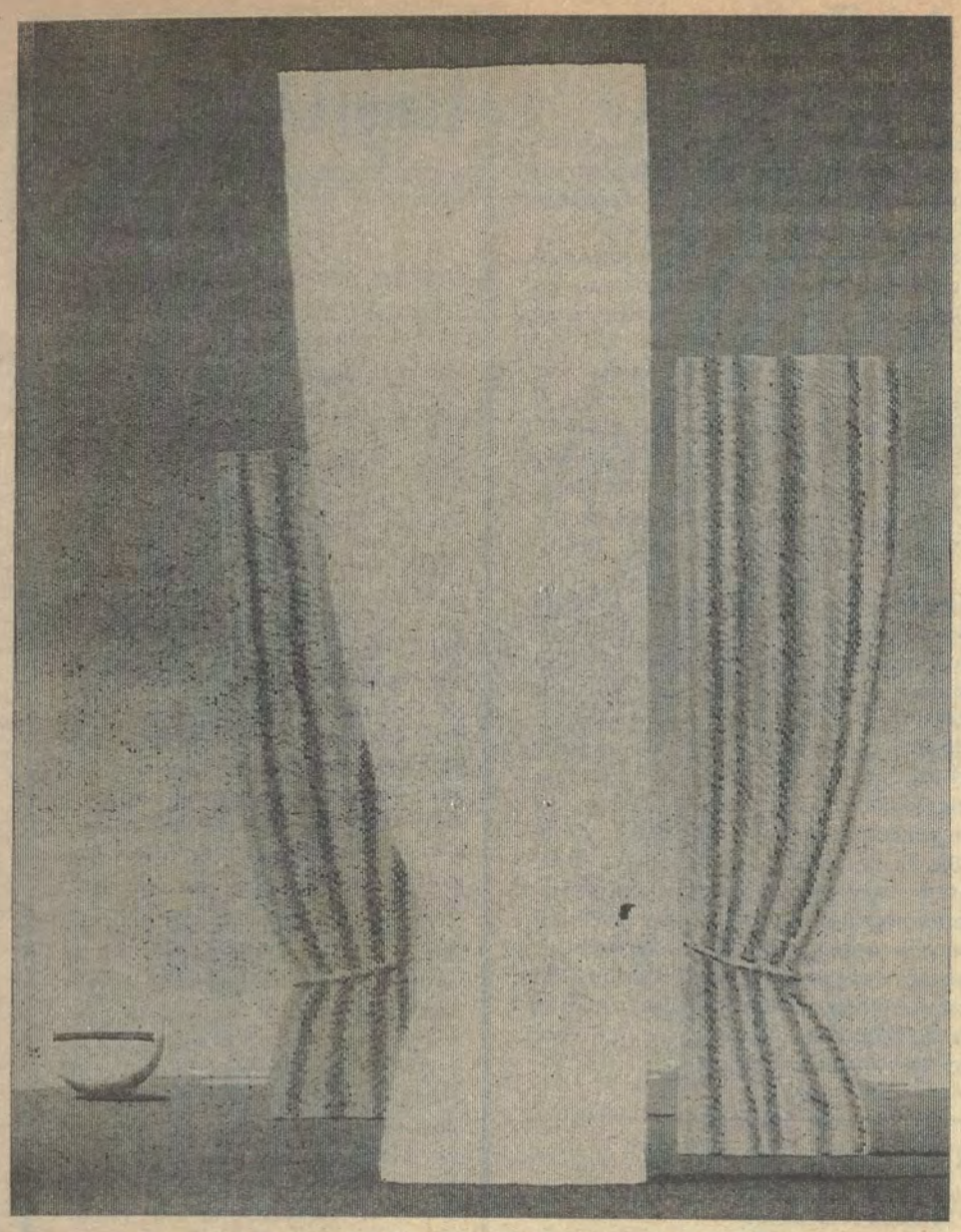

Een tipisch Magritte-schilderij « La Gioconde » : vermenging van openlucht- en burgerlijke elementen (bij een schilder nota bene die zich in zijn begintijd progressistisch links noemde doch dank zij het... kapitalistische Amerika rijk werd) en waarvan de kompozitiemetode of simboliek herinneren aan sommige Renaissance-graveerders zonder dat daarom de oprechtheid van Magritte als « schilderend dichter » mag in twijfel getrokken worden.

RENE MAGRITTE

" JE NE SUIS PAS UN PEINTRE " ...

Het vrij plotse overlijden van de surrealistische schilder René Magritte, geboren Henegouwer doch wonende te Brussel en enkele jaren geleden plots « ontdekt » door Amerika (die in hem ten onrechte de geestelijke vader van de Pop Art zag) heeft andermaal de aandacht gevestigd op een probleem, dat sinds lang de kunstmiddens bezig houdt. Is Magritte werkelijk als schilder te beschouwen ? Hij zelf zei eens « Ik ben geen schilder »,bij wijze van uitdaging aan het begin van zijn carrière. Magritte was een tamelijk gesloten man, die koppig vasthield aan zijn opvattingen, dat in feite een kunstenaar die de beeldende kunsten bedrijft daarom niet noodzakelijk te veel moet offeren aan de techniek en/of de plastische eisen. In Vlaanderen stelt men zeer hoge plastische eisen aan de schilderkunst. Wij staan bekend om onze weelderige materie en om ons uitermate sterk en verfijnd kleurengevoel. Magritte was als schilder noch het een noch het ander. Hij was geen kolorist, eerder een soort grisailleschilder met enkele kleuraksenten. Zijn materie was zeer mager aangebracht, bijna schraal en met weinig raffinement behandeld. Qua techniek kon hij zelfs enigszins vergeleken worden met de « naïeven ». Indien Magritte geen zonderlinge associatieve beelden zou geschilderd hebben dan zou hij nauwelijks boven het peil van het « santje » geraakt zijn.

Dit moge als beoordeling hard klinken, de werkelijkheid en de toekomst zullen bewijzen dat deze beoordeling niet overdreven is. Magritte was ongetwijfeld een dichterlijk temperament doch met een zeer onvolmaakt technisch vermogen. Zijn vizie, die intrigeert en soms lyrisch aandoet, maakte dat hij bij de groten terecht kwam. En nochtans : tegenover Dali, Delvaux zelfs, Ernst, Tanguy en vooral tegenover de werkelijke grootmeester van het moderne surrealisme, de Italiaan de Chirico, is Magritte als beeldend kunstenaar en als vertolker van de magische wereld achter de zichtbare werkelijkheid weinig meer dan een tweederangsfiguur. De pop- en op-art-rage hebben gemaakt dat hij als « geestelijke vader » ervan doch meteen als waarachtig schilder door Amerika werd gelanceerd en aan Europa opgedrongen. Een operatie die o.i. niet lang zal stand houden tegen de beruchte tand des tijds. In belgisch verband is het ook zo dat de frankofone wereld, die zo arm is aan werkelijke meesters van formaat, maar al te graag trachtte uit te pakken met opgeschroefde reputaties tegenover het overweldigend vlaams overwicht in de sektor der beeldende kunsten.

R. CORTY.

slenterend in de tuin der muzen

NAIEF

(n.v.b.) In het kleine stadje Laval (Frankrijk), de geboorteplaats van de vader aller naïeve schilders douanier Henri Rousseau, werd onlangs het eerste muzeum ingehuldigd waar alle plaats ingeruimd wordt voor naïef werk. Daartoe werd 1 miljoen frank bij elkaar gebracht door de plaatselijke initiatiefnemers, terwijl ex-terrorist, auteur en kunstminister André Malraux hetzelfde bedrag uit de kist van De Gaulle ontleende. Het zeer aantrekkelijk ingerichte muzeum bevat werk van nagenoeg alle beroemde naïeve schilders (met als hoogtepunten Bombois en Séraphine), maar niet van de douanier zelf. Een Rousseau-doek kost namelijk meer dan 2 miljoen, dus zowat evenveel als de hele huidige kollektie samen. Andere vreemde dingen in het op 290 km van Parijs gelegen Laval : het huis van de in 1669 gestorven alchimist Jacques Arnoul de la Corbière en een geheimzinnig vrijmetselaarsteken in de kerk van Saint Vénérand.

JESPERS

(n.v.b.) Henri-Floris Jespers, omwille van een opvoeding Frans schrijvend dichter, om logischer redenen nederlandstalig essayist, is ongetwijfeld Vlaanderens jongste uitgever (vraag hem niet naar zijn ouderdom, want wellicht om net tegengestelde redenen als de traditionele verzwijgt hij hem). Zijn uitgeverijen Monas (enkel bibliofiele uitgaven) en De Galge (niet helemaal van hem alleen) behoren nog niet tot onze grootste, maar alleszins tot onze aktiefste. Zeker nu de Standaard-Boekhandel de distributie van de Galge-boekjes op zich genomen heeft, zullen deze super-handig-formaat-pockets ongetwijfeld hun weg op de vlaamse en nederlandse markten vinden. Met « Relikwie », bestaande uit gedichten van Hugo Claus en tekeningen van Paul Joostens, lanceerde Monas het duurste vlaamse boek van het jaar: het kost niet minder dan 5 000 frank. Dezelfde uitgeverij produceerde trouwens ook de eerste korte speelfilm van Patrick Conrad, een oudgediende in het Monasfonds. De Galge heeft meer in aanbieding : een revolutionair Van Ostayen-boek door H.-F. Jespers en Paul De Vree, een verzamelbundel van Patrick Conrad, een niet zo brave « Brief van een belgisch bischop » en van uw dienaar N.v.B. het pamfletboek « Matrakkensabbat », de verzamelbundel « Rameau in maart » en een kollektie mini-verhalen (die de trouwe Wij-lezers gedeeltelijk kennen) : « Sprookjes van 1001 dollar ».

In voorbereiding is ook een interviewboek van Theo Lefèvre, met als vraagstellers uitgever Jespers en N.v.B. Henri-Floris Jespers werkt tevens aan een aantal literatuurvertalingen van het Nederlands naar het Frans (o.a. werk van Gilliams) die bij een befaamd parijs uitgever zullen verschijnen. Alleen reeds voor deze daad ter verspreiding van de vlaamse kultuur verdient de kleinzoon van de grote schilder Floris Jespers alle lof.

BIENNALE

(n.v.b.) Vic Gentils en Jef Verheyen zijn van oudsher vrienden. Nu zijn ze beiden aangeduid als belgische afvaardiging op de biënnale van Sao Paulo : Jef met zijn monochrome schilderijen, Vic met zijn monumentale houtwerken. « Jammer », zegt Jef (oprichter van de Nieuwe Vlaamse School) somber, « ik ben een echte Vlaming, maar prettig is dat niet steeds. Voor mijn Sao-Paulo-afvaardiging stemden de vlaamse kommissieleden tegen; mijn kandidatuur werd gered door de pro's van de Walen ». Een dubbel sukses voor Gentils is het wereldentoeziasme voor zijn reusachtig schaakspel. Er worden nu koperen afgietsels van gemaakt en Middelheim heeft het origineel verworven. Voor hoeveel ? Het cijfer eindigt met 6 nullen... voor de komma. Of het privé-initiatief van de Middelheim-promotors (maar voorbeeld van de gentse museumvrienden) daar voor iets tussen zit...?

IBOU

(n.v.b.) Een jongen met wind in de zeilen is de antwerpse (nu in de Uilenhoeve te Nijlen wonende) grafikus Paul Ibou. Geen kunstenaar in de echte zin van het woord, wel een van onze meest smaakvolle reklameontwerpers (wie kent zijn Middelheim-affiches niet?). Toch weet Ibou de vrije grafiek op een virtuoze wijze te mengen met de toegepaste grafiek. Zopas ontwierp hij een uitkaptechniek die hem toelaat steeds afwisselende zuiver vormelijke kompozities te bekomen. Meer mogen we van Paul niet verklappen, zijn eerlang gedrukte kalender zal het geheim (?) openbaar maken. In september richt Ibou de schreden naar het Mekka der reklame, New-York. Of dit een doorbraak van de vlaamse grafiek naar het buitenland gaat worden, weten wij niet.

Feit is dat het werk van Ibou in nagenoeg alle grote internationale grafiekbloemlezingen is opgenomen. Paul Ibou is tevens mede-oprichter (met Hugoké) van het verbond van vlaamse grafici. Dit verbond wil o.a. de hegemonie van de brusselse reklamepotentaten doorbreken door de (overigens doorgaans betere) vlaamse toegepaste grafiek haar weg in het bedrijfsleven te doen vinden. Andere bestaanredenen van dit verbond : kreatieve uitwisseling, een deugdelijke prijzenpolitiek, enz.

De brand in de Sint Jakobskerk te Antwerpen heeft andermaal aangetoond dat ook onze kunstschatten niet voldoende veilig zijn tegen brandgevaar, afgezien van de steeds talrijker wordende diefstallen. Tegen deze mogelijkheid van vernieling bestaat geen reglementering en worden te weinig maatregelen getroffen. Intussen hebben de kunstliefhebbers nu gelegenheid de geredde werken uit de St. Jakobskerk van dichtbij te bekijken in het Muzeum voor Schone Kunsten te Antwerpen. Hier is men bezig « Maria en Heiligen » van Rubens op te hangen tussen « De pestlijders » van Jordaens (links) en « De wonderbare visvangst » eveneens van Jordaens.

VLAAMSE LETTERKUNDE

« De Vlaamse Letterkunde van 1780 tot Heden » van prof. dr. R.F. Lissens, uitgegeven door Elsevier N.V. te Brussel, verscheen voor het eerst in 1953 en zopas kwam een vierde herziene uitgave van dit boek uit. Deze vierde druk werd nogmaals geheel bijgewerkt, de tekst werd verrijkt met realia, een lijst met de belangrijkste literaire tijdschriften werd eraan toegevoegd en de bibliografie werd uitgebreid. Vooral het jongste decennium werd bijgewerkt met een beknopt overzicht, vaak slechts een vermeldng van het laatste op gebied van roman, poëzie en essai. De voorafgaande decennia dezer eeuw en de hele 19de eeuw kregen een indeling, aangepast aan nieuwe historische en metodische inzichten. ,

Bij het boek van Lissens, dat zowel een uitgebreide handleiding als een (hoewel begrensde) kristische studie is, moeten wij twee vasstellingen doen. Vooreerst hebben de meeste overzichten der moderne zuidnederlandse literatuur het begin ervan gesitueerd ongeveer gelijktijdig met het ontstaan van de belgische staat en van de vlaamse beweging : wij zien dit bij Coopman, Scharpé, Vermeylen, Gijsen en ook bij buitenlandse overzichten zoals bij Hechtle.

Lissens breekt met deze traditie en laat onze moderne literatuur beginnen op het einde van de oostenrijkse periode, met Verlichting en Pre-Romantiek. Voor hem had reeds dr. Antoon Jacob erop gewezen dat 1830 géén datum in onze kultuurgeschiedenis betekende en dat de moderne tijd in feite reeds ingaat met de franse revolutie; het is dan dat het oude regime begeeft, de kapitalistische bourgeoisie en het staats-centralisme ontstaan en het moderne Vlaanderen begint.

Het feit dat het kultureel leven — althans het specifiek-nederlandse — in onze gewesten in de 18de eeuw een inzinking kende betekent niet dat deze periode in het Zuiden onvermeld moet gelaten worden, zoals vele algemeen-nederlandse literatuurgeschiedenissen wél doen. Trouwens, de inzinking werd niet tot het Zuiden beperkt : wat het Noorden aan 18de eeuwse letterkunde te bieden heeft is, na de 17de eeuw, ook niet als een rijke literaire bloei te beschouwen. Bilderijk, Tollens, Staring behoren meer tot de 19de eeuw en een groot aantal noordnederlandse namen die men ons in de litratuurgeschiedenis heeft geleerd — Hoogvliet, Feitema, Wagenaar, de Van Harens — hebben tenslotte maar evenveel of even weinig belang als de zuidnederlandse die men niet noemt en die Lissens terecht in zijn overzicht betrekt...

Wat de andere periodes betreft en in het bizonder de naoorlogse, is de afstand in de tijd nog te gering om oordeelvellingen als definitief te kunnen beschouwen. Reeds heeft de uitzuiverende geschiedenis haar eliminatiewerk verricht, ook in dit boek. Wij menen te mogen voorspellen dat de huidige appreciaties bv. van het toneelwerk van Claus, van de experimentele lyriek, van een gedeelte van het werk van Daisne, Walschap, Lampo, Gijsen binnen enkele decennia heel wat genuanceerder zullen zijn.

Elk literatuuroverzicht is getekend door de tijd waarin het is ontstaan en het is des te meer getekend naarmate de behandelde periode in de tijd dichter ligt bij het moment der appreciatie. Dit geldt uiteraard ook voor dit werk.

Dit betekent echter niet dat Lissens' boek geen waardevol en bij alle subjektieve kleur gefundeerd kritisch overzicht zou zijn, dat zijn bruikbaarheid als naslagwerk bewezen heeft en nog bewijzen zal.

Voegen wij er — en dit is dan onze tweede vaststelling — aan toe, dat zoals trouwens ook in de inleiding vermeld, sedert de « Geschiedenis van de Vlaamse Letterkunde » van Coopman en Scharpé in 1910, dit boek het eerste van die aard is dat een overzicht van de moderne vlaamse letterkunde brengt in haar geheel en wetenschappelijke gefundeerd. Er zijn wél de gedeeltelijke overzichten geweest van Vermeylen en Kemp. Lissens' werk reikt veel verder en biedt door zijn omvang en zijn evenwichtige dozering van analitische en sintetische elementen een uitstekende handleiding voor de leraar en iedereen die zich voor onze literatuur interesseert...

R.F. Lissens : « De Vlaamse Letterkunde van 1780 tot Heden », 225 fr. N.V. Elsevier, Brussel.

RICHARD DE WACHTER 70

Het is nog niet zo heel lang geleden dat de naam van Richard De Wachter op deze bladzijde stond onder een artikel : Richard de Wachter is niet alleen dichter en romanschrijver, maar hij schreef ook menig artikel.

Hij werd geboren te Puurs in 1897 en zijn eerste bundel « Bottende Lente » verscheen in 1917 zodat hij niet alleen dit jaar zijn zeventigste verjaardag maar ook zijn gouden jubileum van dichter viert. In 1918 kwam « Dieper Leven » en in 1919 « Gedichtenkrans » uit. Daarmee was De Wachters « dichterader » niet ontgonnen, want nog in 1950 verscheen een bundel verzen « Herfstpreludium ».

De Wachters poëzie bezit twee opvallende kenmerken : een grote eenvoud en een diepe religioziteit. Voor zoverre zij aan invloeden en uitwendige faktoren te danken zijn, mogen wij vooral wijzen op de invloed van zijn vriend en streekgenoot Jan Hammenecker, priester, dichter en flamingant!

De Wachter zou echter weldra, na zijn eerste bundels, naar het proza overgaan en eerst in halen, later in romans zijn levensvizie naar voren brengen. Zijn verhalend proza is volks, zonder literaire potten te willen breken, maar van een eenvoudige ontroerbaarheid en een ongekompliceerde, rechtlijnige overtuigingskracht.

Waren verhaal en roman bij De Wachter aanvankelijk sterk getekend door de streek en gesitueerd in het dorpsleven, dan zou hij met « Jeanke » in 1942 zijn blik richten naar de grote stad. Vertrekkend van het leven van een volksjongen in de Marollen, groeide zijn verhaal tematisch uit en vormde, samen met « Kapelaan Van Bolle » en « Het Grote Offer », een trilogie over een onderwerp dat in onze literatuur praktisch niet behandeld werd : geloofsverspreiding en geloofsafval in de grote stad. Niet in een milieu van intellektuelen of van burgerij, waar de problematiek zoveel gekompliceerder en uitgebreider zou zijn en daarom juist ook literair lonender en gemakkelijker tevens — maar in de volksbuurt, waar de probleemstellingen minder geleerd worden omschreven en individueler zijn en daarom ook moeilijker voor een serene en zowel religieus als literair-verantwoorde behandeling.

Dat De Wachter niet steeds in deze moeilijke taak geslaagd is neemt niet weg dat zijn werk getekend wordt door de oprechtheid en de eerlijke liefde voor de mensen, samen met een kristendom dat wars van kwezelarij en formalisme, evenmin zich laat imponeren door het verbalisme der moderne reformatoren. Daarvoor is de kennis die De Wachter heeft van de religieuze problematiek te diep en te grondig : hij heeft, om het met onze vriend Nemrod te zeggen, zijn teologische kennis niet opgedaan in de krant.

De Wachter schreef benevens gedichten en verhalend proza ook biografieën van gestigmatizeerden : Therese Neumann en Pater Pio, en hij is ook de auteur van « Elckerlyc antwoordt », een bundel brieven die geïnspireerd werden door Ernest Van der Hallens « Brieven aan Elckerlyc ». Nu Van der Hallens « Brieven aan Elckerlyc » opnieuw uitgegeven werden (in een volgend nummer komen wij hierop terug) zijn die van De Wachter eveneens weer aktueel geworden.

Voor De Wachter is zijn literair werk steeds apostolaatswerk geweest en zijn kunstenaarsroeping een dienst aan zijn volk. Dat dergelijke opvatting vroeger niet en nu allerminst gewaardeerd wordt door een op het estetische formalisme toegespitste kritiek, is dan ook wellicht een der grote redenen waarom zijn naam zelden genoemd werd in de literaire kritiek en geschiedschrijving.

Wij wensen Richard De Wachter, de mens en kunstenaar, de Vlaming en kristen, nog véle jaren vruchtbaar werk voor zijn volk.

De politie te Luzern heeft in de « hofgalerei » de verzameling schilderijen van de Nedesrlander De Boer in beslag genomen. Deze verzameling bestond zgz. uit werken van Vincent Van Gogh. Talrijke kunstenaars en kringen hebben geprotesteerd met de bewering dat de kollektie uitsluitend uit vervalsingen bestaat.

FONOPLATEN

UIT DE SCHOTSE HOOGLANDEN

(Concert Hall, M-2260).

Nog in vakantiestemming, brengen we u deze week twee platen uit het lichtere genre, die toch nog « klassiek » zijn te noemen, hoe eigenaardig dat ook mag schijnen.

De eerste is klassiek omdat het gaat om marsjen en doedelzaknummers, die uit het schotse volk sproten. De doedelzak is een zeer eerbiedwaardig instrument, dat in de middeleeuwen ook in de Nederlanden zeer populair was. De Hooglanders gebruiken wel een ander model, met drie baspijpen, dat steeds een grote rol heeft gespeeld in de krijgsmuziek van deze niet al te vredelievende bergstammen.

Op de plaat van Concert Hall zijn het de Gordon Highlanders die afwisselend doedelzakmuziek met trommelbegeleiding, en marsjen met volledige muziekkapel brengen. De tipische nasale klank van het blaasinstrument, met de zeer ritmische trommelbegeleiding, heeft een eigen sfeer en bekoring. Een plaat van goede kwaliteit die haar prijs meer dan waard is, vermits deze voor monoplaten van 168 fr. nog met 30 t. h. verminderd wordt. Verkrijgbaar te Brussel, F. Lecharlierlaan 85, of te Antwerpen op het nieuwe adres sedert 1 september : St. Gummarusstraat 44.

AMERICAN FOLK BLUES FESTIVAL

(Polydor, 109.012 - 255 fr.).

Ook hier durven we van klassieke muziek spreken, omdat het gaat om niet-kommerciële echte en onvervalste klanken en ritmen zoals deze uit de amerikaanse negerziel opwellen. De blues vormen de grondslag van de latere jazz. Waar ze aan de ene kant de geestelijke liederen hebben (spirituals en gospel songs) vinden we aan de andere kant de profane muziek bij de plantation songs en de blues.

Zoals alle volksmuziek gaat het om eenvoudige strukturen : een simpele melodie, herhaalde woorden en een vast ritme, dat bij de blues tot een obsessie kan uitgroeien. Ook de begeleiding (gitaar, piano, drums, bas) blijft zeer sober.

Wellicht moet bij sommigen een eerste voorbehoud overwonnen worden vooraleer de diepe zin van deze blues ontdekt wordt.

De zin van het heimwee, waardoor alle blues in mineurtoon staan. De zin van het obstinaat ritme en de herhaling, dat de grondslag is van alle grote muziek en van het leven zelfs in hartslag en ademhaling.

De opname werd door Polydor in Hamburg onder zeer bijzondere voorwaarden verwezenlijkt, voor een selekt publiek trad een kleine groep op wars van alle kommerciële toegevingen, zich uitlevend zoals alleen blueszangers dat kunnen. De uitgebreide platenhoes geeft merkwaardige beschouwingen o.m. van de beroemde Mahalia Jackson, met een zestal sfeervolle foto's. De kwaliteit der opname is uitmuntend. De blues-groep bestaat uit John Lee Hooker, Shaky Jake, Memphis Slim, T-Bone Walker, Willie Dixon, Jump Jackson, Sonny Terry en Brownie Mc Ghee

STEP.

Wij sport

vlaams nationaal

EEN WIJ-ENQUETE OVER DOPING

DERDE AFLEVERING

het « spul »

Dopingsmiddelen zijn « alle middelen bestemd om op kunstmatige wijze het rendement te verhogen, met het oog op of bij gelegenheid van de kompetitie, en die schade kunnen veroorzaken aan de sportetiek en aan de fizische en psichische gaafheid van de wielrenner ».

De BWB publiceerde wel 'n « voorlopige en onvolledige » lijst van verboden produkten, maar buiten die lijst zijn er nog tientallen geneesmiddelen, die beantwoorden aan bovenstaande bepaling en dus dopingsmiddelen zijn. Verboden bijgevolg, hoewel vaak vrij in de handel.

Het kan dus mogelijk zijn dat een renner een geneesmiddel koopt bij een apoteker, zonder dat daar enig bezwaar tegen is. Het kan zijn dat dit produkt niet voorkomt op de lijst van de verboden produkten van de BWB. Het geneesmiddel kan voor de renner totaal onschadelijk zijn bij oordeelkundig gebruik. zelfs nuttig zelfs aangeraden door een dokter. Het kan zijn dat die renner werkelijk niet weet dat hij zich aan doping schuldig maakt, omdat het produkt wel niet op de lijst stond, maar beantwoordt aan bovenstaande bepaling. Hij kan dus bij een mogelijk onderzoek schuldig bevonden worden en gestraft. (Hoewel wij denken, zonder het te weten nochtans, dat men bij het onderzoek alleen de « zware » gevallen weerhoudt, bij voorbeeld degenen die wekamines gebruikten; terwijl de anderen die slechts minder gevaarlijke produkten, doorgaans vrij in de handel maar toch verboden dopingsprodukten, gebruikten, er met een dikke sigaar van af komen). Teoretisch kan een dergelijk geval zich voordoen.

Wat komt nu voor op die voorlopige en onvolledige lijst?

Er is eerst de groep der deprimentia. Hiertoe behoort bij voorbeeld alkohol. Een renner mag, evenmin als een ander weggebruiker, zattekens zijn.

Hiertoe behoren ook de gevaarlijke verdovende middelen zoals morfine, opium enz., in ons land trouwens voor iedereen streng verboden. Maar ook vele andere, minder tot de verbeelding sprekende produkten. Zo moet de renner die tijdens een wedstrijd ergens pijn heeft, wel wat oppassen, want hij heeft nogal gemakkelijk een verdovend middel vast dat (teoretisch) een dopingsmiddel is en dus strafbaar.

De tweede groep zijn die der psychostimulantia, waarvan wekamines en antidepresiva de meest gebruikte zijn. De wekamines, op bazis van amfetamine, zetten aan tot grotere aktiviteit (ook geestelijke), verdrijven slaaplust en vermoeidheid en doen de renner er dus « invliegen » en zijn moeheid vergeten. Zij schenken nieuwe aktiviteit, maar geen nieuwe energie. Zij stimuleren hersens en hart, maar schenken geen eigenlijke kracht. Hun uitwerking is psichisch, niet fizisch. Het gevoel van kracht dat de renner krijgt, is eigenlijk inbeelding, bedrog.

De anti-depressiva bestrijden de gevoelens van lusteloosheid, machteloosheid, uitputting, onverschilligheid, angst en zo meer.

In de derde groep verzamelt men de produkten met werkelijke fizisch effekt. Ze stimuleren hartslag, bloedsomloop en ademhaling. De meeste van deze produkten zijn geneesmiddelen, die wij allemaal al wel eens voorgeschreven kregen van de dokter. Voor vele ervan is trouwens niet eens 'n voorschrift nodig en bij geringe dozis zijn de meeste zelfs vrij onschadelijk. De renner kan ze dus kopen en bezitten en eten zoveel hij wil, net als iedereen, en bij geringe dozis zal hij er normaal weinig of geen schade van ondervinden; maar heeft hij ze bij een wedstrijd in zijn zak of in zijn lijf, dan is hij (teoretisch) strafbaar, want het zijn verboden dopingsmiddelen. Zij het dan misschien de minst gevaarlijke over het algemeen.

Men denke dus niet dat alle dopingsmiddelen bestaan uit smerige brouwseltjes ergens diep in het geheim aan elkaar geflanst en met blikken van verstandhouding tegen duizelingwekkende prijzen verhandeld. Och neen, de meeste dopingsmiddelen zijn prima geneesmiddelen, eigenlijk maar echt gevaarlijk bij niet oordeelkundig gebruik, hetzij zonder kontrole van de arts, hetzij in hoge dozis.

gevaar

«Is doping werkelijk gevaarlijk ?», hebben we aan mensen die het kunnen weten gevraagd. Niemand heeft een algemeen geldend antwoord kunnen geven. Ze zeiden : « gij giet daar een borrel door uw « kol ». Is dat gevaarlijk ? Die borrel bevat alkohol en dat is een gift, bij een bepaalde dozis dodelijk. Gij rookt een sigaret die nicotine bevat. Kan dodelijk zijn. Gij zijt een voorzichtige en drinkt koffie. Spijtig, maar die bevat cafeïne, die ook dodelijk is in grote hoeveelheid ».

Een algemeen geldend antwoord kan inderdaad moeilijk gegeven worden.

Een zelfde produkt kan voor de ene mens gevaarlijk zijn, voor de andere niet, en dit in bepaalde omstandigheden. In andere omstandigheden kan het precies omgekeerd zijn. Een gevaarlijk gift kan in bepaalde hoeveelheid en bepaalde omstandigheden onschadelijk, zelfs een geneesmiddel zijn. Dat alles kan alleen de medicus uitmaken in een partikulier geval. Een eerste maal kan gezegd worden : wie toch aan doping wil doen, mag het zeker niet doen zonder medisch toezicht.

Het is duidelijk dat de genomen dozis een rol speelt. In kleine dozis kan een bepaald produkt nagenoeg onschadelijk zijn, in grote dozis dodelijk. De begrippen klein en groot kunnen alweer niet vastgelegd worden. Ze zijn relatief, hangen af van het individu, van de omstandigheden, van heel veel faktoren. Daarenboven is het zo dat bij vele van de zg. dopingsmiddelen gewenning optreedt, dit wil zeggen dat men door langdurig gebruik het produkt beter leert verdragen, er zelfs immuun kan voor worden. De keerzijde daarvan is dat men ook steeds grotere dozissen moet nemen om nog rezultaat te bekomen. Zo komt het dat sommige renners met de glimlach van bepaalde produkten dodelijke dozissen nemen en er toch springlevend en blijkbaar welvarend bij blijven. Men weze zelfs voorzichtig met het volgende : een renner kan tijdens een wedstrijd om het leven komen, men kan in zijn lichaam een dodelijke dozis van een bepaald produkt vinden en méér zelfs, en toch kan het zijn dat die dozis niet de direkte en/of uitsluitende oorzaak van de dood was. Dat wordt wel eens uit het oog verloren.

Een voorbeeld.

Wij drinken onze eerste pintjes wanneer we onze eerste baard en puistjes kweken. Van twee glazen zijn ze dronken. Maar we maken vorderingen en wanneer we soldaat worden, kunnen we al veel meer pinten verdragen zonder dronken te worden. En fier dat we zijn... Blijven we drinken, dan komt er een ogenblik dat we bijna niet meer dronken te krijgen zijn, niet omdat we — al denken we dat — zo'n « beren » zijn, maar omdat we al zoveel alkohol geslurpt hebben dat we door gewenning bijna immuun zijn. Hoegenaamd niet om trots op te zijn trouwens. Gaan we nog verder (de berg af), dan kunnen wij misschien dodelijke dozissen alkohol verdragen, zonder er dood bij neer te stuiken. Zelfs zonder er gewoon zat bij neer te stuiken. Zo kan het zijn dat we met een dodelijke dozis alkohol in het lijf het hoekje omgaan, zonder dat de alkohol er de direkte oorzaak van is.

In die zin gaat het ook met de zg. dopingsprodukten.

Het tweede grote gevaar bestaat dus vooral in de dozis. En het is zeer moeilijk voor de leek om die onder kontrole te houden, omdat de gewenning steeds grotere dozissen noodzakelijk maakt, wil men er iets mee bereiken. Men bedenke ook dat bij de renners het gebruik gespreid wordt over een jarenlange carrière en niet beperkt tot een periode van ziekte, afgesloten na de genezing.

Dat is meteen de tweede reden om niet zonder medisch toezicht aan doping te doen.

Dit zijn dan twee gevaren aan gebruik van dopingsmiddelen verbonden : men kent nooit met zekerheid het effekt bij voorbaat, en de gewenning leidt tot al te grote dozissen.

bravo voor willem

In het « Nieuwsblad » schreef Willem van Wynendaele dat Anquetil » de voor zichzelf vernietigende en voor de wielersport hoogst schadelijke WAARHEID (vetjes van ons) onthulde ».

Verder : « deze waarheid was ons en ook andere joernalisten bekend. Het pleit niet voor ons plichtsbesef en verantwoordelijkheidszin dat we ze moedwillig verzwegen », en « wij konden de moed niet opbrengen te doen wat wij in eer en geweten hadden moeten doen ».

Het is zeer juist wat deze in de sportjoernalistiek vergrijsde man schrijft. De sportpers heeft gefaald. Maar we vinden het verdomd fijn dat precies Willem van Wynendaele dat schrijft. Want hij heeft, jaren geleden al, gereageerd, praktisch alleen tegen de doping. Men heeft hem toen niet gevolgd, integendeel, men heeft het hem verweten en hij is ermee gestopt. Zijn strijd heeft hij toen verloren, maar hij heeft hem gestreden. En dat bewonderen wij.

Wij hopen dat zijn kollega's hem deze keer wél zullen volgen, want, zoals hij het schrijft : « de tijd van de grappenmakerij is voorbij. Anquetil en Simpson hebben hem afgesloten ».

grappen

Men kan in bladen en kranten allerlei vrolijke verhaaltjes lezen over de doping en de strijd tegen de doping.

Wij brachten u al het verhaal van Evert Dolman met zijn sanitaire installatie.

Een ander verhaal, aan verschillende renners toegedicht, is het volgende : wetende dat er kans bestaat dat ze na een wedstrijd aan de urineproef zullen onderworpen worden, en toch besloten stimulerende middelen te gebruiken, zijn er renners die een flesje onschuldige urine bij de hand hebben, om die ter onderzoek voor te leggen, in plaats van hun eigen minder onschuldige « marsjandies ».

Het verhaal wil nu — maar geloof er het uwe van — dat een renner er na onderzoek van de aangeboden urine op betrapt werd... in blijde verwachting te zijn.

Of dergelijke grappen nog zullen voortleven, nu het onderzoek ernstig zal geschieden, betwijfelen we. En we hopen van niet, want Tom Simpson is al begraven, en dat is geen grap.

En als de doping blijft voortwoekeren, zal men er nog moeten begraven. En dat is ook geen grap.

neven-werkingen

De meeste geneesmiddelen, hoe uitstekend ze ook zijn, vertonen het nadeel dat ze nevenwerkingen hebben. Om het met een eenvoudig voorbeeldje te zegen : van een middeltje tegen hoofdpijn kan men maagpijn krijgen.

Soms zijn die nevenwerkingen onbeduidend, zeker bij gering gebruik van geneesmiddelen, maar dikwijls zijn ze zo ernstig dat de arts ze als een bijkomende ziekte moet behandelen.

Ook de dopingsmiddelen hebben nevenwerkingen, en zoals verder blijkt kunnen die zeer gevaarlijk zijn. Het is duidelijk dat die nevenwerkingen niet noodzakelijk allemaal en

(vervolg op blz. 18)

vergissing ?

Ge weet dat de Belg Weckx buitengezwierd werd uit de ronde van Frankrijk voor liefhebbers (van « spul »?) wegens het gebruik van verboden stimulerende middelen.

De straf werd overgelaten aan de Belgische wielerbond.

Op dit ogenblik peddelt Weckx nog altijd lustig zijn koerskens. Hij heeft namelijk laten weten dat het allemaal berust op een spijtige vergissing, en bijgevolg heeft de BWB een bijkomend onderzoek geopend.

Wij hopen nu — vooral voor Weckx zelf — dat het inderdaad een vergissing was.

Maar we zouden toch wensen dat er middelen gezocht worden om de straf — als men dan toch met straffen de plaag wil bestrijden, wat o.i. niet de ideale metode is — sneller op het delikt te doen volgen.

Het heeft geen zin in de zomer een renner te betrappen, en hem na het seizoen te straffen met een paar maanden schorsing. Als men het zo gaat doen, dan kunnen we rustig voorspellen dat heel de anti-dopingaffaire een dikke « foef » wordt.

En dat zal toch wel niet de bedoeling zijn, hopen we.

(vervolg van blz. 17)

bij iedereen optreden. Zelden of nooit zelfs, maar de kans bestaat dat een of meerdere zich laten gelden. Natuurlijk vergroot die kans door hoge dozissen te nemen, en dat is precies wat in de wielrennerij gebeurt. Zodat, logischerwijze, de gevaren van de nevenwerkingen voor de renners, door de hoge dozissen, door het onvoldoende medische toezicht, door de gewenning, betrekkelijk groot zijn. Temeer omdat zij dikwijls verschillende produkten met verschillende werking en verschillende nevenwerkingen door elkaar nemen.

Welke zijn nu die nevenwerkingen ?

Van de deprimentia zijn ze gekend. De zeer gevaarlijke verdovende middelen, waarvan de verkoop streng gereglementeerd is, kunnen o.m. veroorzaken : verslaafdheid, algemene verzwakking, gebrek aan energie, vertrokken en verkleurd gelaat, bewustzijnsverlies, zenuwstoornissen en na lang verbruik — waar de verslaving op aanstuurt — ongeneeslijke ziekten van diverse aard, ook geestesziekten, algemeen chronisch verval, tot totale afbraak en dood. Daarbij is de ontwenning zeer lastig, een lang en pijnlijk proces dat niet altijd tot goede rezultaten leidt.

Ook van de wekamines kunnen de nevenwerkingen gevaarlijk zijn. Zij verhogen de aktiviteit, maar niet de energie. De vermoeidheid wordt uitgeschakeld, het alarmsisteem dat het lichaam verwittigt dat het welletjes is. Daardoor gaat de renner zonder moe te worden, beter : zonder het te voelen, tot de uiterste grens, tot de totale uitputting, waarvan herstel natuurlijk veel moeilijker is dan van een normale vermoeidheid, zeker bij herhaling.

Het verhoogde prestatievermogen is daarbij niet van de beste kwaliteit, en oorzaak van veel fouten, in de wielersport o.m. oordeelsfouten, aanrijdingen en valpartijen. Het gevoel van welbehagen dat de wekamines schenken, leidt tot verslaving. Daarenboven kunnen de wekamines bij overdreven gebruik allerlei minder prettige gevolgen veroorzaken, als daar zijn : hallucinaties, waanzin, psichozen, en kort en goed krankzinnigheid.

De anti-depressiva vertonen zekere gevaren van tweeërlei aard. Ze kunnen stoornissen in de bloedsomloop veroorzaken, en vooral : ze reageren van individu tot individu heel verschillend soms, zelfs in die mate dat ze precies het tegenovergestelde kunnen verwekken van wat de bedoeling was : zeer diepe depressies, in uiterste gevallen leidend tot psichozen en zelmoord (plannen).

De derde groep met uitwerking op hart, ademhaling en bloedsomloop heeft misschien minder spektakulaire, maar daarom niet ongevaarlijke nevenwerkingen. Vooral door de onzinnig hoge dozissen die vaak genomen worden. Iedereen beseft gemakkelijk wat er gebeurt met een motor die voortdurend over zijn toeren wordt gejaagd : op een bepaald ogenblik zegt hij « stik » en hij valt stil. En gezien het menselijke hart nogal eens met een motor wordt vergeleken...

Bij medische kontrole en kleine dozis zijn die nevenwerkingen niet zo heel erg te vrezen, omdat ze dan meestal niet, of in heel lichte vorm optreden, zodat ze gemakkelijk te verhelpen zijn. Maar, we hebben het al meermaals moeten herhalen, bij renners die de produkten in dikwijls ontstellend hoge dozissen nemen, uiteraard zonder voldoende dokterskontrole, is dat natuurlijk wat anders.

(vervolg volgende week)

AND NOTHING BUT THE "TRUUT".

Verdekke, nu zijn de gazetten kwaad, hé zeg? Op de Jaak. Anquetil.

Ja, de man die ze zovele jaren opgehemeld, in de wolken gestoken, over wie ze alleen in ronkende superlatieven konden spreken, de lippen in een tootje van bewondering. Jaak, de supervedette, het idool. M'sieur Jacques. Le patron.

Maar nu heeft hij er gelegen.

En nochtans, de Jaak was zopas kollega geworden. Zoals zoveel andere vedetten was hij aangeworven door één van die bladen met weinig woorden en veel foto's, korte artikeltjes en reusachtige titels, door één van die sensatiebladen dus waaraan Frankrijk zo rijk is en wij niet meer zo arm.

In dat blad nu is Jaak heel stout geweest. Hij heeft daarin zwart op wit bevestigd wat iedereen al wist, behalve blijkbaar degenen die het weten moesten. Ja ja, zegt Jaak, ik heb aan doping gedaan. Ja zeker, ik heb renners omgekocht. Natuurlijk heb ik geprobeerd ploegen — van andere merken — voor geld in mijn dienst te doen rijden. En als het mij soms niet gelukt is, dan is het omdat ik geen « poen » genoeg bij de hand had. En niet in kermiskoersen uiteraard, maar in ronden waarover de gazetten niet zwijgen kunnen. Geen vage beschuldigingen dus van « ik ken er die », gesteld in de subjonktif imparfait.

Maar zaken die de Jaak zelf beleefd heeft en dus kan weten.

En dan schrijft hij dat nog juist in de dagen dat de arme Tom Simpson — die vroeger ook al dergelijke dingen schreef, tot grote woede van de pers — sterft tijdens de beklimming van de Ventoux in de jongste Ronde van Frankrijk, met in valies en lijf een dozis verboden stimulerende middelen groot genoeg om mee zijn dood te veroorzaken.

Wij kunnen dat begrijpen, allemaal, als het nu gedaan is. Als we nu voortaan de waarheid gaan lezen.

Wij willen niet langer als « stom vee » leven en sterven in het geloof dat de wielersport de grootste weldaad is voor het mensdom en de hoogste vorm van beschaving en kultuur.

Wij laten ons niet meer wijsmaken dat de wielerveldslagen loyaal en eerlijk geleverd worden en dat de strijders onkreukbaarder zijn dan Ness in eigen persoon.

Wij zouden graag weten dat de heldendaden per velo aan andere wapens te danken zijn dan alleen aan dikke billen en straffe adem.

Wij gaan niet blind blijven, als argeloze kalveren, voor de praktijken door Jaak omschreven en bedreven, en wij blijven geen lauwerkransen vlechten voor de beoefenaars ervan, in stomme aanbidding neerknielen, lofgezangen aanheffen en standbeelden oprichten.

Wij blijven niet in onze pollen kletsen omdat een stel jongens langs de wegen een stukske komedie opvoeren, waarvan de prijs hun gezondheid en hun jong leven is.

Wij gaan, in één woord, niet verder op het pad waarop de sportpers ons heeft gezet en waar ze ons, zo hopen we, weer gaat afhelpen, omwille van de waarheidsliefde en de gezondmaking — dus de leefbaarheid — van de wielersport.

Tenzij natuurlijk wij niet meer wensen dat ook de sportpers uitpakt met « nothing but the truth », en vrede nemen en centen geven voor de « truut ».

In dat geval is alles O.K.

Voor dat alles is de sportpers kwaad.

Omdat Anquetil de waarheid niet zei? Bijlange niet. Of hebt gij ergens gelezen dat hij loog? Verschillende sportjournalisten vertellen in tegendeel nu dat ze dat ook allemaal al lang weten. En wij nemen dat aan.

Maar als Anquetil de waarheid spreekt en als de sportpers dat al lang weet, waarom heeft zij dan niet gesproken, rechtuit en zonder omwegen, zonder verschoning te zoeken of doekjes voor het bloeden?

Waarom mocht de lezer, die wél zijn centen mag neertellen, niet weten dat tot aan de top toe, en misschien vooral daar, de wielersport een voedingsbodem is voor korruptie en dopingspraktijken?

Waarom mocht de lezer — tenminste hij die het niet afleiden kon uit een vage zinspeling — niet weten dat de grote overwinningen dikwijls gekocht worden met geld en de renners dikwijls vergiftigd met dopingsmiddelen?

Waarom heeft de sportpers al zo lang wetens en willens de lezer bedrogen?

Och, wij begrijpen dat de pers in het algemeen en de sportpers in het bijzonder belangen te verdedigen hebben, die uitgedrukt worden in miljarden en die de sport en de pers zelf ver te boven gaan.

Wij begrijpen dat veel sportjournalisten zich hebben afgevraagd of de massa dat eigenlijk allemaal behoorde te weten en of ze niet beter onwetend en zonder koppijn bleef.

Wij begrijpen dat men van mening was dat het niet veel uithaalde de waarheid te schrijven, en de schaarse joernalisten die het ooit deden, hebben het zeker ondervonden.

Wij aanvaarden dat vele sportjoernalisten hoopten dat het allemaal wel zou koelen zonder blazen.

Wij begrijpen dat het, zelfs de allergrootsten, aan moed ontbrak het mes in de wonde te steken.

Op de vlaamse TV

ZATERDAG 26 AUGUSTUS

Van 14.30 tot 18.20 : Wereldkampioenschappe nwielrennen op de baan te Amsterdam : - Snelheid beroepsrenners (reeksen ; - Achtervolging beroepsrenners (kwalificaties) ; - Snelheid beroepsrenners (herkansing) ; - Snelheid beroepsrenners (kwartfinales) — 19.00 : Luceat, katholiek - godsdienstige uitzending — 19.30 : Tienerklanken — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Groot Gala van de Fonoplaat, amusementsprogramma rechtstreeks uitgezonden vanuit de A.R.D.-Halle te Berlijn — Rond 22.20 : Suspens. 11e afl. : De Maannacht — Rond 23.20 : TV-nieuws — Rond 23.25 tot Rond 24.00: Wereldkampioenschappen wielrennen op de baan te Amsterdam. - Tandem liefhebbers (kwartfinales) ; - Achtervolging beroepsrenners (kwartfinales).

ZONDAG 27 AUGUSTUS

14.15 : Internationaal landbouwmagazine — 14.45 : Wereldkampioenschappen wielrennen op de baan te Amsterdam : - stayers beroepsrenners ; - achtervolging beroepsrenners ; - tandem liefhebbers ; - stayers beroepsrenners — 15.15 : Europese kajak - kampioenschappen te Duisburg — 16.00 : Wereldkampioenschappen wielrennen op de baan te Amterdam : - tandem liefhebbers ; - stayers liefhebbers ; - achtervolging beroepsrenners — 17.55 : Europese kajak-kampioenschappen te Duisburg — 18.15 : Tienerklanken — 18.45 : Klein, klein kleutertje — 19.05 : De Jetsons. 6e afl. : Leider van de verkenners — 19.30 : De wereld is klein : « De thuiskomst » — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Avonturenfilms van vroeger en nu: Grenzeloze horizonten (1960) — 22.40 : TV-nieuws.

MAANDAG 28 AUGUSTUS

19.30 : Flipper. 62e afl. : Dolfijnen slapen niet — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De vluchteling. 12e afl. : Op zoek in een vijandige stad — 21.15 : Paul Getty, de eenzame miljardair — 22.10 : Gastprogramma. De Socialistische gedachte en actie — 22.40 : TV-nieuws.

DINSDAG 29 AUGUSTUS

19.00 : Wereldkampioenschappen wielrennen op de baan de Amsterdam : - achtervolging per ploeg liefhebbers ; - snelheid beroepsrenners — 19.45 : Naar de maan, tekenfilmpje van Françoise De Mol — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Wereldkampioenschappen wielrennen op de baan te Amsterdam. Finale van de snelheidswedstrijden voor beroepsrenners — 21.00: Een stukje voor jezelf — 22.05 : Medium — 22.35 : TV-nieuws — Rond 22.45 tot 23.25 : Wereldkampioenschappen wielrennen op de baan te Amsterdam : - achtervolging per ploeg liefhebbers; - stayers beroepsrenners.

WOENSDAG 30 AUGUSTUS

19.30 : Televisum — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Speelfilm : Teresa. Drama van Fred Zinneman met Pier Angeli en John Ericson — 22.00 : Gastprogramma. Het vrije woord : Lekenmoraal en -filosofie — 22.30 : TV-nieuws.

DONDERDAG 31 AUGUSTUS

19.30 : Jonger dan je denkt — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Dr. Kildare. 8e afl. : De beste jaren van het leven (deel 2) — 20.45 : De keizer van Alexanderplatz. Verfilmd tv-spel van Eric Ode — 22.15 : Wie is wie bij de jonge Belgische filmers ? Vanavond : De gebroeders Collet en Pierre Drouot — 22.50 : TV-nieuws.

VRIJDAG 1 SEPTEMBER

19.30 : Jeugd zonder grenzen — 19.45 : Zoeklicht — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.20 : Speelfilm : Zondagoplichters. Komedie van Mario Zampi met George Cole, Brenda de Banzie en Terry Thomas — 21.40 : Het voorlaatste bedrijf — 22.40 : TV-nieuws.

Onze selektie

ZATERDAG 26 AUGUSTUS

14 u 30 : BRUSSEL NED.
Wielerkampioenschappen wielrennen op de baan te Amsterdam.

20 u 15 : BRUSSEL NED.
Groot gala van de fonoplaat.

20 u 30 : BRUSSEL FR.
Mariage incognito (Film van Georges Stevens).

ZONDAG 27 AUGUSTUS

20 u 40 : BRUSSEL NED.
Avonturenfilms van vroeger en nu (Grenzeloze horizonten).

21 u 40 : BRUSSEL FR.
De zee veroveren.

MAANDAG 28 AUGUSTUS

21 u 15 : BRUSSEL NED.
Paul Getty, de eenzame miljardair.

DINSDAG 29 AUGUSTUS

21 u 00 : BRUSSEL NED.
Een stukje van jezelf (Thriller).

21 u 00 : BRUSSEL FR.
Variété : Piste (Internationaal circusprogramma).

WOENSDAG 30 AUGUSTUS

20 u 20 : BRUSSEL NED.
Térésa (Speelfilm met Pier Angeli).

21 u 00 : BRUSSEL FR.
Variete : Le parapluie des vedettes.

DONDERDAG 31 AUGUSTUS

20 u 45 : BRUSSEL NED.
De keizer van Alexanderplatz.

VRIJDAG 1 SEPTEMBER

20 u 20 : BRUSSEL NED.
Zondagoplichters (Speelfilm).

20 u 30 : FRANKRIJK I
Cinq colonnes a la une (Informatie en aktualiteiten).

SCHUIMRUBBERMATRASSEN
met
Gebreveteerde
bedekkingslagen
RESSORTMATRASSEN
(Brevet : 529738)
met
Gebreveteerde karkassen

fabrieken
"STAR"
(Brevet : 512767)
TE ZELE (O.-VL.)
GEWATTEERDE BEDSPREIEN
WOLLEN DEKENS
Tel. (052) 44641 en 44642.
Indien U geen verkoper in uw omtrek kent, stuur ons een kaartje en we de dichtst bijgelegen verzenden U het adres van koper Star Zele.

LB 105

Hotel Ruitershof
BREDENE AAN ZEE
Kapellestraat 153 · Tel (059)76936
★
Voor een
IDEALE VAKANTIE
★
Vol pension en restaurant
à la carte
Een huisprospekt wordt
op verzoek toegestuurd

DORTMUNDER THIER BRAU HOVEN

Al de grote gekende Duitse en Belgische orkesten zullen er zorgen voor de stemming. In al onze lokalen is er altijd : originele Breugellaanse stemming · deftige leute en plezier · goede bediening · beste dranken goed en niet duur.
N.B. Al onze zalen zijn gans de winter ter beschikking voor Bals · Banketten · Vergaderingen, enz...

— LEUVEN : 1.000 plaatsen.
— AALST : 1.000 plaatsen.
— HULSTE - KORTRIJK : 1.000 pl.
— ANTWERPEN : 700 plaatsen.

DORTMUNDER THIER BRAU

IMPORT ABTS
Tiensesteenweg 122, Korbeek-Lo
Tel. : (016) 463.11.

Voortverkopers worden gevraagd voor :
— Dortmunder Thier.
— Tonisteiner Sprudel.
— Rijnwijnen St JACOBS-KELLEREI Gau-Algesheim.

DORTMUNDER THIER BRAU

koopt — bouwt en huurt cafés in gans het land. — Medewerkers worden gevraagd.

LB 103

WENTELPOORT
type ALUGA

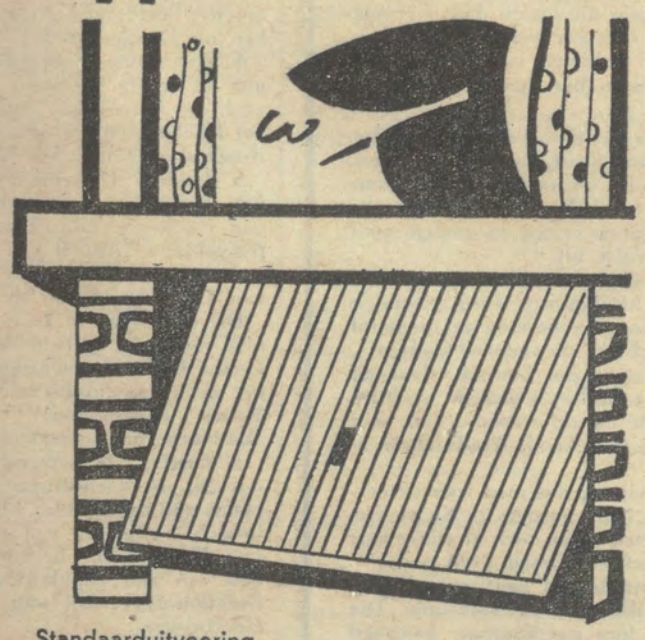

Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting in gephosfateerde staalplaat.
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.

BREVET 23098

JEURCLOO
A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN
ZONHOVEN
Weierstraat, 2 — Tel. 011/132.31 & 132.36

LB 106

JAZZ JAMBOREE 23-24.9.1967 AALST

EEN GREEP UIT HET PROGRAMMA :

— DUTCH SWING COLLEGE BAND ;
— THE NEW SADI QUARTTET ;
— COTTON CITY BAND ;
— TRIO AL JONES ;
— THE FREE SOUND COMMUNITY SINGERS ;
— MARC GOFF, USA ;
— POL BESS en THE BELGIAN RITME COMBO ;
— PHIL RAPHAEL, USA ;
— KWINTET ALBRIC FRANK ;
— JEGGPAP NEW ORLEANS JAZZ BAND ;
— VERSCHILLENDE VERRASSINGSVEDETTEN.

JAZZ JAMBOREE wordt ingericht ten bate van LEVENSVREUGDE en staat onder de bescherming van ROTARY CLUB, LIONS CLUB en RONDE TAFEL. JAZZ JAMBOREE gaat door met de steun van de stad Aalst, PALL MALL EXPORT, ETRIMO en NOORDSTARFONDS, kulturele stichting van de vlaamse verzekeringsmaatschappij DE NOORDSTAR EN BOERHAAVE, Groot Brittaniëlaan 47, Gent.

Managers : Jan Caudron en Willem Marnix De Vidts,
Vrijheidstraat, Aalst.

KOOP

BIJ ONZE ADVERTEERDERS

Grote keus :
GLAZEN en MONTUREN,
Gratis voor verzekerden.
Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optieker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(Let a.u.b. op het huisnummer !)
Telefoon : 35.86.62
10 % korting op vertoon dezer.

LB 102

HYPOTEKEN
1ste - 2de en 3de RANG
TOT 100% DER WAARDE VAN 5 TOT 30 JAAR
BEROEPSKREDIETEN voor ZELFSTANDIGEN
UITBR. ZAAK - AANKOOP MAT. - STOCK enz.
MEVEKAN
Ter Rivierenlaan, 57 Deurne-C.
• WIJ KOMEN THUIS • TEL. 03/35.19.71 • 01/531.53

U wordt thuis gratis en zonder verplichting afgehaald

Wildecoratie

Telefoon (03)75.18.79 wooninrichting

meubelen — 10 %
vloerbekleding
zonneblinden luxaflex
vouwdeuren

INLICHTINGEN : GANZENMEERSTRAAT 30, RUPELMONDE

PERS spiegel

Het begint met de Graaf van Vlaanderen, of liever « les contes et comptes du Comte de Flandre », dan gaat het verder over de bedevaart van Vlaanderen (daar was Graaf Karel niet) en het eindigt met de beul van Vlaanderen, Omer, die in een vraaggesprek met Spécial weer eens gezegd heeft dat hij er eens zal mee gedaan maken.

VOLKSGAZET

Op zijn ziekbed heeft Jos Van Eynde zich blijkbaar bezonnen op de bazisbeginselen van het eertijdse socialisme Hij heeft in die bezinning zowaar de oude republikeinse idealen over zich voelen vaardig worden. In elk geval wat hij schrijft over het nummer dat de roemrijke ex-regentse Karel opvoert kan door elk zinnig mens onderschreven worden die niet lijdt aan illustratieboekjes-verheerlijking van koningen, prinskens en prinseskens.

« Doch het is even vanzelfsprekend dat deze tribulaties het aanzien van de monarchie, als instelling, niet verhogen.

De openbare mening is er fel door geschokt.

Maar de man in de straat stelt zich de vraag : als onder de drie kinderen van wijlen koning Albert en koningin Elisabeth de jongste zoon naar eigen bewering, voor 375 miljoen kan worden opgelicht, wat moet dan wel het bezit zijn van de anderen ?

Men spreekt van miljarden. Vermits elkeen weet dat het geslacht Saksen-Coburg-Gotha precies niet van Cresus afstamt, hoort men het befaamde woord van Jerôme Bonaparte citeren dat goud (voor vorsten en prinsen méér dan voor wie ook !) in laatste instantie het zweet van de arme en het bloed van de moedige is.

Er is echter méér.

Van een « prins van den bloede », die aan het hoofd van het land stond in een moeilijke periode en trouwens in bepaalde omstandigheden ook koning had kunnen worden, wordt thans openlijk, in pers en radio, zowel in België als in het buitenland, beweerd dat hij 1) een lasteraar is, wiens verontschuldigingen of veroordeling men gaat eisen; 2) reusachtige schulden heeft; 3) duizelingwekkende bedragen verkwistte; 4) zijn fortuin naar het buitenland deed verhuizen om zijn fiskale verplichtingen jegens de Belgische schatkist te verminderen.

Er is eens geschreven dat vorsten en prinsen het ongeluk (en het ongelijk !) hebben onoplettende leerlingen te zijn, dan wanneer de geschiedenis nochtans uitmuntende lessen geeft.

Bij ons zou men al lang, in de diverse paleizen en prinselijke villa's, moeten geleerd hebben dat de monarchie, om voort te bestaan en om meer bepaaldelijk in België het bindmiddel te blijven dat zij in een zo veelvuldig verdeeld en verscheurd land kan zijn, een andere levensstijl moet aannemen dan deze die bij vele gelegenheden onthuld werd... en deze keer op de meest onbehaaglijke wijze.

De rijkdom in het nietsdoen, de afzondering van het volk, het ontbreken van welkdanige nuttige funktie, zijn doorslechte raadslieden in een tijd waarin sommigen durven voorspellen dat er weldra geen andere koningen meer zullen bestaan dan de vier heren van het kaartspel !

Indien deze vaststelling niets meer kan verhelpen aan het gedrag van de ooms, dat men er dan tenminste rekening mee houde voor de neefjes. »

HET VOLK

Stemt bijna onverholen in met de Volksgazet. En als regeringskrant geeft het aan de « opposition of his majesty » de duidelijke wenk « Vlam er maar op los jongens ». Het zou bij deze gelegenheid wel goed van pas komen in hoever die Saksen-Koburgse paradepaarden op vlak van fiskus en dergelijke civieke plichten niet mee van « de eerste in-civieken » van het land zijn.

« De socialistische « Volksgazet » is van mening dat rond het geval-Prins Karel een aantal vragen rijzen die de regering zal moeten beantwoorden. Zo bv. deze — die door een lezer van Het Volk in een brief aan ons blad reeds werd gesteld — nl. : is de Prins in regel met de Belgische fiskus ? Op welke gronden heeft de regering er dit jaar in toegestemd de Prins opnieuw zijn dotatie van vier miljoen per jaar uit te keren, dotatie die de Prins destijds had verzaakt ? Is het geloofwaardig dat de Prins in geldverlegenheid zou zitten, als wanneer hem, nog niet te lang geleden, de nalatenschap van zijn moeder wijlen koningin Elizabeth is ten deel gevallen, nalatenschap die zeer aanzienlijk schijnt geweest te zijn ?

Wij hebben de indruk dat de socialistische oppositie, gebeurlijk door een parlementaire ondervraging zal trachten de regering met deze zaak in verlegenheid te brengen.

Het is — de koningskwestie terzijde gelaten — zeer ongewoon dat in het Parlement geïnterpelleerd wordt over de gedragingen van een koninklijke prins. De leden van het Koninklijk Huis kunnen, volgens de Grondwet, niet voor het gerecht worden gedaagd. Blijkens de klacht door Prins Karel neergelegd kunnen zij echter wel zelf — als aanklager — op het Belgisch gerecht beroep doen. Er schuilt daar ergens een tegenstrijdigheid, zou men zeggen.

Een interpellatie is evenwel geen gerechtelijke daad. Het Parlement heeft het recht de regering te ondervragen over alle zaken waar het belang van de Belgische Staat mee gemoeid is. Een fiskale aangelegenheid is ongetwijfeld een staatszaak die het Parlement rechtstreeks aangaat. Wij vrezen bijgevolg dat een gebeurlijke socialistische interpellatie betreffende de dotatie van prins Karel en zijn fiskale toestand bezwaarlijk als onontvankelijk zou kunnen afgewimpeld worden. »

DE GAZET VAN ANTWERPEN

Vertrekkend van het onbegrip van de franstalige kranten tegenover dergelijke manifestatie als de IJzerbedevaart peilt de Gazet die geest, die breed, sereen maar radikaal de jaarlijkse bezinningsdag blijft van « een jong Volk » in het oude Europa. « Het valt mij ieder jaar op, hoe vriendelijk en goed geluimd die duizenden mensen hier zijn » zegde mij zondag nog een van onze volksvertegenwoordigers.

« Wie Vlaanderen kent, begrijpt dit alles, verwacht zoiets van de IJzerbedevaarten en weet dat dit de ware geest van Vlaanderen is. Wie Vlaanderen niet kent, snapt er geen snars van. Die verwacht eerder oprispingen van haat en verbittering. Daar zijn redenen toe, want de Vlaamse frontsoldaten hebben een hondenleven gehad. Hun Vlaamse aktie werd bestreden en bestraft, hun grafzerken werden vernield en toen Vlaanderen als eerherstel een IJzertoren bouwde, werd die later gedynamiteerd.

In plaats van haat en verbittering te zaaien, heeft Vlaanderen een nieuwe toren gebouwd, groter en machtiger dan de eerste, en werd met puin van de gedynamiteerde een poort gemetseld, met het woord « Pax » er bovenop.

De IJzerbedevaarten zijn de trouwe weergave van de ware geest van ons volk. Dit is jeugdig en levenskrachtig, leeft in het realistische heden, met de ogen gericht op de toekomst en niet op het verleden. Daarom is het dat de IJzerbedevaarten steeds meer jongeren aantrekken en daarom is het ook dat de strijd van dit volk moet leiden naar de realizatie van onze idealen. Het is de strijd van een volk met toekomst. »

DE STANDAARD

Was het enige blad dat de woorden aanhaalde van Rik Borginon die de vlaamse politiekers wenste, dat het de zwartste dag voor hun politieke loopbaan zou zijn als ze het ooit zouden wagen, de plannen voor ontsluiting van heel Brabant voor de franstalige sektie te Leuven goed te keuren Dit blad stond in zijn beschouwingen ook lang stil bij de federalistische verklaring van Borginon.

« Bezieling is ook uitgegaan van de toespraak van meester Borginon. Helder en zonder nodeloze patos heeft hij de teleurstellingen en de hoop der Vlamingen in het afgelopen jaar afgetekend De oogst was schraal, hetgeen niet werd verwezenlijkt een heel program : politieke amnestie voor de vele bannelingen, meer aandacht voor Vlaanderens achtergebleven gebieden, vooral nu recente sluitingen de broosheid van sommige nijverheidstakken heeft blootgelegd, overheveling van Leuven-Frans naar Wallonië en niet naar Brussel waar het de verfransende invloed in de hoofdstad nog zou versterken, verdubbeling van de Vrije universiteit van Brussel.

Spreker trok hieruit het besluit dat zonder werkelijke autonomie — of men dat federalisme heet of hoe anders ook — Vlaanderen geen zekerheid bekomt. Waarop wachten de voorstanders van de werkelijke decentralizatie (d.w.z. gedecentralizeerde gebieden met eigen beslissings- en uitvoerende macht) om te bewijzen dat het federalisme overbodig is ? riep hij uit.

Hij legde de vinger op de wonde. De diagnose is eensluidend : dit land met zijn twee gemeenschappen dient anders bestuurd te worden. Door federalisme, zeggen de enen. Door administratieve en ekonomische decentralizatie en kultuurautonomie, zeiden de traditionele partijen op hun ronde-tafelkonferentie. Maar het een noch het ander kwam een stap dichter bij de verwezenlijking. Zelfs maatregelen die niet door de sluis van de grondwetsherziening moeten, slapen in de ministeriële laden. »

DE NIEUWE GAZET

De « intellektuele » uitgave van het Laatste Nieuws is half akkoord met de amnestie-eis van Borginon voor de vlaamse politieke getroffenen.

Het blad kent blijkbaar weinig van de echte betekenis van amnestie als het dit zou willen afhankelijk maken van een soort publieke schuldbelijdenis. Wies Moens schuldig aan wat, mijne heren ?

Waar is de tijd dat het liberaal Laatste Nieuws in de jaren twintig mee ijverde voor de algemene amnestie voor de aktivisten ?

« Er zal wel niemand, zijn, om niet te oordelen met Borginon (zelf een symbool dat ons land niet zo onverzettelijk is) dat de repressie lang genoeg geduurd heeft. Maar toch blijft het nog altijd een feit, dat geen van hen die op politiek vlak gedoold hebben, ooit maar één ogenblik hun falen hebben toegegeven. Ze eisen wel — en men kan menen terecht de vergevingsgezindheid, maar ze hebben van hun kant nooit één stap gedaan.

Zo zijn we dan van oordeel, dat al evenzeer van de éne kant als van de andere kant, er niet alleen een streven moet bestaan naar vrede, waarvan we door het gemis eraan tenvolle de betekenis hebben leren beseffen, maar ook van verdraagzaamheid.

Er zal in ons land méér kans bestaan op regeling van vele nog hangende kwesties, wat de belangen van de Vlamingen aangaat, als die verdraagzaamheid een feit zal worden. Vanuit de allerhoogste instanties van de katholieke wereld is sedert paus Johannes XXIII vooral het voorbeeld van die verzoening en verdraagzaamheid gekomen. Het is wel een denkbeeld, dat samengeknoopt kan worden met de toren van Diksmuide, de toren die men zopas in het heerlijke teken van de vrede heeft gesteld »

LE SOIR

De Brusselse Soir steekt de oude vuile voelhorentjes nog maar eens boven. Het was trouwens het blad met het meest venijnige verslag. Libre Belgique, Vooruit en Volksgazet hebben op dat vlak de oude geborneerdheid wel wat afgelegd.

« De flamingantische kopstukken gaan te keer tegen de « waarnemers » — waarbij ze rekenen de niet leenplichtige journalisten — die geen oog hebben voor de golf van levenskracht die de vlaamse beweging doorstroomt. Met het verwijt dat deze waarnemers aan de rand staan van de geest die hen beheerst die naar Diksmuide gaan. Maar die golf van levenskracht heeft die zich niet op een zeer speciale manier getoond in redevoeringen zelfs tijdens de oorlog uitgesproken aan de voet van de toren, die in 1946 werd gedinamiteerd. »

LA LIBRE BELGIQUE

Enkele randbemerkingen moeten we de zagetante van de familie toch laten maken. Herkent ge haar stijl ?

« Als, zoals « Het Volk » schrijft, de Vlamingen houden van « romantisme met een laagje mystiek er overgoten », hebben de IJzerbedevaarders zondag hun gading gekregen. De manifestatie die nu en dan overging in grote lyrische betogen over het verleden, het heden en de toekomst van Vlaanderen, baadde inderdaad in het meest zuivere romantisme.

Nochtans waren er minder slogans, minder lawaai, minder vurigheid dan vorige jaren. De bedevaart neemt alsmaar meer de vorm aan van een spektakel. Men probeert het oog en het oor te winnen en straks nodigt men misschien wel Béjart uit.

Natuurlijk was de enige officiële toespraak, die in naam van het komitee werd gehouden door de h. Borginon — hebben ze niemand anders ? — gewijd aan de vlaamse « eisen », zoals de ontruiming van Leuven door de franstaligen, de garanties tegen de verfransing van Brabant en de subsidies die aan Wallonië worden toegekend. Traditionele liturgie.

Onderstrepen wij nog dat men voor de eerste keer sinds de bedevaarders te Kaaskerke samenkomen — wat ze nu toch al vijftig jaar doen — Frans heeft gesproken. »

Die van Diksmuide dat gaat nog. Groter deugnieten zijn die van de Volksunie. Die hebben het met hun partijbestuur gewaagd zich uit te spreken tegen de koehandel tussen ULB en Leuvense UCL. Waarom doet de Volksunie dat ? vraagt de Libre. « Om de godsdienst kapot te maken » !

« Wij stellen eenvoudig vast dat de Volksunie zich eens te meer uitdrukt als een heftig tegenstanders van het katoliek hoger onderwijs in Vlaanderen. Indien men zijn eisen tegemoet kwam zou de Vlaamse sektie van de leuvense universiteit spoedig verpletterd worden door de konkurrentie van de « pluralistische » universiteit te Antwerpen en van de hollands-vlaamse universiteit te Hasselt die zich zouden voegen bij Gent en bij de vlaamse sektie van de brusselse univ. Zo leidt dus dit onvoorwaardelijk nationalisme van de Volksunie tot misprijzen en negatie van de kristelijke belangen. Dat is onvermijdelijk : de uitspattingsn van het nationalisme komen altijd in botsing met de belangen en de leer van de Kerk. »

SPECIAL

« Weg met de taalproblemen en die van de verhouding tussen de gemeenschappen « betitelt dit brussels-kongolees weekblad zijn vraaggesprek met Omer Van Audenhove. Hij zegt :

« Wij gaan einde september en begin oktober een zeer groot en zeer belangrijk kongres houden. Het doel hiervan is te zien, hoe we op een definitieve wijze de strijd, die ons al te lang verdeelde zullen doen verdwijnen en te zien op welke bazis men een nieuw en verenigd België kan bouwen.

Wij zullen op dit kongres beslissingen nemen van een buitengewoon belang voor mijn partij en vooral voor het land.

Wij zullen eens te meer aantonen hoe het federalisme een waanbeeld is en dat dit slechts kan leiden tot afscheiding en verdeling.

Ik ben zeker dat op dit kongres eens te meer zal aangetoond worden dat de virus van de verdeeldheid mijn partij niet bereikt heeft. »

We zullen zien Omer. Uw LVV heeft reeds voorspeld dat er bij het bekendmaken van uw super-Beulemansplannen een schaterlach in Vlaanderen zal opgaan.

WALTER LUYTEN.

V.T.B. IN SEPTEMBER

De Vlaamse Toeristenbond nodigt zijn 127.000 leden en alle bewuste Vlamingen uit tot de volgende plechtigheden in september :

1. Zaterdag, 2 september, te 16 uur, in de Hendrik de Braekeleerstudio, St. Jakobsmarkt 45, Antwerpen, opening van een merkwaardige Vikt. Delheztentoonstelling, ter ere van de grote vlaamse xylograaf, die sinds meer dan 35 jaar aan een argentijnse rijksuniversiteit doceert.

2. Zondag, 3 september, te 11 uur 15, in de kerk van de Heilige Geest, te Antwerpen, zieledienst voor de heer Louis Meyvis, hoofdbestuurslidkommissaris van de bond.

3. Zondag, 10 september, te 12 uur 15, onthulling van een gedenkplaat aan het woon- en sterfhuis van Lodewijk Dosfel te Dendermonde; beeldhouwer : Jos de Recker, uit Dendermonde.

4. Donderdag, 4 september, te 20 uur 30, in de Koningin Elisabethzaal, te Antwerpen, koncert door het Philharmonisch orkest van Los Angeles, enig optreden in ons land.

5. Zondag, 17 september, te 10 uur 30, in het Kultureel Centrum van Mechelen, bezoek aan de retrospektieve Gustaaf van de Woestynetentoonstelling, onder de leiding van Dr. Edgard van de Velde.

Diezelfde dag, te 16 uur, onthulling van een gebeitelde Vlaamse Leeuw boven de toegangspoort van het slot (thans abdij) te Male, Sint-Kruis; beeldhouwer : Maurits Witdouck, uit Lovendegem.

6. Zondag, 24 september, te 11 uur 30, te Gentbrugge, geboorteplaats van toondichter Emiel Hullebroeck, onthulling van een Tineke van Heulebeeld, herinnerend aan een van zijn populairste liederen; beeldhouwer : Luc van Parijs, uit Gentbrugge.

NU MEER DAN OOIT !

TANKT BECO

steeds en altijd : BECO : kwaliteitsbenzine en gasolie !
Maak Uw bestelling vanaf 1.000 l. gas- en stookolie over op ons adres : **Beco, Krijgsbaan 236, Zwijndrecht.**
Telefoon : 03/52.81.73 — 32.02.10.

DOE HET NU ! TANKT NU ! WIJ REKENEN OP U !

bewegingsWIJzer

ANTWERPEN

Antwerpen-Stad

KOLPORTAGES

De eerstvolgende kolportage met het blad « Wij », vergezeld door radio-wagen, gaat door op zondagmorgend 24 sept. op het gebied Luchtbal. Start om 10 uur 30 stipt aan de hoek van de Noorderlaan en de Manchesterlaan. Voor de deelnemers uit de stad vertrek om 10 uur lokaal Tijl, St. Jansplein 22. De kolportage is vroegtijdig genoeg aangekondigd zodat iedereen zijn maatregelen treffen kan om op die zondagmorgen aanwezig te zijn.

DIENSTBETOON

Het sekretariaat is er om u te helpen. Men hoeft daarvoor geen lid te zijn. Maak gebruik van de diensten. Het sekretariaat is open op de volgende dagen en uren : maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag van 12 uur 30 tot 16 uur 30, donderdag tot 19 uur, zaterdag en zondag gesloten.

Tel. 32.81.01 (Coddé).

STEUN

De volgende maanden zal onze propaganda op volle toeren kunnen draaien indien u helpt. Stuur om de maand een kleine bijdrage onder ondoorzichtig omslag naar het sekretariaat V.U.-afd. Antwerpen Stad, Oude Koornmarkt 28, Antw. Indien u onze afdelingswerking echt wil verrassen met een éénmalige grote bijdrage, loop dan eens even binnen Er kan steeds gestort worden op het postrekening nummer van onze schatbewaarder : slechts vermelden Bergers G., St. Jansvliet 19, Antwerpen I, postrek. nr. 61.75.11.

LEDENSLAG

Ook tijdens de vakantieperiode ging de ledenslag verder. 140 nieuwe leden op enkele maanden tijd. Gaat u akkoord met de doelstellingen van de V.U. sluit dan aan. Er worden u hoegenaamd geen verplichtingen opgelegd. Waar u ook woont in of buiten de stad stuur ons onder gesloten omslag het aansluitingsbedrag 50 fr. Vermeldt naam, voornaam, adres en geboortedatum. De voorlopige lidkaart wordt u dadelijk toegezonden.

TERUG AAN DE SLAG

Bij het verschijnen van dit nummer zullen de meeste vakantiegangers reeds terug aan het werk zijn. Voor ons is dan ook de tijd aangebroken om met meer ijver dan ooit aan de slag te gaan.

Toont U uw lidmaatschap waardig door de inzet van uw krachten uw overtuiging, uw vastberadenheid. Geeft gehoor aan ieder oproep van ons bestuur opdat wij verder zouden oprukken naar de uiteindelijke overwinning.

Denkt aan hen die leden en vooral aan hen die stierven voor Vlaanderen; zij gaven alles, wij zo weinig.

Bij de aanvang van de nieuwe aktie-periode past het dan ook ons even te bezinnen op hetgeen wij deden en daaruit de nodige overtuiging te putten om beter te doen.

F. DEPREZ-HERDENKING

Wij herinneren er nogmaals aan dat door V.O.S. Antwerpen een Firmin Deprez-herdenking ingericht wordt op zaterdag 9 september om halfdrie in het « Antwerps Koffiehuis », Van Straelenstraat 6. Gelegenheidstoespraak door Ward Hermans.

Iedereen is hartelijk welkom.

Rupelstreek

LEEUWENRALLY

Zondag 17 september richt de V.U.-Rupelstreek een « Leeuwenrally » in.

Eerste prijs een T.V.-toestel, waarde 15.000 fr. Voor meer dan 50.000 fr. prijzen te winnen !

Alle V.U.-afdelingen die vooraf minimum 3 wagens laten inschrijven, kunnen mededingen naar de wisselbeker Mr. Frans Van der Elst.

Inschrijving tot 14 september mits storting van 250 fr. per deelnemende wagen op postrekening nr 143009 van mevr. D. Decreton, Boom.

Na 14 september 275 fr.

(In de prijs is een koude schotel als middagmaal voor de chauffeur inbegrepen, mede-inzittenden kunnen eveneens een koude schotel bestellen tegen 60 fr.).

Vertrek te Boom Grote Markt om 9 uur 30.

Startnummers vooraf af te halen in het lokaal « Lux », Antwerpsestraat 13, Boom.

Voor alle verdere inlichtingen tel. : 03-78.02.99.

Merksem

VL. KRING GROENINGHE TENTOONSTELLING EN WANDELVOORDRACHTEN

Vergeet niet tijdens de kermisdagen een bezoek te brengen aan de tentoonstelling « Ik heb een Hobby » ingericht door de Vlaamse Kring Groeninghe. In de lokalen van de Gem. Meisjesschool, Borrewaterstraat 70. Een gedeelte van deze tentoonstelling staat in het teken van « Merksem 750 jaar ».

Er zijn twee wandelvoordrachten, de eerste morgen zondag 27 augustus te 16 uur, door de heer H. Van Gijsel, de tweede op maandag 28 augustus, te 20 uur door de h. Leo Michielsen.

De tentoonstelling is open zondag van 10 tot 21 uur. De andere dagen, zaterdag, maandag en dinsdag 26, 28 en 29 augustus van 15 tot 21 uur.

KERMISBAL

Zaterdag, 2 september van 20 uur af kermisbal in Tijl, aangeboden door de Nieuwe Waterploeg aan al de vrienden van Tijl en van de Volksunie. Inkom vrij.

BRABANT

Leuven

VRIJWILLIGERS GEVRAAGD

Voor de toeristische zoektocht wordt in het lokaal Cristal te Leuven gewerkt op vrijdag 1 september te 20 uur : folders plooien, adressen schrijven, enz. Vele handen maken het (vele) werk licht

Talrijke opkomst dringend gewenst !

Eunropa en Taalonderwijs

« The applied linguistics foundation (Talf) — stichting voor toegepaste taalwetenschap richt op vrijdag 8-9-67 een werkvergadering in te Aardenburg in het Van Eeghenhuis, Herendreef 67, te 14 uur 30, spreker : Mr. L.B. van Ommen.

Onderwerp : raad van Europa en taalonderwijs.

Deelnemers kunnen naam en adres opgeven en desgewenst nadere inlichtingen en dokumentatie krijgen bij het Sekretariaat van het V.V.A., Em. Jacqmainlaan 126, Brussel 1, tel. 18.68.20 (8-12 uur). Inschrijven voor 5-8-67.

OOST-VLAANDEREN

Aalst

KAMERADENBAL

Op zaterdag 7.10.1967, kameradenbal van het Sint Maartensfonds gewest Aalst in de zaal van de heer Gilbos, te Herdersem. Alle leden en hun familie, vrienden en sympatizanten worden uitgenodigd. Aanvang 21 uur.

WEST-VLAANDEREN

Brugge

GEZELLIG SAMENZIJN

In « Breydelhof » had zondagavond na de IJzerbedevaart een gezellig samenzijn plaats. Reeds van 5 uur 's namiddags stroomden de gasten toe, en werd tot middernacht door mekaar opvolgende groepen bezoekers gezongen op de tonen van een harmonika. Opvallend was hoeveel terugkerende 0Jzerbedevaarders uit het binnenland even kwamen meezingen, meedrinken en mee-eten. Brugge is trouwens een vaste pleisterplaats voor vele Diksmuide-bedevaarders. Leden van het Veremanskoor zorgden voor onverwachte en gesmaakte intermezzi.

Ons vlaams huis « Breydelhof » zal onder de nieuwe uitbaters zeker uitgroeien tot een druk bezocht en gezellig vlaams centrum.

Menen

LEDENWERVING

Personen uit Menen, Moorsele en Rekkem, die wensen lid te worden, sturen naam, voornaam, adres, geboortedatum en een bankbiljet van 50 fr. naar : A. Leenknecht, Wahisstr. 70, Menen. Men kan ook storten of overschrijven op PR 875688, A. Leenknecht, Menen.

Studenten betalen 30 fr.; bijleden 20 fr. Enkele dagen later ontvangt U uw lidmaatschapskaart.

SOCIAAL DIENSTBETOON

Voor sociaal en fiskaal dienstbetoon, wende men zich bij dhr. A. Deprez, Schansstr. 24. Tel. 52456. Inlichtingen over het ziekenfonds Flandria bekomt U op het sekretariaat, Wahisstr. 70. Tel. 52444.

STEUN...

...de afdeling Menen Zo steunt U u zelf, uw familie, uw volk en helpt u mede aan de opbouw van een bloeiende afdeling.

Stort uw bijdrage op PR 875688 van A. Leenknecht, Menen of stuur een briefje van 20 fr., Wahisstr. 70 Menen. Hartelijk dank.

LEZEN EN LATEN LEZEN

Sommige belangstellenden krijgen het maandblad « Kijk Nieuw » niet. Bewijs ons, u zelf en uw vrienden een dienst : geef «Kijk Nieuw» na lezing door aan vrienden of deel ons hun adres mee.

Danke hoor !

Oostende

ZO VERMUIZELT MEN BEDIENDEN

Het Gewestelijk Verbond der kristelijke vakverenigingen van het arrondissement Oostende - Veurne-Diksmuide stuurde een rondschrijven aan zijn leden voor deelname aan een schiftingsexamen voor bedienden. Daarin wordt het programma van dit examen medegedeeld w.o. « vertaling ». Het gaat hier om het omzetten van een nederlandse tekst in het Frans en omgekeerd. Op welke grond, zo vragen we ons af, wordt de kennis van het Frans vereist in de administratie van een vakvereniging, die haar aktiviteit ontplooit in een eentalig vlaams arrondissement. Tenzij men eens te meer vlaamse mensen een knechtenrol wil opdringen ten behoeve van ééntalige Walen. Ziedaar hoe de grote flamingantische bonzen uit de kristelijke vakbeweging zoals de pretentieuze Dries Claeys, Jef Van Langenhove en konsoorten, meehelpen om onze bedienden ten eeuwigen dage de vernederende rol van « vertaler », « adjunkt », en « onderdanige knecht » van hun eentalig franse meesters willen opdringen, wat deze bonzen niet belet bij iedere gelegenheid hooghartig te zeggen, dat ze van ons geen lessen in vlaamsgezindheid of bewustzijn hebben te ontvangen. « Demokratische gelijkberechtiging » op zijn CVP-ees, «schild en zwaard van Vlaanderen»-partij in teorie, Hertoginne-afdalers uit profitariaat in de praktijk.

Triestige farceurs !

Vlaamse Klub Kust

Na het inrichten van de suksesrijke tentoonstelling « religieuze tematiek van Ensor tot nu » (met de Kruisweg van Servaes) en van het programma « Jeugdgroep FRO » in het Oostendse Kursaal, op 20 augustus, zet de Vlaamse Klub Kust haar aktiviteiten onverpoosd verder.

Zo richtte zij o.a. in de toneelvoorstelling Thyestes van Hugo Claus (naar een stuk van Seneca) door « Toneel Vandaag » met o.m. Alex Van Royen en Rudi Van Vlaenderen.

Noteer nu reeds een andere datum : 14 oktober : avondfeest « Ons hoort het Noordzeestrand » !

Herdenkingskomitee P. Callewaert - J. Vervinckt

Uit de herdenkingsplechtigheid van het afsterven van pater J. Callewaert en pater L. Vervinckt, vorig jaar ingericht te Mariakerke is een komitee tot stand gekomen dat zal ijveren om het verder levendig houden van de nagedachtenis van deze reuzen uit het vlaamse volk. Dit komitee omvat o.m. volgende leden : voorzitter ir. A. Monthaye uit Hove, E.P. Aernoudts, mevrouw Van Wassenhoven - De Cant, senator professor dr. Elaut, dr. St. Hosten, dr. St. Devloo, de hh. Jozef Van Overstraeten, algemeen voorzitter VTB - VAB, G. Beuselinck, algemeen voorzitter Davidsfonds en J. Vervinckt.

Enkele initiatieven werden reeds besproken en uitgewerkt. Dit jaar zal een herdenkingsmis worden opgedragen hier te Mariakerke om 11 uur 45 op zondag 19 november. De gelegenheidstoespraak aan het graf zal worden gehouden door de h. J. Van Overstraeten.

Roeselare - Tielt

FEEST- EN WERKAGENDA

27 augustus : arrondissementele uitstap naar Knokke-Zwin. Inlichtingen bij Herman Verslype, tel. 051-40054, Tielt.

6 september : arrondissementele kolportage te Roeselare. Allen op post. Inlichtingen bij Gerard Demeester, tel. 051-24877, Roeselare.

ZOEKERTJES

Alleenstaande heer, goede referenties van vooraanstaande priesters en kloosterlingen zoekt betrekking als huisknecht bij priester, dokter of andere intellektuele personen. Op de hoogte van keuken, alle huiswerk en moestuin, zaterdag en zondag vrij. Schrijven bur. blad onder letter T 166.

Weduwe 44 j. met 3 minderjarige kinderen, verkoopster, fijngevoelig, zoekt kennismaking voor huwelijk met vriendelijke, fijnzinnige man, 44 tot 55 j., niet rijk maar iets intellektueel, vlaamsgezind. Schr. blad T 163.

Vlaming te Brussel, eertijds bloedgever bij het leger, is bereid kosteloos bloed te geven aan vlaamse instelling. Bloedgroep O-negatief. T 167.

Ik stel mij gratis ter beschikking voor alle Vlamingen die zich wensen te vestigen in of rond Brussel, als voor het huren of aankopen van bouwgronden, appartementen, huizen, villas, enz. Voor inlichtingen tel. 229515 - T 150.

Door uitstel van een toegezegde grote aanneming zoek ik werk voor sept., okt., nov. 67. Patroon plus 1 of 2 helpers. Alle verwarmingsinstallaties, kolen, stookolie, gas, elektriciteit bij partikulieren of in onderaanneming. Adres blad letters T. 164.

Gezocht te Leuven bij overtuigde Vlaming kamer met toezicht voor 18 j. meisje. Tel. 04-524564 T 165.

Een goede betrekking vindt u bij de kosteloze plaatsingsdienst van de Erasmusschool :
Aalst, Priester Daensplein 2.
Brugge, Gulden Vlieslaan 26.
Leuven, Bondgenotenlaan 84.
Mechelen, Lange Ridderstraat 36.
T. 170.

Haarkapper-heren en damen, Brussel, patroon alléén, vraagt zeer dringend : halve gast of leerjongen met leerkontrakt, reeds gewerkt hebbende, 's maandags vrij, mogelijkheid tot aanleren van damenkapper. Aanbiedingen bureeld blad T. 168.

Wie bezorgt me volgende jaargangen van 't Pallieterke, van 1953 tot en met 1958 ?

'n Gamma van onschatbare boeken over het Vlaams Nationalisme als ruilmiddel.

Voor inlichtingen :: tel. 03-27.69.98 of schrijven weekblad « Wij » T. 169.

WIJ vlaams nationaal

Hoofdredakteur :
T. van Overstraeten.

Alle briefwisseling voor redaktie naar :
Rotatyp, Sylv. Dupuislaan 110, Brus. 7. - Tel. 23.11.98

Beheer :
Maurice Lemonnierlaan 82, Brussel 1. - Tel. : 11.82.16.
Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit Adres.

Jaarabonnement : 280 F.
Halfjaarlijks : 160 F.
Driemaandelijks : 90 F.
Abonnement buitenland : 450 F.
Steunabonnement : 750 F. (minimum)
Losse nummers : 8 F.

Alle stortingen voor het blad op postrekening : 17 113 « WIJ » - Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst, Beizegemstr. 20, Brus. 12.

Aanbevolen Huizen

« PIET POT »
Antwerpen's gezelligste Bierkelder
Grote Pieter Potstraat 4
(bij Suikerrui)
Open van af 8 uur 's avonds.
Maandag en dinsdag gesloten.

REISBUREAU
Vlaams Reisbureau n.v.
Maatsch. zetel : Antwerpen 2
Tel. : 03/49.30.46 - 49.15.94.

Bezoek « De veerman »
te St-Amands a.d. Schelde
Mosselen - Paling
Uitbater : Jan Brugmans.
LB 110

De specialist der standaarddeuren
J. LEEMANS, Deurne z.
Van Havrelei 70 T. : 35.63.17
Agent : De Coene Kortrijk
LB 113

EURO-DOMI
Moderne wooninrichting
Kruidtuinlaan 6
(tussen A. Maxlaan en E. Jacqmainlaan) - BRUSSEL
Tel. : 02/18.17.17
LB 114

BLANKENBERGE
« Rubenshof »
Weststr. 79. T. (050)41571
Lokaal Volksunie
Kamers-pension
LB 115

« Vlaams Huis » Knokke
Kamers - vol pension
gezellige sfeer.
Vermindering voor groepen.
Elisabethl. 105. Tel. 632.70.
LB 116

Breydelhof BRUGGE
Jozef Suveestraat
Celagzaal 120 plaatsen.
Tel. 050/350.67
LB 117

bij de meester uurwerkmaker
SLAETS
Dewinterstr. 11 Oudergem
T. 72.45.43 Terminus tr. 35.
10 % korting v. leden V.U.
LB 118

Fr PARQUIN P v.b.a
Lg Lobroekstraat 44
ANTWERPEN.
Telefoon 03/36.16.47.
Kuipen en stapelbakken voor pekel. diepvries. verpakking, stockering.
Polyethyleen : zakken. vellen en folie op rol.
RAADPLEEG ONS
LB 120

Eendracht rond Vlaanderens simbool...

Partijvoorzitter Frans Van der Elst : één en al aandacht.

Onze VOSSEN : steed. er. ondanks gedunde rangen op post.

Het ouderpaar in de gemimeerde evokatie van het Van Raemdonck-drama.

KIJKEN EN LUISTEREN TE DIKSMUIDE

Erik Borginon : wij mogen ons volk niet teleurstellen!

ZON... LENTE... PRACHTIGE TUIN... IN UW EIGENDOM... OOK IN UW BEREIK IN HET GANSE VLAAMSE LAND

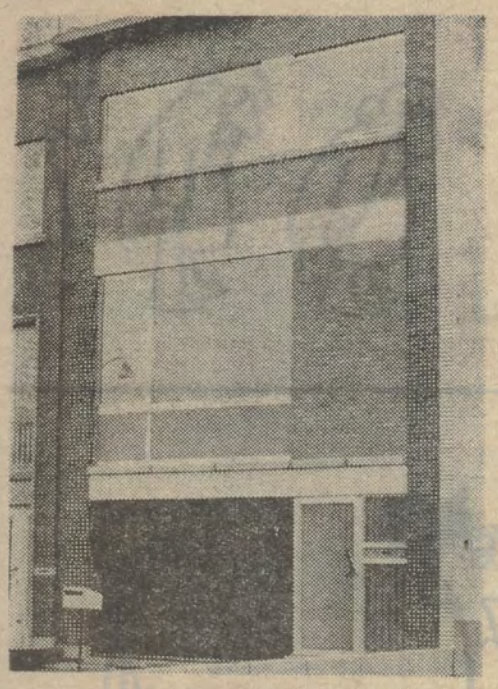

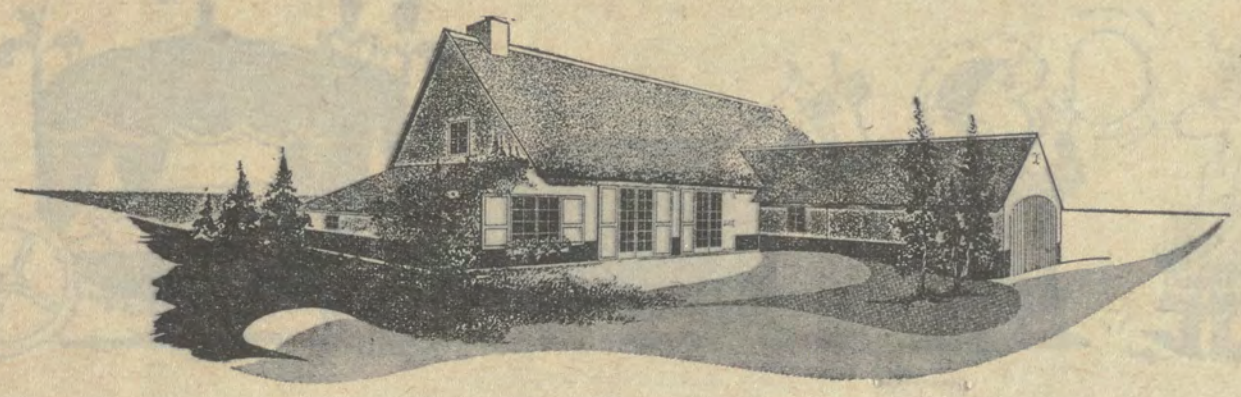

UW RESIDENTIELE MEESTERWONING
vanaf 655.000 fr.
Standingvol en luxueus. Majestueuse hall, prachtige ruime eetkamer, living, geïnstalleerde keuken en badkamer, garage, bergplaatsen.

UW BUITENVERBLIJF...
EEN GEZELLIG HOEVEKE
vanaf 625.000 fr.
een authentieke vlaamse stijl · brengt u sfeer, warmte · eiken balken, staldeur, rode franse tegels en toch zeer konfortabel.

Tot uw dienst...

... te ANTWERPEN :

met duizenden mooie bouwgronden te EKEREN, BRASSCHAAT, MARIABURG, MORTSEL, EDEGEM, KONTICH, enz...

VOORAF BESTUDEERDE BOUWPROJEKTEN ZIJN NIET DUUR

... te GENT :

met een reeks zeer rezidentiële villagronden te DRONGEN, MARIAKERKE, enz...
Appartementsgebouwen te DESTELBERGEN, WONDELGEM, GENTBRUGGE en zeer interessante beleggingsmogelijkheden in appartementen met 1, 2 of 3 slaapkamers vanaf 590.000 fr.

... te GENK :

de streek der uitzonderlijke beleggingsgronden met prachtige toekomstpercelen van alle maten en liggingen.
Prijzen van 8 fr./m2 of daarbuiten unieke prestige - appartementen hoogste lukse en toch voordelig

Voor détails : vraag gratis onze brosjure « BOUWTIJDINGEN » editie april 1967.

GEEN PROBLEMEN MEER :

— vooraf volledige financiële raming op bazis van de duizende realizaties.
— gratis financieringsdienst die U op de voordeligste manier aan geld helpt.
— honderde ontwerpen ter inzage — een architektenbureel tot uw dienst.
— technisch bestudeerde uitvoering — specialisten met jarenlange ervaring staan U bij met raad en daad.
— steeds UW projekt : uiting van uw eigen persoonlijkheid.
— kunstenaars staan U bij voor dekoratie en sierschouw.

Kom eens kijken naar onze realizaties
die kwaliteit en matige prijzen vindt u nergens

INFORMEER NOG VANDAAG BIJ ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

ANTWERPEN	GENT	GENK	BRABANT
MEIR 18	ONDERBERGEN 43	WINTERSLAGSTRAAT 22	Voorl. bureel : ROTSELAARSEBAAN 37 HOLSBEEK.
03/31.78.20	09/25.19.23	011/544.42	016/459.28.

Ik ben uitgeslapen want...

EPEDA
PIRELLI
Dunlopillo
STAR

... ik koop bij

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF
TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL. 35.17.83
BIJHUIZEN : Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18
Begijnenstraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gallifortlei 60, Deurne, Tel. 36.25.22

LB 124

WIM MAES

vraagt U zijn militanten in moeilijke ogenblikken (boete en gevang) niet in de steek te laten. Stort onverwijld uw steun op één der twee onderstaande rekeningen bij de Kredietbank van uw gemeente :

- rek. nr. 1100/37.305 van het V.M.O. - Antwerpen of
- rek. nr. 1100/36.971 van het Vlaams Solidariteitsfonds

ALLEEN DEZE TWEE rekeningen staan onder mijn persoonlijk toezicht.

VERSE ZEEVIS

Visverdelers en diepvrieshouders, vraagt inlichtingen en prijslijst

FIRMA DEPREZ
Vismijn 104
OOSTENDE
Tel. : 059 717 15

LB 105

ATK v.z.w
Vereniging voor Arbeidsveiligheid door Techniek en Kontrole. - Erkend bij M.B v. 22/2/62

Het VLAAMS KEURINGSORGANISME voor de officiële kontroles van :
— uw stoomketel ;
— uw kranen, liften e.d. ;
— uw zwierder ;
— uw elektrische installatie

RIJMENAMSESTEENWEG 109, BONHEIDEN — Bij Mechelen
Telefoon : (015) 526.77.

Agenten over GANS VLAANDEREN.

LB 101

HERMES SCHOOL 54 Zuidlaan
211 M. Lemonnierlaan
Tel. 11.00.33.
Brussel

★

VOLLEDIGE SEKRETARIAAT-KURSUS IN 2 JAAR

★

Stèno- en daktylografie in vier talen.
Boekhouden.
Sociale wetgeving
Moderne talen.
Handelscorrespondentie.

★

Dag- en avondlessen.
De school waar Vlamingen zich thuis voelen.

★

Beter en voordeliger.

LB 100

'T IDEALE TUINTOESTEL VOOR GANS UW KROOST TOT 15 JAAR!

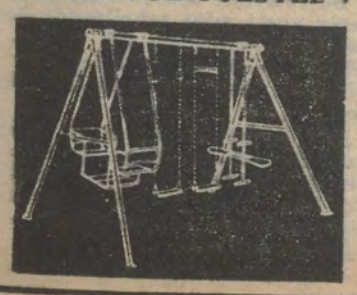

Zware, gansstalen konstruktie
(3×2 m. Hoog 2 m.)

SLECHT 2.995 FR.

Firma Cortvriendt

Diepestraat 29, Antwerpen tel. : (03)32.44.30
ALLE SPEELGOED
Vraagt geïllustreerd prospektus

PERZISCHE TAPIJTEN

FA L. LUYTEN
Troostraat 12
(Gemeenteplein)
Edegem. Tel. 03/53.05.71

LB 104

BRASSER ZIET ADEMTEST

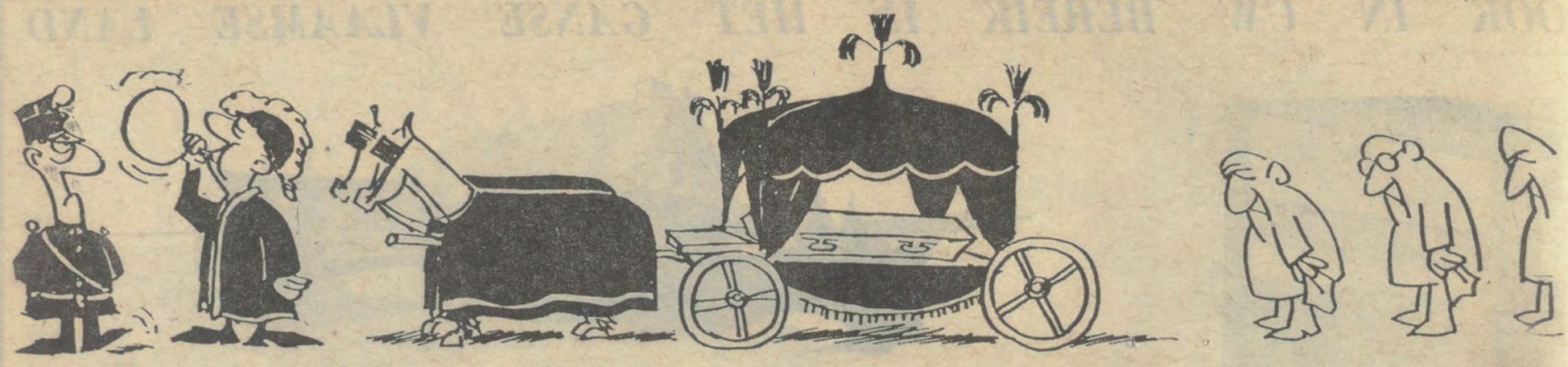

Gendarm : — eventjes in 't « zakske » blazen vriend !

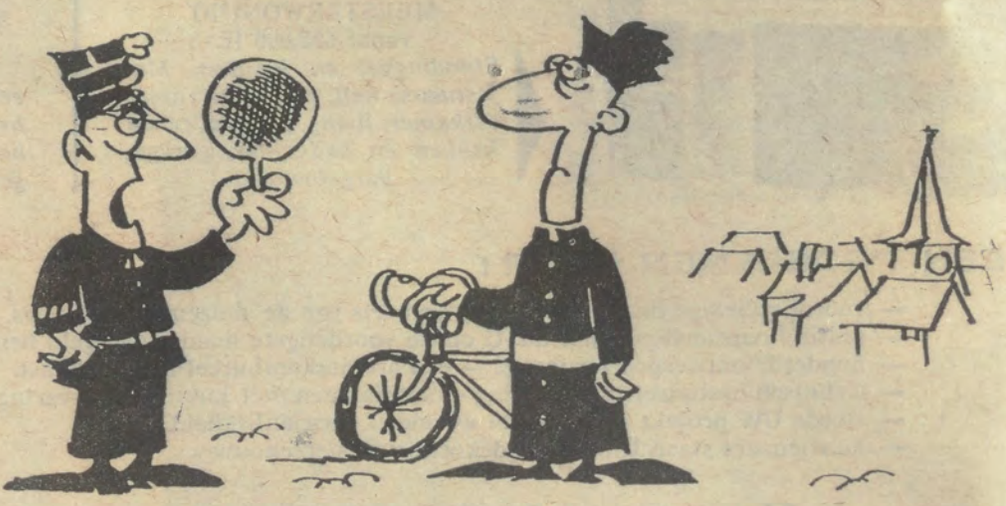

Gendarm : — Kijk, Mr Pastoor heeft zeker zojuist de mis opgedragen ? ! ?

Gendarm : — in orde... rij maar voort... geen alkool in je bloed ! !

VERNIELING BELGISCHE AMBASSADE
Bij Moboetoeval gebeurd ?

VERKIEZINGEN IN VIETNAM
Eenzijdige Kyskampanje.

LINKSE OPPOZITIE IN FRANKRIJK...
...eist Mitterander beleid.

KOMMUNISTEN ACHTER RASSENRELLEN ?
Martin Luther Peking.

PRINS KAREL FALJIET
Prinsolvent.

onget WIJ feld...
vlaams nationaal

BAGDAD : OLIEKRAAN TOE.
Bagdaderlating voor het Westen.

BRITSE REGERING TEMT EILAND MAN
Manslag.

GRIEKEN ONDER DE DIKTATUUR
Helleenknechten.

RIK BORGINON SPRAK...
...IJzerbedevaardige taal.

TITO BLIJFT OPTIMISTISCH
Schitterende Titoneelspeler.

HUURLINGEN TEGEN A.N.C.
Schrammeling.

DE LETTERVRETER

Op een morgen, het had net geregend en er hing verkwikkend ozoon in de lucht, kwam hij op mijn vensterbank gesprongen. « Hello schrijver » zei hij. Het toeval wilde dat ik voor het open raam de laatste lijnen van een verhaal aan het schrijven was. Het was een vriendelijk diertje met twee hemels trouwe ogen, een klein maar vol poezensnorretje en een lichtblauwe, korte pels.

Het zat rechtop als een eekhoorntje en krabde zachtjes met een van zijn scherpbenagelde pootjes op mijn hand. « Dag schrijver » zei het « ik ben de lettervreter, schrijf eens wat ». Bij die woorden likte een groen tongetje smakelijk langsheen het opkrullende snorretje. Ik schreef « welkom lettervreter ». Met enkele vlugge bewegingen van het ronde kopje en een hartelijk gesmek peuzelde het diertje de letters van het blad.

« Schrijver, da's taal naar mijn hart ». « Naar je maag » verbeterde ik. Ik heb nog nooit een dier zien glimlachen, maar de lettervreter deed het : « schrijf me nog wat ».

Ik schreef : schuift met schuivende maan de kano naar zee. « Da's plagiaat » zei het kopje verontwaardigd « dat vreet ik niet. Ik heb ook eergevoelens ». Ik schreef : de bronzen ogen van de koperen lucht knipogen naar des minnaars zucht. De oogjes keken mij vertederd aan. « Een surrealist » zei het diertje bijna dankbaar « ik ben verzot op surrealisten ». Met drie gulzige happjes was alles op. Op het papier bleven alleen de natte sporen van het groene tongetje.

Het schrijf-en-vreet spelletje amuzeerde me geweldig, ik ging in mijn boekenkast een nieuw vel papier zoeken, een extra strong met watermerk. Om hem te verrassen schreef ik : in de blauwe handen van de ochtend windt een gouden toekomst zich eenzaam op. Hij zat tegen een raamstijl met zijn voorpootjes over zijn buikje gevouwen. « Laat maar » zei hij gelaten toen ik hem het mooie lijntje voorhield « laat maar, ik heb genoeg, ik ga even dutten ». De zon speelde in zijn snorhaartjes. Hij had mijn hele verhaal opgevreten. Er trilden enkele zenuwtrekjes doorheen zijn natte neusje en ik kon niet boos op hem zijn.

De volgende ochtend maakte hij me wakker door met zijn ponponstaartje mijn neus te kittelen. « Schrijf jij poëzie zeg, surreële liriek, om je te barsten te vreten ». Hij aaide mij intens dankbaar door het haar. Met een paniekgevoel sprong ik overeind en rende naar het boekenrek waar mijn staatsprijs in wording opgeborgen lag, drie poëziemanuskripten waar ik twee jaar aan gewerkt had. Leeg... geen lijntje, geen letter meer. Als een balletje dons sprong hij op mijn schouder en fluisterde vlak bij mijn oor : « Je bent een meester, de grootste nederlandse dichter van de twintigste eeuw... een kulinair genie ».

De hele dag liep ik neerslachtig rond. Maar hij stroostte me, aaide me, kraste me weldadig onder de voetzolen, likte met zijn vriendelijk warm tongetje in mijn hals en riep voortdurend entoeziast : « Ik vreet alles van je, ik vreet alles van je ».

's Avonds had ik mij bij het onvermijdelijke neergelegd. Mijn talent behoorde de lettervreter, mijn literatuur zou niemand ooit meer lezen, de vruchten van mijn geest zouden opgevreten worden.

De volgende ochtend, hij zat hongerig naast mijn schrijvende hand, zei ik « afblijven, dit niet ». Ik schreef mijn ontslagbrief aan de Vlaamse Akademie voor Letterkunde.

Wij, de lettervreter en ik, hebben vandaag samen langs de Schelde gewandeld. Hij slaapt nu, voldaan. Ik heb hem woordjes gevoerd, alexandrijnen en stafrijmen... en twee sonnetten.

NIC.